Mediācija ES dalībvalstīs

Starpniecība dalībvalstīs ir dažādās attīstības stadijās. Dažās dalībvalstīs attiecībā uz starpniecību pastāv visaptveroši tiesību akti vai procesuālie noteikumi. Citās dalībvalstīs likumdevējas iestādes izrādījušas mazu interesi par starpniecības reglamentēšanu. Tomēr ir dalībvalstis ar stabilām starpniecības tradīcijām, kur galvenokārt paļaujas uz pašregulāciju.

Tiesās nonāk arvien vairāk strīdu. Tā rezultātā ne vien paildzinās laiks, kas nepieciešams strīda atrisināšanai, bet arī paaugstinās tiesāšanās izmaksas, kas sasniedz tādu līmeni, ka kļūst nesamērīgi lielas, salīdzinot ar pašu strīdu.

Starpniecība vairumā gadījumu ir ātrāka un tādēļ parasti arī lētāka nekā parasts tiesas process. Tas īpaši attiecas uz valstīm, kur tiesu sistēmā uzkrājies daudz neizskatītu lietu un tiesas process vidēji ilgst vairākus gadus.

Tāpēc, neraugoties uz starpniecības jomu un metožu dažādību Eiropas Savienībā, pastāvīgi pieaug interese par šo strīdu risināšanas līdzekli kā alternatīvu tiesas nolēmumiem.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karodziņa.

Lapa atjaunināta: 17/11/2021

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas fr versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Mediācija ES dalībvalstīs - Beļģija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (ASR) procedūra, kuras laikā starpnieks palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Beļģijas valdība un praktizējošie juristi apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Ar **Federālo starpniecības komisiju**.

Lai gan Federālā starpniecības komisija pati neveic starpniecību, tā regulē šo profesiju un uztur akreditētu starpnieku atjauninātu sarakstu.

Komisijas sekretariāts sniedz informāciju holandiešu valodā un franču valodā. Ar to var sazināties pa e-pastu un, rakstot uz šādu adresi:

Federālais publiskās pārvaldes dienests tieslietās

Federālā starpniecības komisija

Rue de la Loi,34

1000 Bruxelles

Tālr.: (+32) 2 224 99 01

Fakss: (+32) 2 224 99 07

Federālā starpniecības komisija garantē (ar starpnieku akreditācijas palīdzību) starpniecības kvalitāti un attīstību.

Starpnieku saraksts ir pieejams holandiešu valodā un franču valodā.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Starpniecība ir **pieļaujama**

civiltiesībās (tostarp ģimenes strīdos);

komerctiesībās;

darba tiesībās.

Pastāv arī starpniecība kriminālietās un saistībā ar taisnīguma atjaunošanu, taču šīs jomas nav Federālās starpniecības komisijas piekritībā.

Visbiežāk sastopamā starpniecības joma ir civiltiesības, konkrētāk, ģimenes lietas.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Starpniecības izmantošana ir **pušu brīva izvēle**, un neveiksmes gadījumā sods netiek piemērots.

Saskaņā ar ģimenes tiesību pašreizējiem noteikumiem tiesnesim ir jāinformē puses par to, ka pastāv starpniecība, un par tās iespējām.

Pastāv starpnieku "**Rīcības kodekss**", kas pieejams holandiešu valodā un franču valodā.

Informācija un mācības

Interneta vietnē ir pieejams **plašs informācijas klāsts** holandiešu valodā un franču valodā, kur izklāstīti starpniecības dažādie aspekti (starpniecības norise, izmaksas, adreses u. c.).

Profesionāļu stūrītis

Šajā interneta vietnes daļā ir izklāstīti starpnieku **akreditācijas kritēriji un prasības mācību jomā**.

Federālā starpniecības komisija ir noteikusi regulējumu šīm mācībām, bet pašas mācības piedāvā privātais sektors.

Pamatprogrammu veido 60 stundas, kas iedalās vismaz 25 teorētisko mācību stundās un vismaz 25 praktisko mācību stundās.

Pamatprogramma aptver starpniecības vispārējos principus (ētika/filozofija), mācību par dažādām **alternatīvu konflikta atrisināšanas metodēm**, piemērojamiem likumiem, socioloģiskajiem un psiholoģiskajiem aspektiem un starpniecības procesu.

Praktiskie uzdevumi attiecas uz programmā aplūkotajiem priekšmetiem un ar lomu spēles palīdzību attīsta sarunu risināšanas un komunikācijas prasmes.

Papildus šai pamatprogrammai tiek apgūtas arī katram starpniecības veidam specifiskas programmas (vismaz 30 stundas, kas brīvi sadalītas starp teorētiskajām un praktiskajām mācībām.

Pastāv specifiskas programmas ģimenes lietu, civillietu un komerclietu, ka arī sociālajā starpniecībā.

Akreditācijas kritēriji

Starpnieku akreditācijas kritēriji.

Norādījumi par starpnieka akreditācijas pieteikuma iesniegšanu, pamatojoties uz 2005. gada 21. februāra likumu.

Pārbaudes punktu saraksts, kas jāpiemēro starpnieka atzīšanai (Word).

Mācību kritēriji/mācību turpināšana

Pamata mācības

2007. gada 1. februāra lēmums, ar kuru nosaka akreditācijas prasības un procedūras mācību centriem un akreditētu starpnieku apmācībai (PDF).
Federālās starpniecības komisijas akreditētas starpnieku apmācības organizācijas.
Mācību turpināšana
2008. gada 18. decembra lēmums, kurā noteiktas akreditētu starpnieku saistības attiecībā uz mācību turpināšanu un akreditācijas kritēriji programmām šajā jomā.

Rīcības kodekss

Akreditētu starpnieku rīcības kodekss (Word).

Sūdzību izskatīšana

Lēmums par akreditācijas atsaukšanu, sankciju noteikšanu saistībā ar Rīcības kodeksu un šo sankciju piemērošanas procedūru.

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Starpniecība nav bezmaksas. Privātais starpnieks un puses **vienojas par** starpnieka **honorāriem**. Likums tos neregulē. Parasti katra puse sedz pusi honorāra. Puse var saņemt **atbalstu** starpnieka honorāra samaksai, ja attiecīgās puses ienākumi ir pieticīgi un ar nosacījumu, ka starpnieks ir akreditēts.

Vai ir iespējama starpniecības rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Saskaņā ar ES Direktīvu 2008/52/EK ir jābūt iespējai pieprasīt starpniecības rezultātā panāktas rakstiskas vienošanās izpildi. Dalībvalstis norāda, kuru tiesu vai citu iestāžu piekritībā ir pieņemt šādus pieprasījumus. Beļģija vēl nav sniegusi šo informāciju.
Tomēr saskaņā ar Tiesu kodeksa 1733. un 1736. pantu starpniecības vienošanos ir iespējams apstiprināt pie tiesneša, kas šo vienošanos padara autentisku un izpildāmu. Šādā gadījumā vienošanās formas ziņā kļūst par spriedumu.
Pastāv alternatīva apstiprinājumam. Starpniecības vienošanos ir iespējams padarīt par notariālu dokumentu, apstiprinot to pie notāra. Šādā veidā vienošanās kļūst autentiska un izpildāma, nevēršoties pie tiesneša. Šī iespēja ir izmantojama tikai, ja visas puses tam piekrīt.

Saites

Federālais pubiskās pārvaldes dienests tieslietās
Federālā starpniecības komisija

Lapa atjaunināta: 06/08/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Bulgārija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc strīda izšķiršanai neizmantot mediāciju? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (ASI) process, kurā mediators strīdā iesaistītajām pusēm palīdz panākt vienošanos. Bulgārijā par mediācijas priekšrocībām ir informēta gan valdība, gan praktizējošie juristi.

Ar ko sazināties?

Bulgārijas Tieslietu ministrija ir izveidojusi mediatoru reģistru to bezpeļņas organizāciju centrālā reģistra ietvaros, kuras sniedz sabiedriski lietderīgus pakalpojumus.

Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē atrodams:
mediatoru saraksts;
privātas organizācijas, kas nodrošina mediatoru apmācību.

Kurā jomā mediācijas izmantošana ir pieļaujama un/vai notiek visbiežāk?

Mediācija ir pieļaujama daudzās tiesību nozarēs. Tomēr šīs nozares netiek ne regulētas, ne ierobežotas ar tiesību aktiem. Līdz šim lielākā daļa reģistrēto mediatoru ir specializējušies mediācijā komerclietās un uzņēmējdarbības jomā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas izmantošana ir pilnībā brīvprātīga. Mediācija ir alternatīvs līdzeklis strīda izšķiršanai bez tiesas iesaistīšanas, taču tā nav priekšnoteikums tiesvedības sākšanai.
Nav īpaša rīcības kodeksa, kas piemērojams mediatoriem. Tomēr noteikumi par ētikas standartiem ir ietverti Mediācijas likumā un 2007. gada 15. marta Noteikumos Nr. 2, kuros paredzēti nosacījumi un kārtība, kādā apstiprina organizācijas, kas nodrošina mediatoru apmācību.

Informācija un apmācība

Organizācijas, kas piedāvā mediatoru apmācību, ir no privātā sektora.
Mācību semināru temati ietver tiesas procesus un mediatoru ētikas noteikumus, kā arī procedūru, kas noteikta **Mediācijas likumā un 2007. gada 15. marta Noteikumos Nr. 2**.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Par mediācijas pakalpojumiem ir jāmaksā. Par **maksājamo summu** vienojas lietā iesaistītās puses un mediators.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Saskaņā ar Direktīvu 2008/52/EK (ar ko veicina un atvieglo mediāciju kā alternatīvu veidu pārrobežu strīdu izšķiršanai ES) ir jābūt iespējai pieprasīt, lai mediācijas rezultātā panākta rakstiska izlīguma saturs tiktu padarīts par izpildāmu.
Direktīvas 2008/52/EK noteikumi par mediācijā panāktu izlīgumu izpildi ir transponēti Mediācijas likumā.
Dalībvalstis par to paziņos tiesām un citām iestādēm, kas ir kompetentas pieņemt šādus pieprasījumus.

Lapa atjaunināta: 22/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Čehija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju?
Tā ir strīdu alternatīvas izšķiršanas (SAI) procedūra, kuras laikā mediators palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Mediācijas priekšrocības ir ietaupītais laiks (salīdzinot ar ilgstošu tiesu procesu) un bieži vien arī finansiāli ietaupījumi (salīdzinot ar lietas izskatīšanu tiesā).

Ar ko kontaktēties?

Čehijas Republikas Probācijas un mediācijas dienests (*Probační a mediační služba ČR*) ir centralizētā iestāde, kas atbild par mediāciju kā līdzekli, kurā cenšas noregulēt noziedzīga nodarījuma sekas starp pārkāpēju un cietušo. Šis dienests ir **Čehijas Republikas Tieslietu ministrijas** pakļautībā.
Attiecībā uz mediāciju civillietās varat kontaktēties ar mediatoriem, kuri piedāvā šādus pakalpojumus. Čehijas Republikā strādājošu mediatoru kontaktinformācija ir atrodama dažādās tīmekļa vietnēs, meklētājā ievadot vārdu "mediācija".

Mediatoru saraksts ir atrodams, piemēram, Čehijas Republikas Mediatoru asociācijas tīmekļa vietnē, Čehijas Republikas Advokātu kolēģijas tīmekļa vietnē, Čehijas Republikas Šķīrējtiesu un mediācijas procedūru apvienības tīmekļa vietnē. Čehijas Republikas Probācijas un mediācijas dienesta kontaktinformācija ir atrodama minētā dienesta tīmekļa vietnē, šis dienests darbojas pie attiecīgās apgabaltiesas (*okresní soud*).
To mediatoru sarakstu, kuri reģistrēti, pamatojoties uz Likumu Nr. 202/2012 "Par mediāciju", un ko uztur Tieslietu ministrija, ir pieejams šeit.
Mediācijas jomā darbojas virkne citu nevalstisko organizāciju (NVO) un struktūru.

Kurās jomās mediācija ir pieļaujama vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācija ir pieļaujama visās tiesību jomās, izņemot tās jomas, kur tā ir aizliegta ar tiesību aktiem. Pieļaujamās jomas ietver **ģimenes tiesības, komerctiesības un krimināltiesības**. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksu tiesas sēdes priekšsēdētājs, ja tas ir noderīgi un atbilstoši, var likt procesa pusēm piedalīties sākotnējā trīs stundu ilgā sēdē ar mediatoru. Šādos gadījumos procesu var apturēt uz laiku līdz pat trim mēnešiem.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Jā, uz mediāciju pašlaik attiecas Likums Nr. 202/2012 "Par mediāciju"; kriminālprocesa jomā uz mediāciju attiecas Likums Nr. 257/2000 "Par Čehijas Republikas probācijas un mediācijas dienestu".

Informācija un apmācība

Reģistrētam mediatoram, kurš darbojas saskaņā ar Likumu Nr. 202/2012, ir sekmīgi jānokārto profesionāls eksāmens, ko pieņem Tieslietu ministrijas norīkota komisija. Mediatoram, kurš darbojas Probācijas un mediācijas dienestā, saskaņā ar Likumu Nr. 257/2000 ir sekmīgi jānokārto kvalifikācijas eksāmens.
To mediatoru apmācību, kuri darbojas krimināltiesu sistēmā, nodrošina Probācijas un mediācijas dienests; apmācību citās mediācijas jomās, kas nav saistītas ar krimināltiesībām, nodrošina virkne struktūru un izglītības iestāžu.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Probācijas un mediācijas dienesta sniegtie mediācijas pakalpojumi ir bez maksas, vai arī izmaksas sedz valsts.
Ja tiesa aptur procesu civillietā un uzliek pusēm pienākumu piedalīties sākotnējā sēdē ar mediatoru, pirmās trīs mediācijas sanāksmes stundas apmaksā atbilstoši likmei, kas noteikta īstenošanas noteikumos (CZK 400 par katru uzsākto stundu), un šīs izmaksas abas puses sedz vienlīdzīgā apmērā (ja puses ir atbrīvotas no tiesas izdevumu segšanas, tās sedz valsts). Ja mediācija ilgst vairāk par trim stundām, turpmākās izmaksas sedz abas puses vienlīdzīgās daļās, līdz sasniegta **summa**, par kuru mediators ir vienojies ar mediācijas (t.i., procesa) dalībniekiem.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Direktīva 2008/52/EK ļauj strīdā iesaistītajiem lūgt, lai mediācijas rezultātā panāktu rakstisku izlīgumu padara par izpildāmu. Izlīgumu starp mediācijas pusēm civillietā var iesniegt tiesai apstiprināšanai saistībā ar turpmākajām procedūrām. Tās mediācijas rezultātus, kuru kriminālprocesa gaitā veicis Probācijas un mediācijas dienests, var ņemt vērā prokurors un tiesa, pieņemot lēmumus un nolēmumus noteiktā lietā.

Lapa atjaunināta: 14/01/2022
Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Dānija

Dānijā ir iespējams izmantot privāta starpnieka pakalpojumus. Likums nereglamentē privātā kārtā nodrošinātu starpniecību, un izmaksas pusēm ir jāsedz pašām. Turklāt pastāv arī iespēja saskaņā ar likumu izmantot starpniecību civillietās rajona tiesā, Augstajā tiesā un Jūras un komerclietu tiesā, kā arī kā strīdu izšķiršanas iespēju krimināllietās (sk. zemāk).

Starpniecība civillietās

Tiesvedības akta 27. nodaļā ir izklāstīti noteikumi par tiesu starpniecību civillietās, kuras izskata rajona tiesa, Augstā tiesa vai Jūras un komerclietu tiesa.
Pēc pušu lūguma tiesa var iecelt tiesas starpnieku, kurš palīdz pusēm panākt vienošanos strīdā, kas pastāv starp pusēm (tiesas starpniecība).
Procesa mērķis ir dod pusēm iespēju, ja tās to vēlas, tiesā iesniegto prasību strīdus censties atrisināt citā veidā, neizmantojot tradicionālo samierināšanās procesu tiesā, kas pamatots ar spēkā esoša likuma noteikumiem vai tiesas spriedumu. Ar tiesas starpniecību iespējams panākt vienošanos strīdā; šo veidu uzskata par izdevīgāku abām pusēm, jo, panākot vienošanos starpniecības rezultātā, pusēm var būt lielāka iespēja ietekmēt notikumu gaitu un ievērot savas galvenās intereses, vajadzības un nākotnes plānus.
Starpnieks var būt attiecīgās tiesas tiesnesis vai tiesas ierēdnis, kura pienākumos ietilpst starpnieka pakalpojumi, vai arī jurists, kuru Tiesu administrācija apstiprinājusi par starpnieku attiecīgajā Augstās tiesas rajonā.
Starpnieks, apspriežoties ar pusēm, nosaka starpniecības gaitu. Ar pušu piekrišanu starpnieks var individuāli tikties ar katru no pusēm.
Katra puse sedz savas tiesas starpniecības izmaksas, ja vien puses nav vienojušās citādi.
Ja starpniecības rezultātā ir panākta vienošanās, par to var sastādīt oficiālu protokolu, bet lietu var izbeigt.
Saskaņā ar Tiesvedības akta 478. panta 1. un 2. punktu vienošanās izpildi var panākt, pamatojoties uz samierināšanās vienošanos, kas noslēgta tiesās vai citās iestādēs, kurās saskaņā ar likumu ir paredzēta tiesu nolēmumu izpilde.
Saskaņā ar Tiesvedības akta 478. panta 1. un 4. punktu vienošanās izpildi var panākt, pamatojoties uz rakstisku ārpustiesas samierināšanās vienošanos attiecībā uz nesamaksātajiem parādiem, ja vienošanās protokolā skaidri norādīts, ka šis dokuments kalpo par pamatu vienošanās izpildei.
Tiesvedības aktu var atrast tīmekļa vietnē: Informācija par tiesību aktiem.

Starpniecība krimināllietās

Ar 2009. gada 12. jūnija Likumu Nr. 467 par strīdu izšķiršanas padomēm saistībā ar noziegumiem, kas stājas spēkā 2010. gada 1. janvārī, visā valstī ir ieviesta pastāvoša strīdu izšķiršanas sistēma krimināllietās.
Katra policijas iecirkņa policijas komisārs izveido strīdu izšķiršanas padomi, kurā pēc nozieguma izdarīšanas upuris un pārkāpējs var kopā tikties ar neatkarīgu starpnieku.
Starpniecība strīdu izšķiršanas padomē var notikt tikai tad, ja puses piekrīt piedalīties. Bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam var piedalīties tikai ar sava juridiskā pārstāvja piekrišanu. Starpniecība strīdu izšķiršanas padomē var notikt tikai tad, ja pārkāpējs ir pilnībā atzinis savu vainu.
Pēc apspriešanās ar pusēm starpnieks nosaka strīdu izšķiršanas padomes rīcību. Strīda izšķiršanas laikā starpnieks palīdz pusēm apspriest izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī var palīdzēt noformulēt jebkuru vienošanos, ko tās var vēlēties noslēgt.
Starpniecība strīdu izšķiršanas padomē un tās rezultātā panāktā vienošanās nav alternatīva soda mēram, kas paredzēts par nozieguma izdarīšanu vai jebkurām citām nozieguma izdarīšanas juridiskajām sekām.
Likumu par strīdu izšķiršanas padomēm saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem var atrast tīmekļa vietnē: Informācija par tiesību aktiem.

Ar ko sazināties?

Civillietu jautājumā var sazināties ar tiesu, kura izskata lietu. Attiecīgās tiesas adresi, tālruņa numuru un citu informāciju var atrast Domstolsstyrelsen (Tiesu administrācijas) tīmekļa vietnē.

Kriminālietu jautājumā var sazināties ar policijas iecirkni, kurā lietu izmeklē. Attiecīgā policijas iecirkņa adresi, tālruņa numuru un citu informāciju var atrast Dānijas policijas tīmekļa vietnē.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek biežāk izmantota?

Lūdzu sk. iepriekš aprakstīto.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Lūdzu sk. iepriekš aprakstīto.

Informācija un mācības

Lūdzu sk. iepriekš aprakstīto.

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Lūdzu sk. iepriekš aprakstīto.

Vai ir iespējama starpniecības rezultātā panāktās vienošanās izpilde?

Lūdzu sk. iepriekš aprakstīto.

Lapa atjaunināta: 04/05/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Vācija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc strīda izšķiršanai neizmantot mediāciju? Tas ir strīdu alternatīvs izšķiršanas (SAI) process, kurā mediators strīdā iesaistītajām pusēm palīdz panākt vienošanos.

Kur jāvēršas?

Pastāv vairākas organizācijas, kas piedāvā mediācijas pakalpojumus. Turpmāk uzskaitītās organizācijas ir pašas lielākās (uzskaitījums nav pilnīgs):

Federālā Ģimenes mediācijas apvienība (Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V., *BAFM*: Fritschestraße 22, 10585 Berlin)

Federālā Mediācijas apvienība (Bundesverband Mediation e.V., *BM*: Wittestr. 30K, 13509 Berlin)

Federālā Mediācijas apvienība ekonomiskos un darba jautājumos (Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V., *BMWA*: Prinzregentenstr. 1, 86150 Augsburg)

Mediācijas centrs (Centrale für Mediation GmbH & Co.KG, *CfM*: Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln)

Vācijas Advokātu biedrība (Deutscher Anwaltverein, *Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein*, Littenstraße 11, 10179 Berlin)

Vācijas Mediācijas asociācija (*Deutsche Gesellschaft für Mediation*, *DGM*, Friedrich-Ebert-Straße 10, 59425 Unna)

Vācijas Mediācijas forums (*Deutsches Forum für Mediation, DFfM*, Hohe Str. 11, 04107 Leipzig)

Starptautiskais mediācijas centrs ģimenes strīdu un bērnu nolaupīšanas jautājumos (Internationales Mediationszentrum für Familienkonflikte und Kindesentführung, MiKK e.V., Fasanenstraße 12, 10623 Berlin)

Šīs organizācijas palīdz pusēm, kas vēlas iesaistīt mediatoru, atrast tām piemērotu mediatoru.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Vispār mediācija ir pieļaujama, ja likumā nav noteikts, ka attiecīgais strīds vai jautājums obligāti risināms tiesā. Visbiežāk mediācija tiek izmantota ģimenes un mantojuma lietās, kā arī komerctiesību jomā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Vācijā 2012. gada 26. jūlijā stājās spēkā Mediācijas likums (*Mediationsgesetz*) (1. pants 2012. gada 21. jūlija Mediācijas un citu ārpustiesas strīdu izšķiršanas procesu veicināšanas likumā, *BGBl* I 1577. lpp. (*Gesetz zur Förderung der Mediation und anderer Verfahren der außergerichtlichen Konfliktbeilegung*)). Līdz ar to Vācijā pirmo reizi mediācija tiek regulēta likuma līmenī. Ar šo likumu tiek īstenota Eiropas Mediācijas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīva 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās, OV L 136, 24.5.2008., 3. lpp.). Mediācijas likuma regulējums ir plašāks nekā direktīvā paredzētais. Direktīva attiecas tikai uz pārrobežu strīdiem civillietās un komerclietās. Savukārt Mediācijas likums attiecas uz jebkādu mediāciju, kas tiek veikta Vācijā, neatkarīgi no strīda veida un pušu dzīvesvietas.

Vācijas Mediācijas likumā ir noteikti tikai būtiskākie principi. Mediatoriem un pusēm tiek sniegta plaša rīcības brīvība mediācijas īstenošanā. Likumā vispirms tiek definēti jēdzieni "mediācija" un "mediators", lai nošķirtu mediāciju no citām strīdu izšķiršanas metodēm. Saskaņā ar likumu mediācija ir strukturēts process, kurā puses ar mediatora vai vairāku mediatoru palīdzību brīvprātīgi un patstāvīgi cenšas atrisināt strīdu vienošanās ceļā. Mediatori ir neatkarīgas un objektīvas personas, kuras vada mediāciju starp pusēm, bez pilnvarām pieņemt lēmumus. Tika nolemts neieviest detalizētus procesuālus noteikumus mediācijas veikšanai. Taču, lai garantētu mediatoru neatkarību un objektivitāti, tika noteikti dažādi informācijas atklāšanas pienākumi un darbības ierobežošanas noteikumi. Likumā ir noteikts arī informācijas neizpaušanas pienākums mediatoriem un viņu palīgiem.

Ar likumu atsevišķajos procesuālajos likumos (piemēram, Civilprocesa likumā) ir ieviesti stimuli brīvprātīgas strīdu izšķiršanas veicināšanai. Piemēram, pusēm pirms prasības pieteikuma iesniegšanas civiltiesā ir jāsniedz informācija par to, vai viņas ir mēģinājušas izšķirt strīdu, izmantojot mediāciju, un vai, viņuprāt, pastāv šķēršļi šāda procesa veikšanai. Turklāt tiesa var ieteikt pusēm mēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju vai cita veida ārpustiesas risinājumu; un, ja lietas dalībnieki atsakās izmantot šo iespēju, tiesa var izvēlēties apturēt tiesvedību. Pašlaik nav paredzēts, ka mediācijas izmaksas pusēm varētu palīdzēt segt valsts. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 278. panta 5. punktu tiesa samierināšanas procedūras nolūkā un turpmākiem mēģinājumiem panākt izlīgumu var nosūtīt puses pie samierināšanas tiesneša (*Güterichter*), kurš ir izraudzīts tieši šim nolūkam un kuram nav lēmumu pieņemšanas pilnvaru. Samierināšanas tiesnesis var izmantot visas strīdu risināšanas metodes, tai skaitā mediāciju.

Federālā valdība ir izpildījusi savu pienākumu piecus gadus pēc likuma stāšanās spēkā sniegt ziņojumu parlamenta apakšpalātai par tā ietekmi un 2017. gada 20. jūlijā iesniedza attiecīgo ziņojumu. Ziņojums ir pieejams šeit. Tas liecina, ka mediācija kā alternatīvs instruments strīdu izšķiršanai Vācijā vēl nav izmantota tik lielā mērā, cik tas būtu vēlams. Saskaņā ar ziņojumu nav nepieciešams nekavējoties pieņemt tiesību aktus. Tomēr, pamatojoties uz ziņojumā izklāstītajiem konstatējumiem, federālā valdība apsvērs, kā labāk sasniegt Mediācijas likuma mērķi veicināt mediāciju.

Informācija un apmācība

Vispārīga informācija par mediāciju ir pieejama Federālās tieslietu ministrijas (Bundesministerium der Justiz) tīmekļa vietnē.

Īpašs mediatora profesionālais profils nav noteikts. Nav paredzēti arī ierobežojumi mediatora profesijas veikšanai. Mediatoram ir patstāvīgi, izmantojot atbilstīgu apmācību un tālākizglītību, jānodrošina, ka viņam ir pienācīgas prasmes un pieredze, lai varētu pusēm profesionāli sniegt mediācijas pakalpojumus. Likumā ir noteikts, kādas prasmes, kompetences un metodes būtu jānodrošina piemērotai apmācībai. Katra persona, kura atbilst šiem kritērijiem, drīkst strādāt par mediatoru. Nav noteiktas prasības attiecībā uz minimālo vecumu vai nepieciešamo pamatizglītību, ko apliecinātu augstskolas diploms.

Ja puses vēlas saņemt noteiktas garantijas par sava mediatora kvalitatīvu apmācību un pietiekamu profesionālo pieredzi, tās var brīvi izvēlēties tā saukto "sertificēto" mediatoru. Šim nolūkam Federālā tieslietu ministrija izmantoja savas pilnvaras izdot tiesību aktu un pieņēma "Nolikumu par sertificētu mediatoru apmācību un tālāku attīstību" (*Verordnung über die Aus- und Fortbildung von zertifizierten Mediatoren*), tādējādi paredzot konkrētākus nosacījumus, lai apmācītu sertificētus mediatorus un turpinātu attīstības kursus sertificētiem mediatoriem, kā arī prasības apmācības un attīstības iestādēm.
Formāls process nav paredzēts.
Mediatora apmācību piedāvā biedrības, apvienības, universitātes, uzņēmumi un fiziskas personas.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Par mediācijas pakalpojumiem ir jāmaksā. Par maksājamo summu vienojas puses un privātais mediators.
Nav noteikumu attiecībā uz samaksu par mediāciju vai šādas statistikas. Visticamāk maksa par stundu būs robežās no 80 EUR līdz 250 EUR.

Vai mediācijas rezultātā panāktās vienošanās ir izpildāmas?

Principā mediācijas ceļā panāktas vienošanās var pasludināt par izpildāmām ar advokāta (advokāta izlīgums) vai notāra (publisks notariāls akts) palīdzību (Civilprocesa likuma 796.a līdz 796.c pants, 794. panta 1. daļas 5. punkts).

Noderīgas saites

Federālā Ģimenes mediācijas apvienība
Federālā Mediācijas apvienība
Federālā Mediācijas apvienība ekonomiskos un darba jautājumos
Mediācijas centrs
Vācijas Advokātu biedrība

Lapa atjaunināta: 17/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Igaunija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc gan nemēģināt strīdu atrisināt mediācijas ceļā? Mediācija ir alternatīva strīdu izšķiršanas metode, atbilstoši kurai strīdā iesaistītajām personām panākt vienošanos palīdz mediators. Igaunijas valdība un juridisko profesiju pārstāvji apzinās mediācijas priekšrocības.

- Ar ko sazināties?

Samierināšana attiecas uz samierinātāja vai samierināšanas struktūras darbību civillietās. Samierināšanu reglamentē Samierināšanas likums.
Samierināšanas likums tika izstrādāts, lai Igaunijas tiesību aktos transponētu Direktīvu 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās.
Saskaņā ar Samierināšanas likumu samierinātājs var būt jebkura fiziska persona, kuru puses ir aicinājušas būt par samierinātāju. Kā samierinātāji var darboties arī zvērināti advokāti un notāri. Saskaņā ar šo likumu veikt samierinātāja funkcijas var uzdot arī valsts vai pašvaldības iestādei.
Notāru sarakstu var atrast Notāru palātas tīmekļa vietnē.
To zvērinātu advokātu sarakstu, kuri darbojas kā samierinātāji, var atrast Igaunijas Advokātu kolēģijas tīmekļa vietnē.
Jūs varat sazināties ar šādām nevalstiskajām organizācijām:
Igaunijas Mediatoru biedrība sniedz informāciju gan igauņu, gan angļu valodā.
Igaunijas Apvienība bērnu labklājībai ir bezpeļņas organizācija, kas atbalsta bērnu tiesības. Tās darbības lokā ietilpst to vecāku konsultēšana, kuri vēlas dzīvot šķirti vai šķirt laulību, mudinot viņus izmantot samierinātāju pakalpojumus, lai aizsargātu savu bērnu intereses. Apvienība ir rīkojusi apmācības pasākumus par mediāciju ģimenes lietās.
Igaunijas Apdrošināšanas biedrība ir izveidojusi mediatoru apdrošināšanas lietās, lai risinātu strīdus starp apdrošinājuma ņēmējiem un apdrošinātājiem vai apdrošināšanas mākleriem.
Autortiesību komiteja, kas izveidota Tieslietu ministrijā, ir samierināšanas iestāde Samierināšanas likuma 19. panta nozīmē. Komiteja izskata pieteikumus par pasākumiem, kas jāpiemēro, lai noteiktos gadījumos varētu brīvi izmantot ar autortiesībām aizsargātu darbu vai ar blakustiesībām aizsargātus tiesību objektus.
Saskaņā ar Kolektīvo darba strīdu risināšanas likumu pusēm ir tiesības vērsties pie publiska samierinātāja, ja pastāv kolektīvs strīds darba tiesību jautājumā (strīds par koplīguma noteikumiem). Publiskais samierinātājs ir neatkarīgs eksperts, kurš palīdz darba tiesiskā strīdā iesaistītām pusēm panākt kompromisu. Kolektīvo darba strīdu samierinātājs ir *Meelis Virkebau* – e-pasts: meelis.virkebau@riikliklepitaja.ee. Papildu informācija atrodama publiskā samierinātāja tīmekļa vietnē.
Dažos gadījumos mediators var būt tieslietu kanclers. Lai gan jēdziens „ombuds" Tieslietu kanclera likumā nav lietots, tieslietu kanclers izpilda arī ombuda funkcijas, uzraugot, vai valsts iestādes ievēro personu pamattiesības un pamatbrīvības un labas pārvaldības principu, un uzraugot pašvaldības, publisko tiesību juridiskās personas un privāto tiesību personas, kuras veic valsts pārvaldes uzdevumus. Kopš 2011. gada Tieslietu kanclers veic arī bērnu tiesību ombuda funkcijas saskaņā ar Konvencijas par bērna tiesībām 4. pantu un nodarbojas ar samierināšanu strīdos par diksrimināciju. Sīkāka informācija ir pieejama Tieslietu kanclera biroja tīmekļa vietnē.

Sīkāka informācija ir pieejama publiskā samierinātāja tīmekļa vietnē.

Samierināšanas procedūru, kas paredzēta Samierināšanas likumā, parasti var izmantot, lai izšķirtu jebkuru civilstrīdu, kurā pēc būtības iespējama samierināšana.Pastāv arī samierināšanas procedūra civillietās, kurās strīds skar privāttiesiskas attiecības un to izskata apgabaltiesa. Pastāv samierināšanas procedūra civillietās, ja strīds attiecas uz civiltiesiskām attiecībām un to izskata apriņķa tiesa.
Lai gan nav apkopoti salīdzinoši statistikas dati, visticamāk, mediāciju biežāk izmanto ģimenes tiesību jomā. Tieslietu kanclers risina strīdus, kas attiecas uz diskrimināciju, ja persona iesniedz paziņojumu, ka tā ir tikusi diskriminēta dzimuma, rases, tautības (etniskās izcelsmes), ādas krāsas, valodas, izcelsmes, reliģijas, politisku vai citu uzskatu, finanšu vai sociālā statusa, vecuma, invaliditātes, seksuālās orientācijas vai citu iemeslu dēļ, kas ir noteikti tiesību aktos. Pamattiesību aizskāruma gadījumā var rīkoties arī mediatori.
Publiskais samierinātājs rīkojas kā samierinātājs kolektīvos strīdos darba tiesību jomā.

- Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Saskaņā ar Igaunijas tiesību aktiem samierināšanas izmantošana parasti ir brīvprātīga. Samierināšanas procedūras noteikumi un samierināšanas nolīgumu izpildes nosacījumi ir paredzēti Samierināšanas likumā.
Igaunijas Civilprocesa kodeksā ir iekļauts īpašs noteikums, kas paredz, ka tiesnesim jāuzņemas samierinātāja pienākumi situācijās, kad viens no vecākiem pārkāpj tiesas rīkojumu par saskarsmes tiesībām ar bērnu. Saskaņā ar kodeksa 563. pantu pēc viena vecāka lūguma tiesa var aicināt abus vecākus uz tiesu, lai šādu strīdu atrisinātu vienošanās ceļā. Tiesa aicina vecākus ierasties personīgi un informē tos par iespējamajām tiesiskajām sekām (naudas sods vai arests), ja tie neierodas.

Civilprocesa kodekss nosaka arī, ka, gadījumā, ja tiesa uzskata, ka tas ir lietas atrisināšanas interesēs, ņemot vērā lietas apstākļus un līdzšinējo procesa gaitu, tā var pusēm noteikt pienākumu piedalīties samierināšanas procesā saskaņā ar Samierināšanas likumu.
Reglaments, saskaņā ar kuru darbojas Igaunijas Apdrošināšanas biedrības samierinātājs apdrošināšanas lietās, ir pieejams tiešsaistē.
Tiesiskais regulējums par samierināšanu, ko veic Tieslietu kanclers, ir noteikts Tieslietu kanclera likumā. Kolektīvo darba strīdu risināšana, publiskā samierinātāja darbība un pušu, kuras ir iesaistītas procesā, tiesības un pienākumi ir noteikti Kolektīvo darba strīdu risināšanas likumā.
Autortiesību komitejas vadītās samierināšanas procedūras īpatnības ir izklāstītas Autortiesību likumā.

- Informācija un apmācība

Informācija par samierinātājiem, kas darbojas, pamatojoties uz Samierināšanas likumu, tai skaitā notāriem un zvērinātiem advokātiem, ir atrodama to personu tīmekļa vietnēs, kuras darbojas kā samierinātāji. Notāru sarakstu var atrast Notāru palātas tīmekļa vietnē. To zvērinātu advokātu sarakstu, kuri darbojas kā samierinātāji, var atrast Igaunijas Advokātu kolēģijas tīmekļa vietnē.
Informācija par Tieslietu kanclera darbību, darbojoties kā Bērnu lietu ombudam, ir pieejama Tieslietu kanclera tīmekļa vietnē. Informāciju par samierināšanu diskriminācijas strīdos var atrast arī Tieslietu kanclera tīmekļa vietnē.
Informāciju par publiskā samierinātāja darbību samierināšanas jomā var atrast publiskā samierinātāja tīmekļa vietnē.
Mediatoru apmācību veic privātais sektors (piem., Mediatoru biedrība). Attiecībā uz mediatoru apmācību nepastāv īpaši noteikumi.

- Kādas ir mediācijas izmaksas?

Saskaņā ar Samierināšanas likumu samierināšana nav bezmaksas pakalpojums. Samierināšanas izmaksas nosaka pēc vienošanās starp mediatoru un iesaistītajām personām.
Gadījumos, kad tiesa ierosina procesā iesaistītajām pusēm vērsties pie samierinātāja, vai ir likusi pusēm ievērot Samierināšanas aktā paredzēto samierināšanas procedūru, jebkura puse, kas nevar atļauties samierināšanas procedūras izmaksas vai var atļauties tikai daļēji vai var atļauties veikt maksājumus tikai pa daļām, var kā juridisko palīdzību pieprasīt, lai to daļēji vai pilnībā atbrīvo no samierināšanas procesa izmaksām uz Igaunijas Republikas rēķina.
Ja kā samierinātājs darbojas Tieslietu kanclers, nodevas nav jāmaksā. Tomēr var būt papildu izmaksas, kas ir saistītas ar samierināšanas procesu. Tieslietu kanclers izlemj, kam jāsedz šie izdevumi.
Arī kolektīvu darba strīdu risināšana, ko veic publiskais samierinātājs, ir bez maksas. Izmaksas, kas rodas saistībā ar kolektīva darba strīda risināšanu, sedz vainīgā puse, vai tās ar kopīgu vienošanos tiek sadalītas starp pusēm.
Igaunijas Apdrošināšanas biedrības līgumslēdzēja iestāde iekasē administratīvu nodevu 50 EUR apmērā, bet samierinātājs apdrošināšanas lietās – nodevu, kas nepārsniedz 160 EUR. Sociālās apdrošināšanas iemaksas un bezdarba apdrošināšanas iemaksas kopā veido 214,08 EUR. Ja samierināšana nav sekmīga, samierinātājam apdrošināšanas lietās jāmaksā tikai puse no nodevas.

Vai ir iespējams panākt mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpildi?

Saskaņā ar Samierināšanas likumu vienošanās, kas noslēgta samierināšanas procesa rezultātā, ir izpildāma pēc tam, kad, balsoties uz pieteikumu, ir veikta attiecīgā procedūra, lai to pasludinātu par izpildāmu (Civilprocesa kodeksa §627.1 vai §627.2 pants). Arī notārs, ievērojot Notariālās apliecināšanas likuma noteikumus, var pasludināt par izpildāmu vienošanos, kas noslēgta notāra vai advokāta veikta samierināšanas procesa rezultātā. Īpašie noteikumi, kas reglamentē to, kā ir izpildāmas vienošanās par procedūru saskarsmē ar bērnu, ir paredzēti Civilprocesa kodeksa 563. pantā.
Jebkura vienošanās, kas panākta pēc samierināšanas procesa, kuru apstiprinājis Tieslietu kanclers, ir izpildāma.
Vienošanās, kas ir panākta ar publiskā samierinātāja palīdzību, lai atrisinātu kolektīvu strīdu darba tiesību jomā, saista abas puses un ir spēkā no dienas, kurā tā ir parakstīta, ja vien nav panākta vienošanās par citu termiņu, kurā tā stājas spēkā. Tomēr šāda vienošanās nav izpildu dokuments.

Lapa atjaunināta: 14/01/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Īrija

2017. gada Mediācijas likums stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī. Likumā ir ietverti noteikumi par visaptverošu tiesisko regulējumu, lai veicinātu strīdu izšķiršanu, izmantojot mediāciju kā alternatīvu tiesvedībai. Likuma pamatmērķis ir veicināt mediāciju kā dzīvotspējīgu, iedarbīgu un lietderīgu alternatīvu tiesvedībai, tādējādi samazinot juridiskās izmaksas, paātrinot strīdu izšķiršanu un mazinot spriedzi un aizvainojumu, kas bieži vien ir saistīti ar tiesvedību.
Likums:
ietver vispārīgus principus par to, kā kvalificēti mediatori veic mediāciju – 6.–8. pants;
paredz ieviest prakses kodeksus attiecībā uz kvalificētu mediatoru starpniecību – 9. pants;
nosaka, ka saziņa starp pusēm mediācijas laikā ir konfidenciāla – 10. pants;
paredz nākotnē izveidot Mediācijas padomi, kas pārraudzītu nozares attīstību – 12. pants;
ievieš pienākumu juriskonsultiem un advokātiem ieteikt strīdos iesaistītām pusēm apsvērt mediācijas izmantošanu strīdu izšķiršanai – 14. un 15. pants;
nosaka, ka tiesa pēc savas iniciatīvas vai pēc pušu iniciatīvas var aicināt puses apsvērt mediāciju kā strīda izšķiršanas līdzekli – 16. pants;
nosaka mediācijas ietekmi uz dažādiem noilguma periodiem – 18. pants;
paredz, ka tiesa, nosakot tiesāšanās izdevumus saistībā ar Likuma 16. pantā minēto tiesvedību, ja tā to uzskata par taisnīgu, var ņemt vērā jebkuru kādas tiesvedības puses nepamatotu atteikumu vai nespēju apsvērt mediācijas izmantošanu vai jebkādu nepamatotu puses atteikšanos piedalīties mediācijā pēc tiesas uzaicinājuma to darīt saskaņā ar 16. pantu – 20. un 21. pants.
Likuma darbības jomā ietilpst visi civilprocesi, ko var ierosināt tiesā, izņemot dažus Likuma 3. pantā noteiktos izņēmumus.

Lapa atjaunināta: 18/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Grieķija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, strīdus var atrisināt, izmantojot mediāciju. Tā ir strīdu alternatīva izšķiršana, kuras laikā mediators palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Grieķijas valdība un tiesu sistēmas speciālisti vērš uzmanību uz mediācijas priekšrocībām.

Ar ko sazināties?

Mediācijas pakalpojumus Grieķijā sniedz šādas struktūras:
Saskaņā ar Likumu Nr. 4640/2019 (Valdības Vēstnesis, I sērija, Nr. 190, 2019), ar ko transponē Direktīvu 2008/52/EK, mediatoram jābūt: a) augstākās izglītības iestādes absolventam vai līdzvērtīga atzītas starptautiskas izglītības iestādes diploma īpašniekam; b) pabeigušam apmācību, ko sniedz Centrālās

mediācijas padomes atzīts mediatoru apmācības nodrošinātājs vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī akreditēts mediatoru apmācības sniedzējs; c) saņēmušam Centrālās mediācijas padomes akreditāciju un reģistrētam mediatoru reģistros. Doktora grāda mediācijā vai līdzvērtīga ārvalstu grāda īpašniekam, lai akreditētos, nav jāapmeklē apmācība, ko sniedz mediatoru apmācības nodrošinātājs, un šī persona var uzreiz kārtot akreditācijas eksāmenus. Personām, kas darbojas kā valsts, pašvaldību un tiesu amatpersonas vai kā publisko tiesību subjektu un iestāžu darbinieki, kā arī dienestā esošas tiesu amatpersonas vai valsts ierēdņi, ir liegts darboties kā mediatoriem. Valsts ierēdņi un publisko tiesību subjektu darbinieki var darboties kā akreditēti mediatori tikai sava darba kontekstā un atbilstoši tā vajadzībām.
Mediatoru kandidātus vismaz divas reizes gadā pārbauda eksaminācijas komisija, kuru ieceļ Centrālā mediācijas padome. Eksāmenos ietilpst rakstiskas un mutiskas pārbaudes, kā arī uz simulācijām balstīts novērtējums.
Eksaminācijas komisija lemj par eksāmenu norises vietu, laiku un formātu. Lēmumu paziņo licencētu apmācību nodrošinātājiem un vismaz 30 dienas iepriekš publicē Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.
Centrālā mediācijas padome sagatavo un uztur mediatoru reģistrus elektroniskā formātā, un tie ir publicēti Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē. Tie ir: a) Mediatoru vispārējais reģistrs, kurā precīzi alfabētiskā secībā uzskaitīti visā valstī akreditētie mediatori, un b) Mediatoru īpašais reģistrs, kurā uzskaitīti akreditētie mediatori, kas atrodas katras pirmās instances tiesas apgabalā.
Centrālā mediācijas padome mediatorus pēc eksāmeniem akreditē un reģistrē mediatoru reģistros. Mediatori, kas jau bija akreditēti Likuma Nr. 4640/2019 spēkā stāšanās laikā, saglabā savu akreditāciju.
Darba, sociālā nodrošinājuma un labklājības ministrija sniedz valsts pakalpojumu, kas ļauj darba ņēmējiem pieprasīt darba strīdu oficiālu izskatīšanu. Šīs procedūras izpildi nodrošina Darba inspekcija *(Epitheorisi Ergasias)*. Specializēts inspektors plāno darba devēja uzklausīšanu, kuras laikā darba devējam ir iespēja paskaidrot savu nostāju. Šī uzklausīšana nav tiesas procesa sastāvdaļa.
Patērētāju ombuds *(Sinigoros tou Katanaloti)* ir neatkarīga iestāde, kas darbojas Reģionālās attīstības un konkurences lietu ministrijas pārraudzībā. Ombuds ir ārpustiesas struktūra patērētāju strīdu vienprātīgai atrisināšanai un padomdevēja institūcija, kas darbojas kopā ar valdību, lai risinātu problēmas, kas ir tās kompetencē. Ombuds arī pārrauga vietējo prefektūru *(Nomarchiakes Aftodioikiseis)* strīdu izlīguma padomes *(Epitropes Filikou Diakanonismou)*, kuras var rīkoties, ja nenotiek vienlaicīgs tiesas process.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācijas procedūra var attiekties uz esošiem vai turpmākiem valsts vai pārrobežu civiltiesiskiem un komerciāliem strīdiem, ja attiecīgajām pusēm ir tiesības izšķirt strīda priekšmetu saskaņā ar materiālo tiesību normām.
Mediācijas procedūra attiecas arī uz šādiem privātiem strīdiem — pretējā gadījumā prasība netiks izskatīta: a) strīdi starp stāvu vai dzīvokļu īpašniekiem, kas izriet no stāvu īpašumtiesībām, strīdi, kas izriet no vienkāršu un sarežģītu vertikālu īpašumtiesību izmantošanas, strīdi starp stāvu un vertikālā īpašuma pārvaldītājiem, stāvu, dzīvokļu un vertikālu īpašumu objektu īpašniekiem, kā arī strīdi, uz kuriem attiecas Civilkodeksa 1003.–1031. panta normatīvā darbības joma; b) strīdi starp kompensācijas saņēmējiem vai to tiesību pārņēmējiem un personām, kas atbildīgas par kompensāciju, vai to tiesību pārņēmējiem, kā arī prasības, kas izriet no automašīnas apdrošināšanas līguma, starp apdrošināšanas sabiedrībām un apdrošinājuma ņēmējiem vai to tiesību pārņēmējiem saistībā ar jebkāda veida zaudējumu atlīdzināšanu, ja vien kaitējumu radījušais notikums nav izraisījis nāvi vai miesas bojājumus; c) strīdi par nodevām saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 22.A pantu; d) ģimenes strīdi, izņemot tos, kas noteikti Civilprocesa kodeksa 592. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā; e) strīdi par pacientu vai viņu radinieku kompensācijas prasībām pret ārstiem, kas rodas ārstu profesionālās darbības laikā; f) strīdi, kas radušies no preču zīmju, patentu, rūpnieciskā dizaina vai modeļu tiesību pārkāpumiem; g) strīdi, kas rodas no biržas līgumiem.
darba tiesību jomā un patērētāju strīdu izšķiršanā, kā aprakstīts iepriekš;
personām, kas cietušas no vardarbības ģimenē (Likums Nr. 3500/2006);
attiecībā uz konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā paredzēts Likumā Nr. 3094/2010.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

- Likumā Nr. 4640/2019 noteikto strīdu gadījumā ir atļauts mediāciju izmantot šādos gadījumos:
a) ja puses pēc strīda rašanās vienojas izmantot mediāciju;
b) ja puses tiek aicinātas izmantot mediāciju un tai piekrīt;
c) ja mediācijas izmantošanu ir noteikusi citas dalībvalsts tiesu iestāde un šāda pieeja neietekmē morāli un sabiedrisko kārtību;
d) ja mediācijas procedūras izmantošana ir paredzēta tiesību aktos;
e) ja starp pusēm noslēgtā rakstiskā nolīgumā ir mediācijas klauzula.
- Tiesa, kurā izskata privātu strīdu, uz kuru var attiekties mediācija, vajadzības gadījumā jebkurā procesa stadijā, pēc saviem ieskatiem ņemot vērā visus lietas apstākļus, var aicināt puses izmantot mediācijas procedūru, lai atrisinātu strīdu. Ja puses piekrīt, attiecīgā rakstiskā vienošanās tiek iekļauta tiesas protokolā. Šajā gadījumā tiesai ir jāatliek lietas izskatīšana uz tiesas datumu pēc trīs mēnešu perioda, bet ne ilgāk kā pēc sešiem mēnešiem, neskaitot tiesas darba pārtraukumus. Sekas ir tādas pašas arī pārējos mediācijas gadījumos, kamēr notiek lietas izskatīšana. Ja puses vai viena no tām stājas tiesas priekšā ar advokāta starpniecību, advokāts ir pilnvarots vienoties arī par strīda risināšanu mediācijas procesā.
- Privāto tiesību strīda risināšana mediācijas procesā neizslēdz pagaidu noregulējumu šajā strīdā saskaņā ar Civilprocesa kodeksa noteikumiem. Tiesnesis, kurš piespriež pagaidu pasākumu, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 693. panta 1. punktu var noteikt termiņu, kas nav mazāks par trim mēnešiem prasības iesniegšanai galvenajā lietā.
- Pirmās instances tiesas prokurors *(Eisangeleas Protodikon)*, pildot savus amata pienākumus saskaņā ar Likuma Nr. 1756/1988 25. panta 4. punkta a) apakšpunktu (Valdības Vēstnesis, I sērija, Nr. 35, 1988), ir tiesīgs ieteikt pusēm izmantot mediācijas procedūru, ja tas ir iespējams.
- Pušu vienošanos par mediācijas procedūras izmantošanu reglamentē materiālo līgumtiesību normas, un tajā jāapraksta šādas procedūras priekšmets.
- Puses mediācijas procedūrā piedalās kopā ar savu juridisko pārstāvi, izņemot patērētāju strīdus un nelielus strīdus, kuros ir atļauta pušu personiska pārstāvība. Ja to uzskata par nepieciešamu, procedūrā var piedalīties arī trešā persona, vienojoties ar pusēm un mediatoru.
- Mediatoru ieceļ puses vai trešā puse, kuru izvēlas visas puses, ieskaitot mediācijas centrus. Mediators ir viens, ja vien puses nav rakstiski vienojušās, ka būs vairāk nekā viens mediators.
- Mediācijas laiku, vietu un citas procesuālās detaļas nosaka mediators, vienojoties ar pusēm. Ja abām pusēm un mediatoram nav iespējams fiziskiatrasties vienā un tajā pašā vietā un laikā, mediāciju var veikt telekonferences veidā, izmantojot datoru vai citu telekonferenču sistēmu, kurai ir piekļuve pārējām strīdā iesaistītajām pusēm.
- Mediatori, veicot savus pienākumus, var sazināties ar katru no pusēm un tikties ar tām atsevišķi vai kopīgi. Mediators nedrīkst bez informāciju sniegušās puses piekrišanas informāciju, kas saņemta tikšanās laikā ar vienu pusi, nodot otrai pusei.
- Mediācijas procedūra principā ir konfidenciāla, netiek reģistrēta, un tā ir jāveic tā, lai netiktu pārkāpta tās konfidencialitāte, ja vien puses nav vienojušās citādi. Pirms procedūras sākuma visām iesaistītajām pusēm rakstiski jāvienojas par mediācijas procedūras konfidencialitātes saglabāšanu. Tas pats

pienākums attiecas uz jebkuru trešo personu, kas piedalās procedūrā. Ja puses vēlas, tās var rakstveidā apņemties saglabāt konfidencialitāti par nolīguma saturu, ko tās var panākt mediācijas laikā, ja vien tā paziņošana nav nepieciešama nolīguma īstenošanai saskaņā ar 8. panta 4. punktu, vai ir nepieciešama sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ.
- Ja strīds nonāk tiesā vai kļūst par šķīrējtiesas objektu, mediators, puses, to juridiskie pārstāvji un tie, kas jebkādā veidā piedalījušies mediācijas procedūrā, netiks nopratināti kā liecinieki un tiem nebūs jāsniedz informācija, kas izriet no mediācijas procedūras vai ir ar to saistīta, it īpaši — atsauces uz pušu diskusijām, paziņojumiem un priekšlikumiem, kā arī uz mediatora viedokli, ja vien tas nav nepieciešams sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, galvenokārt, lai nodrošinātu nepilngadīgo aizsardzību vai lai izvairītos no jebkāda riska radīt kaitējumu personas fiziskajai integritātei vai garīgajai veselībai.
- Veicot savus pienākumus, mediatori ir pakļauti civiltiesiskai atbildībai tikai tīša pārkāpuma gadījumā.

Strīdu alternatīvas izšķiršanas praktiskā piemērošana

Vienīgais strīdu alternatīvas izšķiršanas mehānisms, kas Grieķijā faktiski darbojas, ir arbitrāža.
Saskaņā ar Grieķijas Bankrota kodeksa 99. un nākamajiem pantiem mierizlīguma procedūras mediatoru var iecelt pēc atbilstoša privātpersonas vai juridiskas personas pieteikuma iesniegšanas Bankrota tiesā *(ptocheftiko dikastirio)*.
Bankrota tiesa nosaka pieteikuma derīgumu un var iecelt no ekspertu saraksta izvēlētu mediatoru. Mediatora uzdevums ir izmantot jebkādus atbilstošus līdzekļus, lai panāktu vienošanos starp parādnieku un (juridiski definētu) kreditoru lielāko daļu, lai nodrošinātu parādnieka uzņēmuma darbības turpināšanu. Mediators var lūgt kredītiestādei vai finanšu iestādei sniegt jebkādu informāciju par parādnieka saimniecisko darbību, kas varētu būt noderīga, lai mediācijas process būtu sekmīgs.
Ja nav iespējams panākt vienošanos, mediators nekavējoties informē tiesas priekšsēdētāju, kurš uzsāk tiesvedību Bankrota tiesā. Ar to mediatora pienākumi beidzas.

Informācija un mācības

Centrālā mediācijas padome ir atbildīga par visu jautājumu risināšanu, kas saistīti ar mediācijas īstenošanu.
Centrālā mediācijas padome pēc saviem ieskatiem var izveidot apakšpadomes, lai ātri atrisinātu un izskatītu jautājumus, kas rodas, piemērojot Likumu Nr. 4640/2019. Šo apakšpadomju sastāvā ir Centrālās mediācijas padomes locekļi; nav nekādu ierobežojumu būt par vairāk nekā vienas apakšpadomes locekli.
Centrālā mediācijas padome ir skaidri pilnvarojusi šīs apakšpadomes galīgi izskatīt jautājumus, ko tās uzņemas, ja vien Likumā Nr. 4640/2019 nav īpaši noteikts, ka par to galīgo izskatīšanu ir atbildīga Centrālās mediācijas padomes plenārsēde.
Jebkurā gadījumā Centrālajai mediācijas padomei ir jāizveido četras apakšpadomes ar divu gadu amata pilnvaru laiku un šādiem pienākumiem:
«Mediatoru reģistra padome», kas atbild par mediatoru reģistru uzturēšanu, par jebkuru attiecīgu jautājumu izskatīšanu vai par akta izdošanu attiecībā uz uzturētajiem reģistriem, un par gada darbības pārskatu vākšanu;
«Ētikas un disciplinārās kontroles padome», kas ir atbildīga par to, kā mediatori ievēro pienākumus, kas izriet no Likuma Nr. 4640/2019 izrietošajām saistībām, par disciplināro tiesību aktu izpildi un disciplinārsodu piemērošanu;
«Apmācību nodrošinātāju pārbaudes padome», kas ir atbildīga par visiem jautājumiem, kas attiecas uz mediatoru apmācības struktūrām;
«Eksaminācijas padome», kas ir atbildīga par rakstisku un mutisku eksāmenu norisi un akreditācijas nolūkā pārbaudīto mediatoru vērtēšanu.

Mediatoru apmācības nodrošinātājs (“nodrošinātājs”), kas darbojas ar licenci, kura piešķirta pēc Centrālās mediācijas padomes īpaša pamatota lēmuma, ir:

Mediatoru apmācības nodrošinātājs (“nodrošinātājs”), kas darbojas ar licenci, kura piešķirta pēc Centrālās mediācijas padomes īpaša pamatota lēmuma, ir:
A. privāttiesību subjekts, kuru var dibināt:
viena advokātu kolēģija vai vairākas advokātu kolēģijas kopīgi;
viena vai vairākas advokātu kolēģijas sadarbībā ar zinātniskām, izglītības vai profesionālām organizācijām vai palātām.
Gadījumos, kas minēti a) un b) apakšpunktā, ir iespējama partnerība ar respektablu, starptautiski atzītu ārvalstu apmācību sniedzēju, kam ir pieredze mediācijas apmācības nodrošināšanā un, vispārīgāk, strīdu alternatīvas izšķiršanas metožu vai mediācijas jomā;
B. augstākās izglītības iestādes Apmācības un mūžizglītības centrs (*KEDIVIM*), kam ir atbilstoša mācību programma un kura darbību regulē vienīgi pašreizējie noteikumi par augstskolu darbību, ar nosacījumu, ka ir izpildīti visi Likuma Nr. 4640/2019 noteikumi attiecībā uz to pasniedzēju kvalifikāciju, kuri sniedz apmācību mediācijā, un pasniedzēju un apmācāmo minimālo skaitu;
C. fiziska vai juridiska persona, kura reģistrēta saskaņā ar spēkā esošajiem Grieķijas tiesību aktiem vai dalībvalsts tiesību aktiem un kuras galvenais mērķis ir apmācība par mediāciju un citiem strīdu alternatīvas izšķiršanas veidiem.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Mediatora atalgojumu brīvi nosaka, izmantojot rakstisku vienošanos starp mediatoru un pusēm.
Ja nav rakstiskas vienošanās, mediatora atalgojums tiek noteikts šādi: a) gadījumos, kad mediācija ir obligāta, puse, kas lūdz mediāciju, iepriekš samaksā mediatoram 50,00 EUR kā maksu par obligāto sākotnējo sesiju. Šo summu puses sedz vienādi. Ja strīds nonāk tiesā, strīda pusei, kura neieradās mediācijas procedūrā, kaut arī likumīgi tika izsaukta šajā nolūkā, vai kas nav samaksājusi summu, kura pienākas mediatoram par obligāto sākotnējo uzklausīšanu, saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 176. un nākamajiem pantiem tiks piespriests samaksāt visu summu, kuru par obligāto sākotnējo sesiju samaksājusi puse, kas lūdz mediāciju. Šī summa tiek uzskatīta par tiesas izmaksām neatkarīgi no tiesas procesa iznākuma; b) par katru mediācijas stundu pēc obligātās sākotnējās uzklausīšanas minimālā maksa ir 80,00 EUR, un puses to sedz vienādi. Mediatoram ir jāsniedz pusēm pilnīga informācija par to, kā viņš vai viņa tiek atalgoti.

Vai ir iespējams izpildīt mediācijas ceļā vienošanos?

Pēc mediācijas mediators, puses un to juridiskie pārstāvji paraksta mediācijas protokolu. Ja mediācija neizdodas, mediācijas protokolu var parakstīt tikai mediators. Jebkura no pusēm jebkurā laikā var iesniegt vienošanās protokola materiālus tās tiesas reģistram, kurai ir piekritīgs lietas priekšmets un teritoriālā jurisdikcija un kurā notiek vai ir paredzēta lietas izskatīšana. Pēc tam, kad mediācijas protokols ir nodots glabāšanai tiesā, prasība par to pašu strīdu nav pieļaujama, ciktāl uz tās priekšmetu attiecas vienošanās starp pusēm, un jebkura tiesas prāva tiks izbeigta.
Pēc nodošanas glabāšanā kompetentās tiesas reģistrā mediācijas protokols ir izpildes rīkojums, kā noteikts Civilprocesa kodeksa 904. panta 2. punkta c) apakšpunktā, ja vienošanās ir izpildāma. Dokumenta apliecinātu kopiju bez maksas izsniedz tiesnesis vai kompetentās tiesas priekšsēdētājs.
Ja mediācijas protokolā ietvertā vienošanās satur arī noteikumus, kas attiecas uz tiesību aktiem, saistībā ar kuriem saskaņā ar likumu jāsagatavo notariāls akts, attiecīgi būs nepieciešami notariāli akti. Šajā gadījumā piemēro noteikumus, kas reglamentē šādu notariālo dokumentu un to kopiju sagatavošanu.
Pēc nodošanas glabāšanā kompetentās tiesas reģistrā mediācijas protokolu var izmantot kā juridisku dokumentu hipotēkas reģistrēšanai vai dzēšanai saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 293. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
Rakstisks mediatora paziņojums pusēm par obligātās sākotnējās uzklausīšanas rīkošanu vai 5. pantā paredzētā vienošanās par brīvprātīgu mediācijas procedūras izmantošanu aptur noilguma periodu un noilguma termiņu prasījumu un tiesību izpildei, ja šādi periodi jau ir sākušies saskaņā ar materiālo tiesību normām, kā arī ar procesuālajiem termiņiem, kas noteikti Civilprocesa kodeksa 237. un 238. pantā, tik ilgi, kamēr turpinās mediācijas procedūra. Neskarot Civilkodeksa 261., 262. un 263. panta noteikumus, noilguma periods un noilguma termiņš prasījumu un tiesību izpildei, kas izriet no materiālajām tiesībām, atsākas nākamajā dienā pēc vienošanās nepanākšanas protokola sagatavošanas vai nākamajā dienā pēc tam, kad otrai pusei un mediatoram ir

izsniegts paziņojums par vienas puses izstāšanos no mediācijas procedūras, vai arī nākamajā dienā pēc mediācijas procedūras pabeigšanas vai jebkāda veida izbeigšanas.

Saistītās saites

Atēnu Advokātu kolēģija
Darba un sociālo lietu ministrija
Patērētāju ombuds
Tieslietu ministrija
Grieķijas Mediācijas un arbitrāžas centrs

Lapa atjaunināta: 12/03/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.
Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: es.

Mediācija ES dalībvalstīs - Spānija

Pēdējos gados Spānijā vērojams tiesas prāvu skaita pieaugums, kas apgrūtina tiesu varas administrēšanu un tiesu sistēmas vienmērīgu darbību.
Šā iemesla dēļ tiek meklēti alternatīvi strīdu risināšanas veidi, kas būtu efektīvāki par tiem, kurus piedāvā līdzšinējais modelis.
Viens no šādiem veidiem ir mediācija, bet vēl var minēt arī šķīrējtiesu un pušu samierināšanas procedūru.

Ar ko sazināties?

Informāciju par to, kā atrast mediatoru Spānijā, skatiet faktu lapā.

Kādā jomā mediācijas izmantošana ir pieļaujama vai arī ir visizplatītākā?

Ar 2012. gada 6. jūlija Likumu Nr. 5/2012 par mediāciju civillietās un komerclietās Spānijas tiesību aktos transponē 2008. gada 21. maija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu Nr. 2008/52/EK. Šis likums nosaka mediācijas prakses pamatregulējumu, neskarot autonomo apgabalu pieņemtos noteikumus.

Mediācija darba strīdu jomā

Mediācijas izmantošana ir ļoti izplatīta, risinot darba strīdus. Reizēm mediācija ir obligāta pirms vēršanās tiesā. Mediācija parasti tiek izmantota, risinot kolektīvos strīdus, un dažos autonomajos apgabalos mediācijas kārtībā tiek izskatīti individuālie strīdi.
Autonomajos apgabalos ir izveidotas mediācijas iestādes, kas specializējušās darba tiesību jautājumos. Valsts līmenī *Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje*, *SIMA*, (Starpkonfederāciju mediācijas un arbitrāžas dienests) piedāvā bezmaksas mediācijas pakalpojumus strīdos, kas neietilpst autonomo apgabalu kompetencē.
Likums Nr. 36/2011, kas reglamentē darba tiesu darbību, ieviesīstu jauninājumu, paredzot vispārēju noteikumu, ka visiem pieteikumiem ir jāpievieno sertifikāts, kas apliecina, ka iepriekš ir mēģināts īstenot samierināšanas procedūru vai mediāciju attiecīgajā administratīvajā dienestā, Mediācijas, šķīrējtiesas un samierināšanas dienestā (*SMAC*) vai struktūrās, kas pilda šādas funkcijas saskaņā ar kolektīvo līgumu, lai gan nākamajā pantā uzskaitīts, uz kuriem tiesas procesiem šī prasība neattiecas.
Likums Nr. 36/2011 ietver tiešu atsauci uz mediāciju ne tikai saistībā ar pirmstiesas pušu samierināšanas procedūru, bet arī tiesas procesa laikā.

Mediācija civiltiesību un ģimenes tiesību jomā

Likums Nr. 5/2012 par mediāciju civillietās un komerclietās paredz iespēju pirmstiesas sēdē informēt puses, ka tās var mēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju, kā arī, ņemot vērā tiesas procesa mērķi, tiesa var aicināt puses mēģināt vienoties, izbeidzot tiesvedību, vai ļaut pusēm lūgt tiesvedības apturēšanu, lai uzsāktu mediācijas vai šķīrējtiesas procedūru.
Likums Nr. 5/2012 ietver būtiskas izmaiņas šajā tiesību jomā, ieviešot Civilprocesa kodeksā tiešu atsauci uz mediāciju kā vienu no tiesvedības izbeigšanas ārpustiesas metodēm.
Attiecībā uz Spānijas sistēmu mediācijas process ir visstrukturētākais ģimenes tiesību jomā un šajā jomā ir sasniedzis maksimālo attīstību.
Centrālās valdības līmenī Likums Nr. 15/2005 ir nozīmīgs solis virzībā uz to, lai uzskatītu mediāciju kā brīvprātīgu alternatīvu ģimenes strīdu risināšanas līdzekli un proklamētu brīvību kā vienu no augstākajām Spānijas tiesību sistēmas vērtībām; tas paredz, ka puses var jebkurā laikā lūgt tiesai apturēt tiesas procesu, lai tās varētu uzsākt ģimenes mediāciju un mēģināt panākt vienošanos par strīda jautājumu.
Turklāt Civilprocesa kodekss paredz, ka pusēm ir iespēja, savstarpēji vienojoties, lūgt apturēt tiesvedību, lai tās varētu uzsākt mediāciju, bet tas neprasa tiesai apturēt tiesvedību *ab initio*, lai aicinātu puses apmeklēt informatīvu pasākumu, ne arī iesaka to darīt.
Dažādos autonomajos apgabalos ģimenes mediācijas pakalpojumi ievērojami atšķiras, un tie var būt atšķirīgi pat dažādās viena apgabala pilsētās. Dažos autonomajos apgabalos šo pakalpojumu piedāvā pats apgabals (piem., Katalonijā), bet citos — pašvaldības (*Ayuntamientos*).
Tiesu varas ģenerālpadome (*Consejo General del Poder Judicial*) atbalsta un uzrauga dažādās Spānijas tiesās īstenotās mediācijas iniciatīvas, kuras atbalsta autonomie apgabali, universitātes, pašvaldības vai asociācijas.

Mediācija krimināltiesību jomā

Mediācija krimināltiesību jomā tiek veikta, lai, no vienas puses, veicinātu noziedznieku reintegrāciju un, no otras puses, nodrošinātu atlīdzību cietušajiem.
Nepilngadīgo tiesas sistēmā (attiecībā uz personām vecumā no 14 līdz 18 gadiem) ir skaidri noteikts, ka mediācija ir nepilngadīgo pāraudzināšanas līdzeklis.
Šajā gadījumā mediāciju īsteno personas, kas atbalsta dienestu, kurš atbild par nepilngadīgo apsūdzībām (*Fiscalía de Menores*), lai gan to var veikt arī autonomo apgabalu organizācijas un citas iestādes, piemēram, asociācijas.
Pieaugušo tiesas sistēmā nepastāv noteikums par mediāciju, lai gan praksē dažādos apgabalos to īsteno, pamatojoties uz krimināLkodeksu un krimināLprocesa kodeksu, kas pieļauj atzīšanos nodarījuma izdarīšanā un soda samazināšanu, ja tiek atlīdzināti zaudējumi, kā arī saskaņā atbilstīgiem starptautiskajiem noteikumiem.
Parasti mediāciju īsteno saistībā ar mazāk nopietniem noziegumiem, proti, sīkiem pārkāpumiem, lai gan tā atkarībā no apstākļiem ir iespējama arī nopietnu pārkāpumu gadījumos.
Saistībā ar vardarbību ģimenē Konstitutīvais likums Nr. 1/2004 par visaptverošiem aizsardzības pasākumiem pret vardarbību, kuras pamatā ir dzimuma faktors, skaidri aizliedz mediāciju lietās, kas saistītas ar vardarbību, kuras pamatā ir dzimuma faktors. Tomēr šajā tiesību jomā ir arvien vairāk mediācijas aizstāvju, jo ir jēga aplūkot individuālus gadījumus, lai izvērtētu, vai mediācija būtu piemērota. Šajā sakarā Tiesu varas ģenerālpadomes 2001. gada ziņojumā par vardarbību ģimenē, kuras pamatā ir dzimuma faktors, ir uzsvērts, ka sīkie pārkāpumi un pārkāpumi, kas saistīti ar vardarbību ģimenē, būtu attiecināmi uz civillietu tiesām.

Tiesu varas ģenerālpadome atbalsta un uzrauga mediācijas iniciatīvas, kas tiek īstenotas vietējās krimināllietu tiesās (*Juzgados de Instrucción*), krimināllietu tiesās (*Juzgados de lo Penal*) un provinču tiesās (*Audiencias Provinciales*). Līdz šim skaita ziņā nozīmīgākie eksperimenti ir notikuši Katalonijā un Basku zemē.

Mediācija strīdīgu administratīvu tiesas procesu jomā

Likums par strīdīgiem administratīvajiem procesiem skaidri neparedz iespēju izmantot alternatīvus strīdu risināšanas līdzekļus, kuru nodrošina trešās personas, lai gan tas arī neaizliedz šādus līdzekļus izmantot.

Minētais likums paredz iespēju, ka administratīvo darbību likumību var pārskatīt ar citiem līdzekļiem, kas papildina tiesas procesu, lai novērstu nevajadzīgu tiesas darbību pieaugumu un nodrošinātu lētas un ātras metodes daudzu strīdu atrisināšanai.

Tiesvedības portāls ietver informāciju par civiltiesību, komerctiesību, krimināltiesību, ģimenes un darba tiesību sistēmu tiesu iestādēm, kuras nodrošina mediācijas pakalpojumus tiesas ietvaros, kā arī par dažādiem ārpustiesas mediācijas pakalpojumiem, ko piedāvā dažādas profesionālās asociācijas.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Vispārēji runājot, mediāciju īsteno objektīva trešā puse, kurai ir saistošs konfidencialitātes pienākums.

Puses ar advokātu atbalstu var izlemt mēģināt strīdu risināt mediācijas ceļā, informējot par šo lēmumu tiesu, vai arī tiesa pati var vērsties pie pusēm, ja tiek uzskatīts, ka lieta ir piemērota risināšanai mediācijas ceļā.

Krimināltiesību jomā ir ierasts, ka vispirms tiesa sazinās ar likumpārkāpēju, un gadījumā, ja viņš vai viņa piekrīt mediācijai, tiesa sazinās ar upuri, lai varētu uzsākt mediācijas procesu.

Informācija un apmācība

Likums Nr. 5/2012 par mediāciju civillietās un komerclietās paredz, ka mediatoram ir jābūt ieguvušam oficiālu universitātes grādu vai augstāko profesionālo izglītību un jābūt īpaši apmācītam mediācijas praktizēšanā, pirms tam atbilstīgi akreditētās iestādēs apgūstot vienu vai vairākus īpašus kursus, kas dod tiesības īstenot mediācijas darbības jebkurā vietā valstī.

Tikai atsevišķi likumi un noteikumi dažos autonomajos apgabalos attiecas uz apmācību, kas nepieciešama, lai persona varētu kļūt par ģimenes mediatoru.

Vispārēji runājot, ir nepieciešams, lai mediatoram būtu universitātes līmeņa kvalifikācija vismaz diploma līmenī, un lai viņš būtu apguvis kursu 100–300 stundu apjomā galvenokārt saņemot praktisku apmācību tieši mediācijā.

Īpašu apmācību mediācijā parasti piedāvā universitātes un profesionālās asociācijas, piemēram, psihologu vai juristu asociācijas.

Kādi ir izdevumi par mediācijas pakalpojumu?

Vispārēji runājot, ar tiesu saistītā mediācija ir bezmaksas pakalpojums.

Darba tiesību jomā autonomo apgabalu un *SIMA* pakalpojumi ir pieejami bez maksas.

Ģimenes tiesību jomā tādu iestāžu pakalpojumi, kuras sadarbojas ar tiesu, ir pieejami bez maksas. Katalonijā tiek regulēti izdevumi par mediācijas procesu tām personām, kas nesaņem juridisko palīdzību.

Krimināltiesību jomā sabiedrisko iestāžu piedāvātā mediācija ir bez maksas.

Ārpus tiesas ietvaros piedāvātās mediācijas puses drīkst brīvi izmantot mediatora pakalpojumus, maksājot maksu pēc vienošanās. Attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar mediāciju, Likums Nr. 5/2012 skaidri paredz, ka izdevumus puses sedz līdzīgās daļās neatkarīgi no tā, vai mediācija ir beigusies ar vienošanos, ja vien puses nav vienojušās citādi.

Lai veicinātu strīdu nokārtošanu ārpus tiesas, Likums Nr. 10/2012, kas regulē noteiktas maksas saistībā ar tiesvedības un Nacionālā Toksikoloģijas un tiesu ekspertīzes institūta pakalpojumu administrēšanu, paredz atmaksāt samaksāto summu, ja strīda atrisināšana ārpus tiesas aiztaupa daļu izdevumu par sniegtajiem pakalpojumiem.

Vai ir iespējams piespiest izpildīt vienošanos, kas panākta mediācijas rezultātā?

Likums Nr. 5/2012 paredz, ka gadījumā, ja puses mediācijas procesā panāk vienošanos, tās var šo vienošanos oficiāli reģistrēt.

Ja mediācijas vienošanās ir jāīsteno citā valstī, papildus tās oficiālai reģistrēšanai ir nepieciešams, lai būtu ievērotas Spānijai saistošajās starptautiskajās konvencijās noteiktas prasības, ja tādas ir paredzētas, kā arī Eiropas Savienības tiesību akti.

Ja vienošanās ir panākta mediācijā, kas notikusi pēc tiesas procesa sākšanas, pusēm ir jālūdz, lai tiesa atzītu vienošanos saskaņā ar Civilprocesa likuma noteikumiem.

Iespēja nodrošināt mediācijas vienošanās izpildi ir atkarīga no pušu rīcības brīvības attiecībā uz vienošanās priekšmetu.

Saistītās saites

SPĀNIJAS FEDERĀLAIS MEDIĀCIJAS UN ŠĶĪRĒJTIESAS DIENESTS

Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Francija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc gan nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (ASR) procedūra, kurā mediators palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Francijas valdība un praktizējošie juristi apzinās mediācijas priekšrocības, un likumdevējs stingri mudina to izmantot.

Ar ko sazināties?

Francijā nav centrālās vai valsts iestādes, kas būtu atbildīga par mediatora profesijas reglamentēšanu.

Nav oficiālas un valsts mēroga tīmekļa vietnes, kas attiektos uz mediāciju. Tomēr ir sadaļa par mediāciju tīmekļa vietnē www.justice.fr un darījumdarbības mediācijas sabiedrisko pakalpojumu tīmekļa vietnē vai administratīvās mediācijas tīmekļa vietnē.

Katra apelācijas tiesa publicē mediatoru sarakstus civillietās, sociālajās un komerciālajās lietās. Šie saraksti tika izveidoti ar 2016. gada 18. novembra Likuma Nr. 2016-1547 par 21. gadsimta tiesu sistēmas modernizāciju 8. pantu. Šie saraksti galvenokārt ir paredzēti tiesnešu informēšanai, un tos var darīt zināmus lietas dalībniekiem, izmantojot jebkādus līdzekļus. Konkrētāk, šie saraksti ir pieejami attiecīgo apelācijas tiesu tīmekļa vietnēs.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Puses var nodot lietu mediācijai jebkurā laikā un jebkurā tiesību jomā, izņemot tās jomas, uz kurām attiecas «sabiedriskās kārtības noteikumi». Piemēram, ar mediācijas kārtībā panāktu vienošanos nav iespējams apiet obligātās tiesību normas laulības vai laulības šķiršanas jomā.

Mediācija tiek praktizēta dažādās jomās, piemēram:

kaimiņattiecību strīdi;

strīdi starp namīpašniekiem un īrniekiem;

ģimenes strīdi;

cilvēcisko attiecību strīdi organizācijās;

strīdi starp uzņēmumiem, izpildot līgumu vai jebkurā citā konflikta situācijā;
strīdi starp uzņēmumiem un banku sistēmu;
strīdi, kas saistīti ar publisko iepirkumu, vai strīdi ar valsts pārvaldes iestādēm, valsts iestādēm vai pašvaldībām.

Kādi noteikumi jāievēro?

Mediācijas izmantošana

Ar 1995. gada 8. februāra Likumu Nr. 95-125 par tiesu organizāciju un civilprocesu, kriminālprocesu un administratīvo procesu Francijas tiesībās tika ieviesta civiltiesiskā mediācija.
Ar 2011. gada 16. novembra rīkojumu Nr. 2011-1540 Francijas tiesību aktos tika transponēta ES Direktīva 2008/52/EK. Ar šo direktīvu ir izveidota sistēma, lai veicinātu pušu strīdu izšķiršanu mierizlīguma ceļā ar trešās personas – mediatora – palīdzību. Ar rīkojumu tika paplašināta direktīvas noteikumu darbības joma, attiecinot to ne tikai uz pārrobežu mediāciju, bet arī uz iekšējo mediāciju, izņemot strīdus saistībā ar darba līgumu vai strīdus, kas saistīti ar administratīvajām tiesībām, kuras ir valsts suverēnā kompetencē.
Ar šo 2011. gada 16. novembra rīkojumu tika grozīts arī 1995. gada 8. februāra likums, lai izveidotu vispārēju mediācijas sistēmu. Tajā tika definēts mediācijas jēdziens, izklāstīti nosacījumi, kas mediatoram jāievēro, un apstiprināts konfidencialitātes princips, kas ir būtisks mediācijas procesa sekmīgai norisei.
Kopš 2010. gada Uzņēmumu mediators, kas iecelts ar Republikas prezidenta dekrētu un atrodas ekonomikas, finanšu un ekonomikas atveseļošanas ministra pakļautībā, piedāvā bezmaksas un konfidenciālu mediācijas pakalpojumu valsts un privātajām ieinteresētajām personām. Šādā veidā mediators piedalās sabiedrības interešu mērķa sasniegšanā, lai attīstītu alternatīvas strīdu izšķiršanas metodes. Mediatoru var pieaicināt strīdos starp uzņēmumiem, līguma izpildes vai jebkurā citā konflikta situācijā, kā arī strīdos, kas saistīti ar publisko iepirkumu, vai strīdos ar valsts pārvaldes iestādēm, valsts iestādēm vai pašvaldībām.
Visbeidzot, Administratīvo tiesu kodeksā ir nodaļa, kas veltīta administratīvajai mediācijai, ko pieprasa puses vai tiesa (sk. L. 213-1. un turpmākos pantus).

Mediācija pēc vienošanās:

Puses pēc savas iniciatīvas var nolemt apspriesties ar mediatoru. Lai to izdarītu, tām nav jāvēršas tiesā.
Jebkurā gadījumā puses, kuras ir vērsušās tiesā, lai tā izšķirtu strīdu, joprojām var, ja tās piekrīt, izmantot mierizlīgumu strīda atrisināšanai, vēršoties pie mediatora.

Mediācija tiesu iestādēs:

Ja prasība ir iesniegta tiesā: tiesnesis, kas izskata strīdu, pēc pušu piekrišanas saņemšanas var iecelt trešo personu, kas uzklausītu puses un apspriestu to viedokļus, ļaujot pusēm atrisināt strīdu starp tām (Civilprocesa kodeksa 131-1. pants).
Ģimenes lietās, konkrēti vecāku pilnvaru vai pagaidu pasākumu laulības šķiršanas jomā tiesnesis pusēm var arī pieprasīt piedalīties informatīvā sēdē par mediāciju, kas lietas dalībniekiem ir bez maksas un par to nepiemēro nekādas sankcijas (Civilprocesa kodeksa 255. un 373-2-10. pants).
Ar 2019. gada 23. marta Likumu Nr. 2019-222 par plānošanu 2018.–2022. gadam un tiesu sistēmas reformu Civilprocesa kodeksa 373-2-10. pantā tika ieviesta pēcsprieduma mediācija:
"Ja rodas domstarpības, tiesnesis cenšas samierināt puses.
Lai palīdzētu vecākiem vienoties par vecāku varas īstenošanu, tiesa var ierosināt vecākiem iesaistīties mediācijā, ja vien netiek apgalvot, ka viens no vecākiem ir vardarbīgi izturējies pret otru vecāku vai bērnu. Ja vecāki piekrīt mediācijai, tiesa šim nolūkam var iecelt ģimenes mediatoru, tai skaitā galīgajā lēmumā par to, kā īstenojama vecāku vara.
Ja vien netiek apgalvots, ka viens no vecākiem ir bijis vardarbīgs pret otru vecāku vai bērnu,tiesnesis var arī viņiem pieprasīt tikties ar ģimenes mediatoru, kurš viņus informēs par mediācijas pasākuma mērķi un norisi.
Tiesa var ierosināt mediāciju arī administratīvās lietās: "Ja administratīvā tiesa vai apelācijas administratīvā tiesa izskata strīdu, tiesas kolēģijas priekšsēdētājs ar pušu piekrišanu var pilnvarot mediāciju, lai mēģinātu panākt vienošanos starp pusēm" (Administratīvo tiesu kodeksa L. 213-1. pants). Tie paši noteikumi attiecas uz Valsts padomi, kas ir administratīvā rīkojuma augstākā tiesa (Administratīvo tiesu kodeksa L. 114-1. pants).

Rīkojums par mediāciju:

Ja tiesā ir iesniegta prasība un puses nav vienojušās par mediāciju, "tiesa var uzdot pusēm tiesas noteiktajā termiņā (...) tikties ar mediatoru, kurš ir atbildīgs par to, lai tās tiktu informētas par mediācijas pasākuma mērķi un norisi". (Civilprocesa kodeksa 127-1. pants).

"Obligātā" mediācija

Līdz ar jaunākajām izmaiņām likumdošanā Francijas tiesību aktos ir ieviesta mediācijas obligāta izmantošana konkrētos apstākļos.
Ar 2016. gada 18. novembra Likuma Nr. 2016-1547 par 21. gadsimta tiesu sistēmas modernizēšanu 7. pantu vienpadsmit tiesās tika eksperimentāli ieviesta prasība obligāti īstenot iepriekšēju mediāciju. Sākotnēji bija plānots, ka eksperiments beigsies 2019. gada beigās, taču tas tika pagarināts līdz 2020. gada 31. decembrim un pēc tam līdz 2022. gada 31. decembrim.
Personām, kuras vēlas grozīt ģimenes lietu tiesas nolēmumu vai tiesas apstiprinātas vienošanās noteikumu, pirms vēršanās tiesā ir jācenšas īstenot mediāciju ģimenes lietās. Pretējā gadījumā grozījuma pieteikums nebūs pieņemams.
Tas attiecas uz šādiem pieteikumiem:
par bērna pastāvīgo dzīvesvietu,
saskarsmes tiesībām un tiesībām uz bērna uzturēšanos,
vecāku ieguldījumu nepilngadīga bērna izglītībā un uzturēšanā;
kā arī lēmumiem, kas attiecas uz vecāku varas īstenošanu.
Iepriekšējas mediācijas ģimenes lietās mēģinājums pirms vēršanās tiesā nav nepieciešams šādos gadījumos:
viens no vecākiem ļaunprātīgi izturas pret otru vecāku vai pret bērnu vai ja ir iesniegts pieteikums par pušu vienošanās apstiprināšanu,
tiesas vērtējumā ir cits pamatots iemesls, lai nepieprasītu pusēm mēģināt mediāciju pirms vēršanās tiesā.
2019. gada 23. marta Likums Nr. 2019-222 par 2018.-2022. gada plānošanu un tieslietu sistēmas reformu noteica, ka obligāti jāizmanto alternatīvs strīdu izšķiršanas veids, piemēram, mediācija, attiecībā uz prasībām, kuru summa nepārsniedz 5000 EUR saistībā ar strīdu starp kaimiņiem vai ārkārtējiem kaimiņattiecību traucējumiem. Pirms vēršanās tiesā ar šādiem pieteikumiem pusēm pēc saviem ieskatiem ir jācenšas panākt tiesas samierinātāja vadītu izlīgumu, mediācijas mēģinājumu vai līdzdalības procedūras mēģinājumu. Pretējā gadījumā tiesnesis pēc savas iniciatīvas var pasludināt, ka pieteikums nav pieņemams. Tomēr pastāv pieci likumā paredzēti izņēmuma gadījumi:
ja vismaz viena no pusēm iesniedz pieteikumu vienošanās apstiprināšanai;
ja pirms vēršanās tiesā ir jāiesniedz pārsūdzība lēmuma pieņēmējā struktūrā;
ja kādas no pirmajā daļā minētajām izlīguma metodēm neizmantošana ir pamatota ar attaisnojošu iemeslu, jo īpaši ar tiesas samierinātāju nepieejamību saprātīgā termiņā;
ja tiesnesim vai administratīvajai iestādei saskaņā ar īpašu noteikumu ir jāveic samierināšanās mēģinājums;

ja kreditors ir nesekmīgi uzsācis vienkāršotu procedūru maza apmēra prasībām.
Administratīvajā tiesā izskatāmajiem strīdiem var piemērot obligātu iepriekšēju bezmaksas mediāciju, kurā katram strīda veidam tiek iecelts mediators. Pašlaik obligāta iepriekšēja mediācija ir paredzēta strīdiem par *Pôle emploi* lēmumiem un dažiem lēmumiem, kas attiecas uz konkrētām valsts amatpersonām (sk. 2022. gada 25. marta dekrētu Nr. 2022-433 par obligātas iepriekšējas mediācijas procedūru, kas piemērojama noteiktiem civildienesta strīdiem un noteiktiem sociālajiem strīdiem).

Mediācija krimināllietās

Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 41-1. pantu, ja izrādās, ka šāds pasākums var nodrošināt cietušajam nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, novērst nodarījuma rezultātā radušos kaitējumu vai veicināt noziedzīgā nodarījuma izdarītāja reabilitāciju, prokurors pirms nolēmuma pieņemšanas par publisku tiesvedību var tieši vai ar prokurora mediatora starpniecību organizēt mediāciju starp noziedzīgā nodarījuma izdarītāju un cietušo pēc cietušā lūguma vai ar viņa piekrišanu.
Krimināltiesiskā mediācija ļauj cietušajam un noziedzīgā nodarījuma izdarītājam aktīvi piedalīties noziedzīgā nodarījuma rezultātā radušos jautājumu risināšanā un atlīdzināt jebkāda veida kaitējumu, kas nodarīts noziedzīgā nodarījuma rezultātā. Šo procesu veic prokurora iecelts krimināprocesa mediators, un tam ir jāļauj cietušajam brīvi izteikties, izstāstīt faktus un darīt zināmas savas cerības attiecībā uz nodarīto kaitējumu un prasīto atlīdzību. Tiešā konfrontācijā ar cietušo vainīgajam ir jāapzinās sava rīcība un tās sekas, lai novērstu atkārtotu nodarījumu izdarīšanu.
Ja krimināltiesiskās mediācijas pasākums netiek īstenots vainīgā uzvedības dēļ, prokurors var uzsākt tiesvedību, ja vien nerodas jauni pierādījumi.
Krimināltiesiskā mediācija ir aizliegta gadījumos, kad vardarbība izdarīta pāra starpā, saskaņā ar Kriminālkodeksa 132.-80. pantu kopš 2020. gada 30. jūlija likuma Nr. 2020-936, kura mērķis ir aizsargāt vardarbībā ģimenē cietušos.

Mediācijas regulējums

Valsts mediatoru "ētikas kodekss" ir ES pieņemtais kodekss.
Arī uzņēmumu mediatori savu iejaukšanos pamato ar publiskiem darbības principiem.
"Akreditēti" mediācijas dienesti ģimenes lietās, t. i., tādi, kuri saņem publisku finansējumu no ģimenes pabalstu kases, sociālās nodrošināšanas shēmas lauksaimniecības jomā un Tieslietu ministrijas, apņemas attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu un kvalitāti ievērot noteiktus standartus, kas noteikti valsts atsauces sistēmā.
2017. gadā tika pieņemta administratīvo strīdu mediatoru ētikas harta administratīvās mediācijas procedūrā.
Visbeidzot, 2017. gada 9. oktobra Dekrētā Nr. 2017-1457 par mediatoru sarakstu apelācijas tiesās ir precizēti nosacījumi iekļaušanai šādā sarakstā. Tie ir šādi:
uz mediatoru nedrīkst attiekties notiesāšana, tiesībnespēja vai aizliegums, kas minēti Sodāmības reģistra biļetenā Nr. 2;
mediators nav rīkojies, pārkāpjot goda, krietnuma un morāles principus, par ko tika piemērotas disciplināras vai administratīvas sankcijas, kuru rezultātā viņš atstādināts, izslēgts no reģistra, atcelts no amata vai atsaukts viņa apstiprinājums vai atļauja;
fiziskām personām un juridiskām personām ir pierādījumi par apmācību vai pieredzi, kas apliecina to piemērotību mediācijas praksei: katrai fiziskai personai, kas ir juridiskas personas dalībnieks un kas veic mediācijas pasākumus, jāatbilst nosacījumiem, kas paredzēti attiecībā uz fiziskām personām.

Informācija un mācības

Pašlaik Francijas tiesību aktos nav paredzēta īpaša kvalifikācija, kas mediatoriem jāiegūst, lai varētu veikt mediāciju.
Ģimenes mediatoriem ir valsts diploms (*DEMF*). Šāda diploma iegūšana nav obligāts nosacījums, lai praktizētu mediāciju ģimenes lietās. Tomēr tas ir nepieciešams, lai strādātu akreditētā ģimenes mediācijas dienestā.
Krimināllietās fiziskas personas, kā arī pienācīgi deklarētas apvienības ir pilnvarotas veikt starpniecības funkcijas tiesu un apelācijas tiesu jurisdikcijās saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa R. 15-33-30. pantā noteiktajām procedūrām. Mediatori saņem vismaz 35 stundas sākotnējās apmācības, kā arī pastāvīgu apmācību visa pārējā darba mūža laikā.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Ārpustiesas mediācijas vai tiesas mediācija ir maksas pakalpojums personām, kuras izvēlējušās izmantot šādu alternatīvās strīdu izšķiršanas iespēju.
Mediācija ir bez maksas, ja tiek izmantota viena no daudzajām sabiedrisko pakalpojumu mediācijām vai ja tā tiek pieprasīta krimināllietās. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad tā ir obligāts priekšnoteikums pārsūdzībai administratīvajā tiesā.
Mediatora pakalpojumus var apmaksāt, izmantojot juridisko palīdzību, kas paredzēta 1991. gada 19. decembra Dekrēta Nr. 91-1266 118.–9. un nākamajos pantos. Tomēr šī maksa nedrīkst pārsniegt 256 EUR vienai pusei vai 512 EUR visām pusēm.
Ja veikta mediācija tiesu iestādēs, atlīdzības apjomu nosaka tiesnesis pēc tam, kad ir pabeigts uzdevums un iesniegts ziņojums vai izdevumu saraksts (1991 gada 19. decembra Dekrēta Nr. 91-1266 119. pants). Tiesnesis, kas novērtē tiesāšanās izdevumus, nosaka avansa un atlīdzības apmēru (Civilprocesa kodeksa 131-6. un 131-13. pants). Tā kā normatīvajos aktos nav precīzi noteikts cenrādis par mediācijas pakalpojumu sniegšanu ģimenes lietās, pakalpojuma cenas ir atšķirīgas.
Dienesti, kuri saņem publisku finansējumu, apņemas ievērot cenrādi, kas attiecas uz ģimeņu līdzdalības apjomu. Finansiālais ieguldījums, kas pusēm jāmaksā par mediācijas sesiju un par katru personu, svārstās no 2 EUR līdz 131 EUR atkarībā no ienākumiem.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Ja puses ir panākušas vienošanos, tā tām ir saistoša kā jebkurš līgums.
Ja puses to vēlas, vienošanās izpildi ir iespējams panākt, iesniedzot to apstiprināšanai kompetentajā tiesā (skatīt Civilprocesa kodeksa 1565. pantu; Administratīvās tiesvedības kodeksa L. 213-4. pantu) vai saskaņā ar tiesas kancelejas 2021. gada 22. decembra likumu par advokāta aktu.
Ja mediācija ir saistīta ar procesu tiesā, Civilprocesa kodeksa 131-12. pantā paredzēts, ka vienošanos pēc pušu lūguma apstiprina attiecīgais tiesnesis, kas izskata attiecīgo lietu.
Civilprocesa izpildes kodeksa L111-3 1. pantā paredzēts, ka tiesas mediācijā vai ārpustiesas mediācijā panāktas vienošanās, kuras apstiprinājušas vispārējās tiesas vai administratīvās tiesas, ir izpildāmi dokumenti.
Attiecībā uz krimināltiesisko mediāciju Kriminālprocesa kodeksa 41-1 5. pants paredz: ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir apņēmies cietušajam atlīdzināt zaudējumus, cietušais, ņemot vērā šo ziņojumu, atbilstīgi Civilprocesa kodeksa noteikumiem var pieprasīt zaudējumu piedziņu saskaņā ar rīkojumu par samaksas procedūru.

Lapa atjaunināta: 20/04/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Horvātija

Horvātijas Republikas valdība ar Tieslietu ministrijas starpniecību sniedz spēcīgu atbalstu (tiesisku, finansiālu, tehnisku) mediācijas pilnveidošanai un popularizēšanai, un tā ir kļuvusi par vienu no svarīgākajām daļām tiesu iestāžu sistēmas reformas stratēģijā.

Tiesas un ārpustiesas mediācija

Mediāciju var veikt visās parastajās un specializētajās pirmās un otrās instances tiesās (vietējā tiesā, apgabaltiesā, komerctiesā un Augstajā komerctiesā) visos tiesvedības posmos un līdz ar to arī apelācijas procedūru laikā. Mediāciju veic vienīgi attiecīgās tiesas tiesnesis, kurš ir apmācīts mediācijā un ir iekļauts tiesas priekšsēdētāja izveidotajā tiesnešu mediatoru sarakstā ar ikgadēju norīkojumu. Tiesnesis-mediators nekad neveic mediāciju strīdā, kurā viņš ir norīkots par tiesnesi.

Ārpustiesas mediāciju daudzus gadus ļoti veiksmīgi veica Horvātijas Tautsaimniecības kameras, Horvātijas Tirdzniecības un amatniecības kameras, Horvātijas Darba devēju asociācijas, Horvātijas Mediācijas asociācijas, Horvātijas Advokātu asociācijas, Horvātijas Apdrošināšanas biroja un Horvātijas Republikas valdības Sociālās partnerības biroja mediācijas centri. Tomēr mediāciju ar konkrētiem mediatoriem var veikt ārpus šiem centriem.

Saskaņā ar Mediācijas likumu (*Narodne novine* (Horvātijas Republikas Oficiālais Vēstnesis) Nr. 18/11 un Noteikumiem par Mediatoru reģistru un mediācijas iestāžu un mediatoru akreditācijas normām (*NN*, Nr. 59/11) Tieslietu ministrijai ir jāuztur Mediatoru reģistrs.

Strīdu alternatīvas izšķiršanas komisija

Tieslietu ministrija izveidoja un iecēla Strīdu alternatīvas izšķiršanas komisiju, kuras sastāvā ir tiesu, prokuratūras, Horvātijas Republikas valdības Sociālās partnerības biroja, Horvātijas Tautsaimniecības kameras, Horvātijas Darba devēju asociācijas, Horvātijas Tirdzniecības un amatniecības kameras un Tieslietu ministrijas pārstāvji.

Komisijas uzdevums ir uzraudzīt strīdu alternatīvas izšķiršanas attīstību, uzraudzīt esošo programmu īstenošanu un ierosināt pasākumus, lai popularizētu strīdu alternatīvas izšķiršanas attīstību. Komisijas pilnvarās ietilpst arī atzinumu un atbilžu sniegšana uz pieprasījumiem, kas ietilpst tās kompetencē.

Strīdu alternatīvas izšķiršanas komisijas sanāksmē 2009. gada 26. novembrī tika pieņemts Mediatoru ētikas kodekss.

Tiesiskais regulējums

Mediāciju kā strīdu izšķiršanas līdzekli pirmo reizi regulēja īpaši noteikumi – Mediācijas likums (*NN*, Nr. 163/03, stājās spēkā 2003. gada 24. oktobrī), kurā bija integrēti daži no vadošajiem principiem, kas bija iekļauti Eiropas Padomes Ieteikumā par mediāciju civillietās un komerclietās, kā arī tā saucamajā Zaļajā grāmatā par strīdu alternatīvu izšķiršanu Eiropas Savienības civiltiesībās un komerctiesībās. Šis likums tika grozīts 2009. gadā, un 2011. gada sākumā tika pieņemts jauns Mediācijas likums (*NN*, Nr. 18/11), kas pilnībā stājās spēkā dienā, kad Horvātijas Republika pievienojās Eiropas Savienībai.

Papildu Mediācijas likumam, kas ir svarīgākais likums, šo jautājumu daļēji reglamentē citi likumi, kā arī īstenošanas noteikumi, kas nodrošina šā likuma īstenošanu.

Mediācijas process

Mediācijas procesu uzsāk, kad strīda viena puse iesniedz priekšlikumu, ko pieņem otra puse, vai abas puses iesniedz kopīgu priekšlikumu par strīda draudzīgu izšķiršanu, vai priekšlikumu iesniedz trešā persona (piemēram, tiesnesis tiesvedībā).

Mediatori ir viena vai vairākas personas, kuras, pamatojoties uz pušu vienošanos, veic mediāciju. Mediatoriem jābūt apmācītiem (mediatora zināšanas un prasmes ir viena no veiksmīgas mediācijas būtiskākajām sastāvdaļām) un pastāvīgi jāiziet profesionālā apmācība. Tiesnešu akadēmija ir ārkārtīgi svarīga mediatoru apmācību rīkošanā un īstenošanā.

Mediāciju veic saskaņā ar pušu vienošanos. Mediācijas laikā mediators nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret pusēm. Mediācijas procedūras laikā mediators var tikties ar katru pusi atsevišķi un, ja vien puses nav vienojušā citādi, no vienas puses saņemto informāciju un datus mediators drīkst atklāt otrai pusei tikai ar atbilstošu atļauju. Mediators var piedalīties izlīguma izstrādē un sniegt ieteikumus par tā saturu.

Mediācijas ceļā panākts izlīgums ir saistošs pusēm, kas to parakstījušas. Ja puses saskaņā ar izlīgumu ir uzņēmušās konkrētas saistības, pusēm tās ir savlaicīgi jāizpilda. Mediācijas ceļā panākts izlīgums ir izpildāms dokuments, ja tajā ietverts izpildes pienākums, par kuru puses var panākt kompromisu, un ja tajā ietverts tiešas atļaujas paziņojums par izpildi (izpildāmības klauzula).

Ja vien puses nav vienojušās citādi, katra puse sedz savas izmaksas, savukārt mediācijas izmaksas puses sedz vienādi vai saskaņā ar īpašu likumu vai mediācijas iestāžu noteikumiem.

Kā norāda lielākā daļa mediācijas ekspertu, mediācijai ir piemēroti jebkādi strīdi saistībā ar tiesībām, kuras puses var brīvi izmantot, un konfliktējošās puses gandrīz vienmēr būtu jāmudina strīdu atrisināt draudzīgā ceļā. Mediācija ir īpaši piemērota strīdos starp uzņēmumiem (t. i., komercstrīdos), kā arī pārrobežu strīdos (ja vienas puses domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta ir kāda Eiropas Savienības dalībvalsts) civillietās un komerclietās. Jāatzīmē, ka pārrobežu strīdos neietilpst muitas, nodokļu vai administratīvā tiesvedība, vai arī strīdi saistībā ar valsts atbildību par darbībām vai bezdarbību, īstenojot varu.

Citas saites

Atrast mediatoru

Papildu informācija

Lapa atjaunināta: 20/07/2016

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Itālija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, strīdu var atrisināt, izmantojot mediāciju. Tas ir strīdu alternatīvas izšķiršanas (SAI) veids, kurā mediators palīdz strīdā iesaistītajiem panākt vienošanos. Valsts iestādes un praktizējošie juristi uzskata mediāciju par īpaši efektīvu rīku.

1. Ar ko sazināties?

Itālijā mediācijas civillietās un komerclietās sistēmu, kuras mērķis ir atrisināt strīdus par tiesībām, no kurām puses var brīvi atteikties vai tās nodot tālāk (*diritti disponibili*), ieviesa ar Likumdošanas dekrētu Nr. 28/2010.

Mediācijas pakalpojumus sniedz publiskas vai privātas mediācijas struktūras, kuras ir reģistrētas Tieslietu ministrijas mediācijas organizāciju reģistrā (*registro degli organismi di mediazione*).

Visu informāciju saistībā ar mediāciju var atrast Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Akreditēto mediācijas struktūru reģistrs ir publicēts Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.

Izmantojot reģistru, iespējams sazināties ar paša izvēlētu mediācijas struktūru un lūgt attiecīgās struktūras mediatoru pakalpojumus. Papildu informāciju var iegūt no katras attiecīgās struktūras.

2. Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācijas struktūras var palīdzēt rast ārpustiesas vienošanos jebkurā strīdā civillietās un komerclietās par tiesībām, no kurām puses var brīvi atteikties vai tās nodot tālāk. Itālijā mediācija ir obligāta pirms tiesvedības sākšanas strīdos šādās jomās: kopīpašums, lietu tiesības, sadalīšana, mantošana, ģimenes līgumi, finanšu noma, patapinājums, uzņēmumu finanšu noma, civiltiesiskā atbildība medicīnas un veselības jomā, goda aizskaršana presē vai citos masu medijos, apdrošināšana, banku sektors un finanšu līgumi. Šādos gadījumos pusei ir jāsaņem advokāta palīdzība. Mediācija var būt arī neobligāta, un pēc tiesas pieprasījuma vai pamatojoties uz kādu līguma noteikumu, ko iekļāvušas puses.

3. Vai ir jāievēro kādi īpaši noteikumi?

Noteikumi, kas reglamentē mediāciju civillietās un komerclietās, pašlaik ir noteikti Likumdošanas dekrētā Nr. 28/2010 (kas grozīts ar 2013. gada 21. jūnija Dekrētlikumu Nr. 69, pārveidots par 2013. gada 9. augusta Likumu Nr. 98, pēc tam grozīts ar 2014. gada 12. septembra Dekrētlikumu Nr. 132, ar grozījumiem pārveidots ar 2014. gada 10. novembra Likumu Nr. 162 un ar 2015. gada 6. augusta Likumdošanas dekrētu Nr. 130), un Ministra Dekrētā Nr. 180/2010.

4. Apmācība

Personai, kas vēlas kļūt par mediatoru, ir jāizpilda Ministra dekrēta Nr. 180/2010 4. panta 3. punkta b) apakšpunktā noteiktās prasības:
personai jāiegūst grāds vai diploms, kas pielīdzināms universitātes diplomam par vismaz trīs gadus ilgu studiju programmai, vai jāpieder profesionālai asociācijai vai organizācijai; jābūt pabeigušai vismaz divu gadu profesionālās pilnveides kursus, ko nodrošina Tieslietu ministrijas akreditēts izglītotājs; un divgadīgo profesionālās pilnveides kursu laikā viņai praktikanta statusā jāpiedalās vismaz divdesmit mediācijas lietās.
Izglītotāji, kas izsniedz apliecības par to, ka mediatori ir pabeiguši nepieciešamos apmācības kursus, ir Tieslietu ministrijas akreditētas publiskas vai privātas struktūras, ar noteikumu, ka tās ir izpildījušas konkrētas prasības.

5. Kādas ir mediācijas izmaksas?

Kritēriji, pēc kuriem aprēķina atlīdzību par mediāciju (*indennità di mediazione*), tai skaitā maksu par procesa uzsākšanu un honorāru par mediāciju, ir noteikti Ministra dekrēta Nr. 180/2010 16. pantā.
Attiecīgās summas ir norādītas A tabulā dekrēta pielikumā. Tās ir dažādas atkarībā no strīda priekšmeta vērtības.

6. Vai iespējams nodrošināt mediācijas ceļā panāktas vienošanās izpildi?

Likumdošanas dekrēta Nr. 28/2010 12. pantā noteikts, ka gadījumos, kad visām mediācijā iesaistītajām pusēm palīdz advokāts, pušu un advokātu parakstītā vienošanās pati par sevi ir izpildāms instruments piespiedu izpildei pret īpašumu (*espropriazione forzata*), pienākumam nodot konkrētu īpašumu (*esecuzione per consegna e rilascio*), tāda pienākuma izpildei, kas saistīts ar darbības veikšanu vai atturēšanos no tās (*esecuzione degli obblighi di fare e non fare*), un tiesas noteiktas hipotēkas reģistrācijai (*ipoteca giudiziale*). Advokāti apstiprina un apliecina, ka vienošanās atbilst imperatīvajām normām un sabiedriskajai kārtībai. Visos pārējos gadījumos pēc vienas puses pieprasījuma protokolam pievienoto vienošanos apstiprina ar tiesas priekšsēdētāja dekrētu pēc tam, kad ir konstatēts, ka tā ir formāli pareiza un atbilst imperatīvajām normām un sabiedriskajai kārtībai. Tāda veida pārrobežu strīdos, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvas 2008/52/EK 2. pantā, protokolu apstiprina tās tiesas priekšsēdētājs, kuras darbības apgabalā vienošanās jāīsteno.

7. Vai mediatoru datubāze ir pieejama bez maksas?

Pašlaik Tieslietu ministrija savā tīmekļa vietnē regulāri publicē mediācijas struktūru un katrā struktūrā reģistrēto mediatoru sarakstu.
Šī ir saite, kas minēta 1. punktā; piekļuve tai ir neirobežota un bez maksas.

Lapa atjaunināta: 17/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Kipra

Ar ko sazināties?

Informāciju par mediāciju Kiprā var saņemt, sazinoties ar Tieslietu un sabiedriskās kārtības ministriju (*Ypourgeío Dikaiosýnis kai Dimosías Táxeos*), Kipras Advokātu kolēģiju (*Pankýprios Dikigorikós Sýllogos*), Kipras Tirdzniecības un rūpniecības palātu (*Kypriako Emporikó kai Viomichanikó Epimelitírio*) vai Kipras Zinātnes un tehnikas palātu (*Epistimonikó Technikó Epimelitírio Kýprou).*

Kurā jomā mediācijas izmantošana ir pieļaujama un/vai notiek visbiežāk?

Ja lietā iesaistītās puses piekrīt, mediāciju var izmantot, lai izšķirtu jebkādus civiltiesiskus strīdus, neatkarīgi no tā, vai tie ir pārrobežu strīdi, arī tirdzniecības strīdus. Likums neattiecas uz ģimenes strīdiem un uz darba strīdiem, kuri nav iekļauti pārrobežu strīdu kategorijā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Saskaņā ar 2012. gada Likumu par dažiem mediācijas jautājumiem civillietās (Likums 159(I)/2012) puses, savstarpēji vienojoties, izraugās mediatoru. Procedūra ir neformāla. Apspriežoties ar mediatoru, puses vienojas par procedūru, kas jāievēro, tās ilgumu, pienākumu ievērot procedūras konfidencialitāti, mediatora atalgojumu un samaksas nosacījumiem, kā arī citiem jautājumiem, ko tās uzskata par vajadzīgu.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Saskaņā ar likumu pirms mediācijas procedūras uzsākšanas puses, apspriežoties ar mediatoru, vienojas par dažādiem jautājumiem, arī par to, kā nosakāms mediatora atalgojums, un mediatora samaksas nosacījumiem, kā arī par visām citām procesuālajām izmaksām. Tāpēc nevar paredzēt, kādas būs mediācijas izmaksas; tās pamatā ir atkarīgas no lietas sarežģītības.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Ja puses panāk izlīgumu, mediators to noformē rakstiski, un abas puses kopā vai viena no pusēm ar otras puses nepārprotamu piekrišanu var iesniegt tiesai pieprasījumu par izlīguma izpildi. Šajā gadījumā tas jāizpilda tāpat kā tiesas nolēmums.

Lapa atjaunināta: 11/03/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Latvija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju (starpniecību)? Tas ir brīvprātīgas sadarbības process, kurā puses cenšas panākt savstarpēji pieņemamu vienošanos savu domstarpību atrisināšanai ar mediatora starpniecību.

Ar ko sazināties?

Sertificētu mediatoru padome ir izveidota kā Sertificētu mediatoru kopsapulces pārstāvības institūcija saskaņā ar Mediācijas likumu. Padomei veic šādas funkcijas:
nodrošina sertifikāta izsniegšanu mediatoram, kas nokārtojis sertifikācijas pārbaudījumu;
organizē mediatoru sertifikācijas un sertificētu mediatoru atestācijas pārbaudījumus;
kārto sertificētu mediatoru sarakstu;
uzrauga mediācijas kvalitāti, izskatot sūdzības par sertificētu mediatoru darbību;
pārstāv sertificētus mediatorus un izsaka sertificētu mediatoru viedokli attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām, citām iestādēm un amatpersonām, kā arī attiecībās ar starptautiskām organizācijām;
sniedz atzinumus ar mediāciju saistītos likumdošanas jautājumos un mediācijas prakses jautājumos.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācijas likuma darbības joma ir domstarpību risināšana civiltiesiskajās attiecībās, izmantojot mediāciju. Šis likums regulē mediācijas izmantošanu tik tālu, cik speciālajos likumos, piemēram, Darba strīdu likumā nav noteikta citāda kārtība. Vienlaikus Mediācijas likums neliedz mediāciju izmantot arī citās tiesību nozarēs, ja vien konkrētās nozares regulējumā nav noteikts citāds regulējums

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas izmantošana ir pilnīgi brīvprātīga.

Mediācijas izmantošana nav priekšnosacījums ne noteikta veida tiesvedības sākšanai, ne tiesvedības turpināšanai.

Mediatoru darbību Latvijā reglamentē Mediācijas likums un Mediatoru sertifikācijas un atestācijas kārtība.

Informācija un mācības

Vietnē http://www.mediacija.lv var iepazīties ar informāciju par mediācijas institūtu, atrast mediācijas pakalpojumu sniedzējus, uzzināt jaunāko informāciju mediācijas jomā Latvijā, kā arī pieteikties uz mediācijas biedrību piedāvātajiem apmācību kursiem.

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Izmaksu apmērs galvenokārt ir atkarīgs no mediatora un klientu spējas vienoties par atbilstošu atlīdzību par sniegto pakalpojumu. Puses un mediators var vienoties par mediācijas izmantošanu pat bez atbilstoša atlīdzinājuma. Starpniecības izmaksas ir atkarīgas no vairākiem faktoriem — starpnieka kvalifikācijas un pieredzes, strīda sarežģītības, starpniecības konsultāciju skaita un citiem faktoriem.

Papildus tiek īstenoti vairāki valsts un pašvaldību pilotprojekti, kuru ietvaros mediatora konsultāciju vai mediācijas pakalpojumu var saņemt bez maksas (piemēram, ģimenes lietās).

Vai ir iespējama starpniecības rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Direktīva 2008/52/EK paredz, ka strīdā iesaistītajām pusēm ir iespēja lūgt, lai mediācijas rezultātā panāktā rakstiska izlīguma saturu atzīst par izpildāmu. Dalībvalstis Komisijai dara zināmas tās tiesas vai citas iestādes, kas ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.

No 2015. gada 1. janvāra darbojas tiesas ieteiktas mediācijas modelis, kurā tiesa jau uzsāktas tiesvedības ietvaros iesaka pusēm tiesvedības gaitā izmantot mediāciju. Tiesas ieteiktā mediācijā panākot vienošanos, puses var noslēgt izlīgumu un iesniegt tiesai un lūgt tiesu to apstiprināt.

Saites

Mediācija.lv

sertificetimediatori.lv

Lapa atjaunināta: 27/02/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Lietuva

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (ASR) procedūra, kuras laikā starpnieks palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Lietuvas valdība un praktizējošie juristi apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Lietuvā nav ne centralizētas, ne valdības iestādes, kas atbildētu par starpniecību (*tarpininkavimas*), un pašlaik nav plānots arī tādu izveidot.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Samierināšanas starpniecību (*taikinamasis tarpininkavimas*) var izmantot civilstrīdos (t.i., strīdos, kurus izskata civiltiesvedībā vispārējas piekritības tiesa).

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Starpniecību regulē **Likums par samierināšanas starpniecību civilstrīdos** (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*). Starpniecības izmantošana ir pilnībā brīvprātīgs. Nepastāv nekādi īpaši noteikumi, piemēram, starpnieku uzvedības kodeksi.

Informācija un mācības

Valstī vēl līdz šim nav izveidota mācību programma. Tomēr apmācību piedāvā **Tieslietu ministrijas** (*Teisingumo ministerija*) mācību centrs un privātas organizācijas. Privātu organizāciju darbība netiek regulēta.

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Saskaņā ar Likumu par samierināšanas starpniecību civilstrīdos starpniecību var nodrošināt gan par maksu, gan bez maksas. Ja starpniecība tiek nodrošināta par maksu, procedūru var uzsākt vienīgi pēc tam, kad starpnieks ir rakstiski vienojies ar abām strīdā iesaistītajām pusēm par atlīdzības summu un apmaksas veidu.

Vai iespējama starpniecības rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Saskaņā ar Direktīvu 2008/52/EK strīdā iesaistītajām pusēm ir tiesības pieprasīt, lai starpniecības rezultātā panāktās rakstiskās vienošanās saturu padarītu par izpildāmu. Dalībvalstis sniegs informāciju tiesām un citām iestādēm, kas kompetentas saņemt šādus pieprasījumus.

Saskaņā ar Likumu par samierināšanas starpniecību civilstrīdos strīdā iesaistītās puses var izvēlēties kompetento tiesu. Tā var būt apgabaltiesa atbilstīgi dzīvesvietai vai juridiskai adresei, kur reģistrēts viens no strīdā iesaistītajiem.

Lapa atjaunināta: 07/04/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Luksemburga

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju? Tā ir alternatīva strīdu izšķiršanas (ASI) procedūra, kuras laikā mediators palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Luksemburgas Lielhercogistes valdība un praktizējošie juristi apzinās mediācijas priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Nav centrālas iestādes, kas būtu atbildīga par mediatora profesijas regulāciju.

Papildus mediācijai konkrētās nozarēs (banku nozarē, apdrošināšanas nozarē u. c.) un papildus Ombudam, kas ir atbildīgs par mediāciju administratīvās lietās, un Bērnu tiesību aizsardzības komitejai (*l'Ombudskommittee fir t'Rechter vun de Kanner*) mediācijas jomā darbojas šādas biedrības:

Luksemburgas Mediācijas un apstiprināto mediatoru asociācija (*ALMA asbl*);

Civillietu un komerclietu mediācijas centrs (*CMCC*);

Mediācijas centrs (*asbl*);

Sabiedrības un ģimenes lietu mediācijas centrs (*Centre de médiation Socio-Familial*), ko pārvalda nodibinājums “Pro Familia”.

Kādās jomās mediācija ir pieļaujama un/vai īpaši izplatīta?

Mediācija principā ir pieļaujama:

administratīvās lietās,
krimināllietās,
ģimenes lietās,
komerclietās,
lietās par kaimiņu savstarpējām attiecībām.
Mediācija civillietās un komerclietās ir uz pušu piekrišanu balstīts konfidenciāls process, ko īsteno neatkarīgs, objektīvs un kompetents mediators. Mediācija var attiekties uz visu strīdu vai tā daļu. Tā ietver gan mediāciju uz vienošanās pamata, gan tiesas norīkotu mediāciju; īpaša nozīme ir mediācijai ģimenes lietās.
Jebkura strīda puse var ierosināt otrai pusei vai pusēm veikt **mediāciju uz vienošanās pamata (*médiation conventionnelle*)** neatkarīgi no tiesas vai šķīrējtiesas procesa un jebkurā procesa stadijā, kamēr tiesa nav sākusi taisīt spriedumu.
Kad civillieta, komerclieta vai ģimenes lieta jau tiek izskatīta tiesā, tiesnesis jebkurā procesa stadijā, kamēr nav sākta sprieduma taisīšana, var ierosināt izmantot **tiesas norīkotu mediāciju (*médiation en justice*)**; izņēmums ir Kasācijas tiesā izskatītās lietas un pagaidu noregulējuma process (*matière de référé*).
Tiesnesis var uzaicināt puses veikt mediāciju pēc savas iniciatīvas vai pēc pušu kopīgas iniciatīvas, taču jebkurā gadījumā pusēm ir jāpiekrīt mediācijas veikšanai. Ja tiesa izskata lietu, kas ietver jautājumu ģimenes tiesību jomā (šīs lietas ir izsmeļoši uzskaitītas), tā var ierosināt pusēm veikt mediācijas pasākumus un norīkot bezmaksas informatīvu sēdi, kuras laikā tiek izskaidroti mediācijas principi, procedūra un mediācijas sekas.
Krimināllietās valsts prokurors ar zināmiem nosacījumiem un pirms apsūdzības izvirzīšanas var lemt izmantot mediāciju, ja:
ir ticams, ka ar šo pasākumu tiks novērsts cietušajai personai radītais kaitējums, vai
tiks izbeigts pārkāpuma radītais traucējums, vai
tas palīdzēs reabilitēt pārkāpumu izdarījušo personu.
Mediācijas izmantošana neliedz pēcāk pieņemt lēmumu veikt personas kriminālvajāšanu, jo īpaši, ja mediācijas nosacījumi netiek ievēroti.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas izmantošana ir pilnīgi brīvprātīga.
Uz mediāciju administratīvās lietās un mediāciju krimināllietās, kā arī mediāciju konkrētās nozarēs attiecas īpaši tiesību akti.

Informācija un apmācība

Mediatori krimināllietās

Ar 1999. gada 6. maija likumu un 1999. gada 31. maija Lielhercoga noteikumiem tika izveidota mediācijas sistēma krimināllietās. Prokurors pirms apsūdzības izvirzīšanas var nolemt izmantot mediāciju, ja viņš uzskata, ka ar to varētu novērst cietušajai personai radīto kaitējumu, izbeigt pārkāpuma rezultātā radīto traucējumu vai palīdzēt reabilitēt pārkāpumu izdarījušo personu. Kad prokurors nolemj izmantot mediāciju krimināllietās, viņš mediācijas veikšanai var norīkot jebkuru personu, kura apstiprināta kā mediators šajos nolūkos.

Apstiprināšanas kārtība

Persona, kas vēlas tikt apstiprināta, kā mediators, kam ļauts veikt mediāciju krimināllietās, iesniedz pieteikumu Tieslietu ministrijai, kas lemj par šo pieteikumu pēc apspriešanās ar ģenerālprokuroru.

Mediatori civillietās un komerclietās

Ar 2012. gada 24. februāra likumu tika izveidots valsts mēroga regulējums attiecībā uz mediāciju civillietās un komerclietās, ieviešot jaunu sadaļu jaunajā Civilprocesa kodeksā. Ar šo likumu Luksemburga ir transponējusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komerclietās, attiecinot direktīvā paredzētos principus gan uz pārrobežu strīdiem, gan valsts mēroga strīdiem.
Likumu papildina Lielhercoga 2012. gada 25. jūnija noteikumi, ar kuriem paredz kārtību, kādā apstiprina mediatorus, kam ļauts veikt tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās, īpašu apmācību mediācijas jomā un bezmaksas informatīvas sēdes norisi.
Mediators ir trešā persona, kuras uzdevums ir uzklausīt abas puses kopīgi vai vajadzības gadījumā – atsevišķi, lai izšķirtu strīdu, kas pastāv starp pusēm. Mediators neuzspiež pusēm kādu konkrētu risinājumu, bet gan aicina tās panākt brīvprātīgu vienošanos sarunu ceļā.
Tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās var veikt gan apstiprināti mediatori gan mediatori, kas nav saņēmuši apstiprinājumu. Ar apstiprinātu mediatoru saprot fizisku personu, kuru šajos nolūkos ir apstiprinājusi Tieslietu ministrija.
Mediācijai uz vienošanās pamata un mediācijai pārrobežu strīdos puses var izmantot neapstiprināta mediatora pakalpojumus.

Apstiprināšanas kārtība

Mediatoru apstiprināšana ir Tieslietu ministrijas kompetencē. Civillietās un komerclietās mediatoriem nav nepieciešams tikt apstiprinātiem mediācijas veikšanai uz vienošanās pamata.
Jebkura fiziska persona var pieprasīt apstiprināšanu, ja viņa atbilst nosacījumiem, kas paredzēti 2012. gada 24. februāra likumā, ar kuru jaunajā Civilprocesa kodeksā tiek ieviesta mediācija civillietās un komerclietās, kā arī nosacījumiem, kas paredzēti 2012. gada 25. jūnija Lielhercoga noteikumos, ar kuriem paredz kārtību, kādā apstiprina mediatorus, kam ļauts veikt tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās, īpašu apmācību mediācijas jomā un bezmaksas informatīvas sēdes norisi.
Pamatojoties uz iepriekš minēto Direktīvu 2008/52/EK un 2012. gada 24. februāra Likuma par mediāciju 1251-3. panta 1. punkta 3. daļu, mediācijas pakalpojumu sniedzējs, kas izpilda līdzvērtīgus vai lielā mērā salīdzināmus kritērijus citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir atbrīvots no pienākuma saņemt apstiprinājumu Luksemburgas Lielhercogistē.
Apstiprinājums tiek piešķirts uz nenoteiktu laiku.
Jaunā Civilprocesa kodeksa 1251-3. panta 2. punktā un iepriekš minētajos 2012. gada 25. jūnija Lielhercoga noteikumos ir paredzēti kumulatīvi nosacījumi, kas jāizpilda fiziskai personai, kura vēlas saņemt šādu apstiprinājumu.
Personai ir jāapliecina nevainojama reputācija, kompetence, izglītība, neatkarība un objektivitāte.
Personai ir jāiesniedz izraksts no Luksemburgas sodu reģistra vai līdzīgs dokuments, ko izsniegušas personas dzīvesvietas valsts (valsts kurā persona ir dzīvojusi pēdējos piecus gadus) kompetentās iestādes.
Personai ir jāpiemīt visām civilajām un politiskajām tiesībām.
Personai ir jābūt ieguvušai apmācību mediācijas jomā, ko apliecina:
mediācijas maģistra diploms, ko izsniegusi Luksemburgas Universitāte vai cita universitāte, augstākās izglītības iestāde vai tāda paša līmeņa apmācības iestāde, kas akreditēta saskaņā ar kādas Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem; vai
trīs gadus ilga profesionālā pieredze, ko papildina "īpaša apmācība mediācijas jomā", kā noteikts iepriekš minēto 2012. gada 25. jūnija Lielhercoga noteikumu 2. pantā;
vai izglītība mediācijas jomā, ko atzīst kāda Savienības dalībvalsts.
Luksemburgas Universitāte piedāvā īpašu mediācijas mācību programmu (maģistra grāds).

Cik maksā mediācija?

Mediācija bieži ir bez maksas. Ja par mediāciju ir jāmaksā, tas tiks skaidri norādīts.
Atlīdzība par **mediāciju uz vienošanās pamata** tiek noteikta, pusēm brīvi vienojoties. Šajā gadījumā puses sedz mediācijas izmaksas un mediatora atlīdzību vienādās daļās, izņemot, ja tās ir vienojušās citādi.
Mediatora atlīdzība par **tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās** ir paredzēta Lielhercoga noteikumos.
Vai ir iespējams panākt mediācijas rezultātā panākta izlīguma izpildi?
Ir svarīgi atzīmēt, ka izlīgumiem, kas panākti, veicot **mediāciju civillietās un komerclietās**, ir tāds pats pierādošais spēks kā tiesas nolēmumam. Saskaņā ar iepriekš minēto Direktīvu 2008/52/EK izlīgumi, kas mediācijas ceļā panākti Luksemburgas Lielhercogistē vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir izpildāmi Eiropas Savienībā. Ja izlīgumu vai tā daļa apstiprina kompetentais tiesnesis, tas kļūst izpildāms.
Ar 2012. gada 24. februāra likumu minētā direktīva ir transponēta valsts tiesību aktos. Ar to mediācija tiek padarīta līdzvērtīga citām pastāvošajām tiesu procedūrām.
Noderīgas saites
Tieslietu ministrija
Luksemburgas Mediācijas un apstiprināto mediatoru asociācija (*ALMA asbl*);
Civillietu un komerclietu mediācijas centrs (*CMCC*);
Civillietu un komerclietu mediācijas centrs (*CMCC asbl*);
Mediācijas centrs (*asbl*);
Sabiedrības un ģimenes lietu mediācijas centrs
Lapa atjaunināta: 14/01/2022
Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.
Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: hu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Ungārija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (*alternatív vitarendezés*) (ASR) (*ADR*) procedūra, kuras laikā starpnieks (*közvetítő*) palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Ungārijas valdība un praktizējošie juristi apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?
Saskaņā ar 2002. gada Likumu LV "Par mediāciju" (*a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény*) Tieslietu ministrija ir atbildīga par mediatoru un mediatorus algojošo juridisko personu reģistrāciju.
Mediatoru un mediatorus algojošo juridisko personu reģistrs ir pieejams Publiskās administrācijas un tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.
Šajā tīmekļa vietnē lietotājiem tiek sniegta vispārēja informācija, un mediatoru reģistrā ir iespējams veikt meklēšanu, izmantojot personas vārdu un uzvārdu, specializācijas jomu, valodu zināšanas un valsti, kurā atrodas tās birojs. Juridiskās personas var meklēt, izmantojot nosaukumu, valsti un nosaukuma saīsinājumu.
Šajā tīmekļa vietnē ir pieejamas arī mediatoru un mediatorus algojošo juridisko personu reģistrācijas veidlapas.
Mediācijas jomā strādā nevalstiskās asociācijas, tostarp:
Nacionālā mediācijas asociācija (*Országos Mediációs Egyesület*); un
Budapeštas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Mediācijas un tiesiskās koordinācijas departaments (*Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya*).
Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?
2002. gada Likums LV "Par mediāciju" attiecas uz civiltiesiskajiem strīdiem, taču mediācija nav pieļaujama neslavas celšanas lietās, administratīvajā procesā, aizbildniecības procesos, procesos par aizgādības tiesību izbeigšanu, izpildes procesos, paternitātes vai pēctecības noteikšanas procesos, kā arī konstitucionālo sūdzību lietās.
Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?
Mediācijas izmantošana ir brīvprātīga, un tai ir noteiktas priekšrocības saistībā ar **likumu "Par nodevām"** (az illetékekről szóló törvény) un **Civilprocesa kodeksu** (polgári perrendtartás)
Pusēm ir jānomaksā tikai puse no attiecīgās nodevas, ja puses izmanto mediāciju pēc pirmās tiesas sēdes un panākto izlīgumu apstiprina tiesnesis. No šīs samazinātās summas var ieturēt arī mediatoram maksājamo summu, ieskaitot PVN (HÉA) (bet ne vairāk par 50 000,00 Ungārijas forintu). Gala nodevas apmēra vienīgais ierobežojums – tā nedrīkst būt mazāka par 30 % no sākotnējās summas apmēra. Ja likums neparedz mediācijas izmantošanu attiecīgajā lietā, atvieglojumi netiek piemēroti.
Ja puses uzsāk mediācijas procesu pirms civillietas izskatīšanas tiesā, no maksājamās tiesas nodevas summas tiek atskaitīta mediatoram maksājamā summa, ieskaitot PVN, bet ne vairāk kā 50 000,00 Ungārijas forintu, taču maksājamās tiesas nodevas summa nevar būt mazāka par 50 % no sākotnējā nodevas apmēra. Atvieglojumi netiek piemēroti, ja mediācijas izmantošana attiecīgajā lietā nav atļauta vai ja puses vēršas tiesā, neņemot vērā mediācijas laikā noslēgto izlīgumu (izņemot gadījumus, kad puses vēršas tiesā, lai panāktu tāda izlīguma izpildi, kas nav ticis izpildīts labprātīgi).
Mediatoriem nav vienota ētikas kodeksa valsts mērogā, tomēr vairums mediācijas asociāciju ievēro Eiropas Mediatoru rīcības kodeksu (*közvetítők európai magatartási kódexe*).
Darba lietu samierināšanas un mediācijas dienests ir izstrādājis **īpašu ētikas kodeksu piemērošanai darba tiesiskos strīdos** (Munkaügyi *Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat*).
Dažas tiesas sniedz iespēju pusēm izmantot mediāciju bez maksas procesa gaitā. Sīkāki noteikumi un tiesu saraksts ir pieejams Ungārijas tiesu centrālajā tīmekļa vietnē: (http://birosag.hu/engine.aspx?page=Birosag_showcontent&content=Birosagi_kozvetites).
Informācija un apmācība
Īpaša informatīva tīmekļa vietne angļu valodā par mediācijas jautājumiem vai par nacionālo mediatoru mācību iestādi nav pieejama.
Tīmekļa vietne par mediāciju ir pieejama tikai ungāru valodā.
Kādas ir mediācijas izmaksas?
Mediācija nav bezmaksas pakalpojums – par **maksājuma** apmēriem puses un mediators savstarpēji vienojas.
Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktā izlīguma izpilde?
Saskaņā ar Direktīvu 2008/52/EK strīdā iesaistītās puses var lūgt, lai ar mediācijas palīdzību panākta rakstiska izlīguma saturu atzīst par izpildāmu. Dalībvalstis Komisijai dara zināmas tās tiesas vai citas iestādes, kas ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.

Ar mediācijas palīdzību panākta rakstiska izlīguma saturu puses var padarīt izpildāmu. Puses var pieprasīt, lai tiesa vai notārs (*közjegyző*) iekļauj vienošanos tiesas apstiprinātā izlīgumā vai publiskā dokumentā (*közokirat*), kuru vēlāk var nodot izpildei.

Saites

Ungārijas mediatoru reģistra tīmekļa vietne (*A magyar közvetítők adatbázisának honlapja*)

Lapa atjaunināta: 06/04/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Malta

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju? Tas ir strīdu alternatīvas izšķiršanas (SAI) veids, ar kura palīdzību mediators palīdz strīdā iesaistītajiem panākt vienošanos. Maltas valdība un praktizējošie juristi apzinās mediācijas priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Maltā par mediāciju atbildīgā valdības iestāde ir Maltas Mediācijas centrs, ko izveidoja saskaņā ar 2004. gada Likuma par mediāciju 474. pantu.

Mediācijas centrs strīdā iesaistītajām pusēm piedāvā forumu, kurā tās var vērsties vai uz kuru tās var nosūtīt, lai atrisinātu strīdu ar mediatora palīdzību.

Ar centru var sazināties ar Maltas Mediācijas centra sekretariāta starpniecību: 158 Triq il-Merkanti, Valletta VLT 1176.

Varat arī zvanīt pa tālruni +356 23279220 vai nosūtīt e-pastu uz adresi: info@mediation.mt.

Centrs izsniedz pusēm savu atbilstoši akreditēto mediatoru sarakstu, no kura tās izvēlas abām pusēm pieņemamu mediatoru. Ja puses nevienojas par savstarpēji pieņemamu mediatoru, centrs iecels par mediatoru personu, kuras vārds ir nākamais pēc kārtas apstiprināto mediatoru sarakstā.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācija ir pieļaujama strīdos, kas saistīti ar civillietām, ģimenes, sociālām, komerciālām lietām un darba strīdiem. Būtu jāatzīmē, ka mediācija ģimenes lietās attiecas uz konkrētiem ģimenes strīdiem, piemēram, mantošanu vai strīdiem, kas radušies saistībā ar ģimenes uzņēmumu(-iem). Tā neattiecas uz laulāto atšķiršanu vai laulības šķiršanu, kas ir Civillietu tiesas (Ģimenes lietu nodaļas) kompetencē un ko reglamentē konkrēti tiesību akti.

Vai ir jāievēro kādi īpaši noteikumi?

Mediācijas process ir brīvprātīgs. Tomēr ikvienā tiesvedībā iesaistītās puses var kopīgi vērsties pie tiesas ar lūgumu apturēt tiesvedību, kamēr tās cenšas atrisināt strīdu ar mediācijas palīdzību. Turklāt tiesa pēc savas iniciatīvas var apturēt tiesvedību uz laikposmu, kamēr notiek mediācija, un dot rīkojumu pusēm mēģināt atrisināt strīdu ar mediācijas palīdzību. Tomēr jāņem vērā, ka mediācija ģimenes lietās ir obligāta, jo īpaši lietās, kas attiecas uz šķiršanos, saskarsmi ar bērniem, bērnu aprūpi un aizgādību, uzturlīdzekļiem bērniem un/vai laulātajam.

Maltas Mediācijas centram ir **Rīcības kodekss**, kas mediatoriem ir jāievēro mediācijas procesā.

Kodeksā ir aprakstīti galvenie uzvedības principi. Piemēram, kodekss paredz, ka centra **valdei** ir tiesības vērst disciplinārus pasākumus pret jebkuru mediatoru, kura rīcība neatbilst kodeksam vai ir pretrunā kodeksa principiem. Ikvienu mediatoru, ja konstatēts, ka viņš ir pārkāpis kādu no kodeksa noteikumiem vai uzvedies neatbilstoši, svītros no mediatoru saraksta uz tik ilgu laiku, kā valde uzskatīs par piemērotu.

Informācija un apmācība

Saskaņā ar mediatoru Rīcības kodeksu mediatoriem, ja tāda izdevība rodas, ir aktīvi jāseko līdzi tādiem izglītojošajiem un mācību pasākumiem un jāiesaistās tajos, kas pilnveido mediācijas prasmes. Maltas Mediācijas centrs laiku pa laikam organizē mediatoru kursus. Pirmie šādi kursi mediācijas prasmju apguvei notika 2008. gada jūlijā. Nākamie kursi, kuru mērķis bija iemācīt mediācijas prasmes, īpašu uzmanību pievēršot šķiršanās psiholoģiskajiem, sociālajiem un juridiskajiem aspektiem, notika 2009. gada 16.-18. aprīlī.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Nodevas reglamentē 2. un 4. noteikums 2008. gadā izdotajā Juridiskajā paziņojumā Nr. 309, kas grozīts ar 2020. gada Juridisko paziņojumu Nr. 365 (skatīt Sekundārie tiesību akti 474.01).

Ja **mediācija notiek Ģimenes lietu tiesā**, puses var, savstarpēji vienojoties un pēc savas izvēles izraudzīties mediatoru no to personu saraksta, kuras Tieslietu ministrs ir apstiprinājis šim nolūkam (tādā gadījumā puses pašas sedz mediācijas izmaksas), vai arī tiesa rotācijas kārtībā norīko mediatoru no to personu saraksta, kuras Tieslietu ministrs ir apstiprinājis darbībai kā tiesas norīkotiem mediatoriem (šādā gadījumā mediatoriem pienākošos atlīdzību apmaksā Civillietu tiesu un tribunālu sekretariāts).

Vai iespējams nodrošināt mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpildi?

Saskaņā ar Direktīvu 2008/52/EK ir jābūt iespējai pieprasīt, ka mediācijas rezultātā panāktas rakstiskas vienošanās saturs tiek izpildīts. 2004. gada Likumu par mediāciju grozīja ar 2010. gada Likumu IX galvenokārt tādēļ, lai transponētu tos Direktīvas noteikumus, kas reglamentē pārrobežu strīdus, paplašinot noteikumu darbību arī uz iekšzemes lietām.

Noderīgas saites

Maltas Mediācijas centrs

Maltas 2004. gada Likums par mediāciju

Direktīva 2008/52/EK

Lapa atjaunināta: 19/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas nl versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Mediācija ES dalībvalstīs - Nīderlande

Mediācijas procesā neatkarīga mediatora vadībā puses kopīgi atrisina savstarpējos strīdus. Šim ārpustiesas strīdu izšķiršanas veidam ir daudzas priekšrocības. Daudzos gadījumos mediatora iesaiste ir nepieciešama tikai uz īsu laiku, tādējādi dodot iespēju izvairīties no dārgas un ilgstošas tiesvedības. Mediācija palīdz arī saglabāt attiecības starp pusēm, jo tās kopīgi meklē risinājumu.

Ar ko būtu jāsazinās?

Nīderlandē ir dažādi mediatoru reģistri. Nīderlandes Mediatoru federācija (*Mediatorsfederatie Nederland*, *MfN*) pārvalda Mediatoru reģistru (iepriekš zināms kā *NMI Register*). Federācija pārstāv lielākās mediatoru asociācijas Nīderlandē. Tās reģistrā ir iekļauti tikai mediatori, kuri atbilst rūpīgi izvērtētiem kvalitātes standartiem. Nīderlandes valdība izmanto Nīderlandes Mediatoru federācijas standartus par pamatu to mediatoru reģistra izveidei, kuri strādā juridiskās palīdzības sistēmas ietvaros(reģistrs, ko uztur Juridiskās palīdzības padome (*Raad voor Rechtsbijstand*)). Pastāv arī *ADR* Starptautiskais reģistrs.

Nīderlandes Mediatoru federācijas adrese:
Westblaak 140
3012 KM Rotterdam
Pasta adrese:
PO Box 21499
3001 AL Rotterdam
Tālrunis: 010 - 201 23 44
E-pasta adrese: info@mediatorsfederatienl.nl

Kurās jomās mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācija ir atļauta vienmēr un visbiežāk tiek piemērota civillietās un publisko tiesību lietās. Jau vairākus gadus ir iespējama arī mediācija krimināllietās.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediāciju izmanto brīvprātīgi. Likumā netiek prasīts, ka pusēm būtu jānoslēdz mediācijas vienošanās, kurā ir ietvertas klauzulas par tādiem jautājumiem kā konfidencialitāte un pušu pārstāvība. Tomēr saskaņā ar Nīderlandes Mediatoru federācijas 2017. gada Mediācijas regulu (*Mediationreglement 2017*) pusēm, kuras izmanto federācijas mediatora pakalpojumu, ir jānoslēdz mediācijas vienošanās.
Federācijas mediatoriem ir jāievēro federācijas rīcības kodekss un jāievēro Mediācijas regula. Ikviens, kas vēlas iesniegt sūdzību par kāda mediatora darbu, var to iesniegt Mediatoru darba kvalitātes fondā (*Stichting Kwaliteit Mediators*, SKM).

Informācija un apmācība

Lai viņu iekļautu Mediatoru reģistrā, mediatoram ir jāpabeidz atzīts apmācības pamatkurss mediācijā, jānokārto eksāmens teorijā, jāiziet novērtējuma procedūra un jāiesniedz izziņa par nesodāmību (*Verklaring Omtrent het Gedrag*, *VOG*).
Tāpat mediatoriem savas zināšanas ir jāaktualizē, ik pēc trim gadiem izpildot konkrētas prasības. Konkrēti, viņiem trīs gadu laikposmā ir jāpiedalās vismaz deviņās mediācijas lietās, tajās pavadot vismaz 36 kontaktstundas, un katru gadu jāpabeidz vismaz divas mediācijas lietas, tajās pavadot vismaz 8 kontaktstundas. No deviņām mediācijas lietām, kurās viņiem jāpiedalās trīs gadu laikposmā, vismaz trīs gadījumos tās jānoslēdz ar rakstisku vienošanos un ne vairāk kā trīs lietas var risināt, sadarbojoties vairākiem mediatoriem. Turklāt katrā trīs gadu laikposmā mediatoram ir jāiegūst 48 PE punkti (profesionālās izaugsmes mācībās). Daži no šiem punktiem ir jāiegūst, piedaloties vienranga diskusiju vingrinājumos. Reizi trijos gados mediatoriem ir jāpiedalās profesionālizvērtēšanā. Profesionālizvērtēšana ir kvalitātes nodrošināšanas pasākums, un tajā veic neatkarīgu, objektīvu novērtējumu par to, vai mediatora pakalpojumi atbilst vidējam standartam, ko var sagaidīt no profesionāļa. Respektīvi, Nīderlandes Mediatoru reģistrā iekļautajiem mediatoriem ir jāievēro stingras kvalitātes prasības.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Dažādiem mediatoriem var būt atšķirīgas stundas likmes. Mediatoru likmes ietekmē tādi faktori kā viņu pieredze, profesionālā pieredze un specializācijas joma. Tādēļ, pirms sākt mediāciju, ieteicams noskaidrot mediatora stundas likmes un iespējamās papildu izmaksas. Mediatoriem vienmēr ir jānorāda savas izmaksas. Mediācijas izmaksas ir atkarīgas arī no mediācijas procesa ilguma un mediatora konsultāciju skaita. Vidēji mediatora pakalpojumi maksā 150 EUR stundā (bez PVN).
Ja jūs nevarat atļauties samaksāt mediatoram, jums varētu pienākties juridiskā palīdzība, ja jūs atbilstat konkrētiem kritērijiem. Ja jums pienākas juridiskā palīdzība, jums būs jāsedz tikai tāda izmaksu daļa, ko noteikts, pārbaudot jūsu rīcībā esošo līdzekļu apmēru.
Klikšķinot šeit, jūs atradīsiet papildu informāciju par mediācijas izmaksām.

Vai ir iespējams panākt no mediācijas izrietošas vienošanās izpildi?

Likums ļauj strīdā iesaistītajām pusēm pieprasīt no mediācijas izrietošas rakstiskas vienošanās izpildi.

Saistītās saites

Nīderlandes Mediatoru federācija
Mediācijas izmaksas
Nīderlandes Mediatoru federācijas 2017. gada Mediācijas regula

Lapa atjaunināta: 14/01/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Austrija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc strīda izšķiršanai neizmantot mediāciju? Mediācija ir alternatīvs strīdu izšķiršanas process, kurā mediators palīdz pusēm atrisināt problēmu.

Kur es varu vērsties?

Federālā Tieslietu ministrija uztur arī Reģistrēto mediatoru sarakstu. Šajā sarakstā tiek iekļauti tikai mediatori, kuri ir profesionāli kvalificēti, pamatojoties uz atbilstošu izglītību.
Austrijā nav iestādes, kura būtu atbildīga par mediācijas pakalpojumiem.
Pastāv komerciālas un nekomerciālas apvienības, kas piedāvā mediācijas pakalpojumus, kā arī dažas nevalstiskās organizācijas, kuras atbalsta mediatorus.

Kad būtu jāveic mediācija?

Mediācija civillietās kalpo tādu strīdu izšķiršanai, kuri ir piekritīgi vispārējām tiesām. Dalība mediācijā ir brīvprātīga, lai sniegtu iespēju strīda pusēm pašām rast risinājumu.
Noteiktos strīdos starp kaimiņiem pirms prasības pieteikuma iesniegšanas ir jāveic mediācija, iesaistot strīdu izšķiršanas struktūru, izmantojot tiesas īstenotu samierināšanas procedūru pirms prasības iesniegšanas (tā saukto prätorischer Vergleichsversuch) vai izmantojot mediāciju.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Attiecībā uz mediatoriem nav īpašu noteikumu un īpaša rīcības kodeksa. Tikai attiecībā uz mediatoru sarakstā iekļautajām personām attiecas īpašas tiesības un pienākumi.
Mediatori netiek reģistrēti pēc specializācijas jomām, piemēram, mediators ģimenes lietās, medicīnas vai būvniecības jautājumos, taču reģistrēto mediatoru darbības jomas tiek īpaši norādītas.
Katru personu, kurai ir nepieciešamā izglītība, var atbilstoši pastāvošajiem noteikumiem iekļaut reģistrēto mediatoru sarakstā. Mediators nav aizsargāts profesijas nosaukums; taču apzīmējumu “reģistrēts mediators” nedrīkst lietot nepamatoti.

Informācija un apmācība

Šeit ir atrodama papildu informācija par priekšnoteikumiem (tai skaitā attiecībā uz izglītību) iekļaušanai Austrijas reģistrēto mediatoru sarakstā. Informācija ir pieejama tikai vācu valodā.

Cik maksā mediācija?

Mediācija parasti nav bezmaksas.

Maksu par mediāciju nosaka privātais mediators un strīdā iesaistītās puses, savstarpēji vienojoties.

Vai mediācijas rezultātā panāktās vienošanās ir izpildāmas?

Saskaņā ar Direktīvu 2008/52/EK pusēm ir jābūt iespējai lūgt, lai mediācijā panākta rakstiska izlīguma saturu atzīst par izpildāmu. Dalībvalstis paziņo, kuras tiesas vai citas iestādes ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.

Mediācijas procesa rezultātā panākta vienošanās ir izpildāma tikai tad, ja tā ir noslēgta tiesā kā izlīgums vai notariālā akta formā pie notāra.

Lapa atjaunināta: 28/03/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas pl versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Mediācija ES dalībvalstīs - Polija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (ASI) līdzeklis, ar kura palīdzību mediators palīdz strīdā iesaistītajiem panākt vienošanos. Polijas valdība un praktizējoši juristi apzinās mediācijas priekšrocības.

Ar ko sazināties?

2010. gadā Tieslietu ministrijā tika izveidota par mediācijas jautājumiem atbildīga nodaļa; pašlaik tā darbojas kā **Noziedzīgos nodarījumos cietušo un mediācijas veicināšanas nodaļa** (***Wydział ds. Pokrzywdzonych Przestępstwem i ds. Promocji Mediacji***) Starptautiskās sadarbības un cilvēktiesību departamentā. Vispārīga informācija par darbībām mediācijas jomā ir atrodama Tieslietu ministrijas (*Ministerstwo Sprawiedliwości*) mājas lapā.

Aizvadītajos gados Tieslietu ministrija ir pievērsusi īpašu uzmanību jautājumiem, kas saistīti ar mediācijas un citu alternatīvu strīdu izšķiršanas veidu veicināšanu un popularizēšanu Polijā un tieslietu sistēmas efektivitātes un tās pieejamības pilsoņiem uzlabošanu.

2010. gadā pēc ministrijas iniciatīvas tika izveidots **mediācijas koordinatoru tīkls**. Pašlaik astoņās apelācijas tiesās, visās reģionālajās tiesās un sešos rajona tiesu apgabalos darbojas 120 koordinatori (tiesneši, probācijas darbinieki un mediatori).

Attiecībā uz konsultācijām un atzinumiem tieslietu ministrs sadarbojas ar **Sociālo padomi strīdu un konfliktu alternatīvās izšķiršanas jautājumos (*Społeczną Radą ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów*)** ("ASI padome", e-pasts: adr_rada@ms.gov.pl), kurai ir būtiska loma mediācijas veicināšanā un saziņā starp centrālo valdību, tieslietu sistēmu un mediatoriem vides jomā.

Sākotnēji to izveidoja ar Ministra 2005. gada 1. augusta rīkojumu kā struktūru, kas ministram sniedz padomus par jautājumiem, kuri saistīti ar konfliktu un strīdu alternatīvu izšķiršanu plašākā nozīmē. Padomes pirmā pilnvaru termiņa laikā tika sagatavoti šādi dokumenti:

Polijas Mediatoru ētikas kodekss (*Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich*) (2008. gada maijs);

Mediatoru apmācības standarti (*Standardy Szkolenia Mediatorów*) (2007. gada oktobris);

Mediācijas un mediācijas procesa norises standarti (*Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego*) (2006. gada jūnijs).

ASI padomi uz otro pilnvaru termiņu iecēla ar Tieslietu ministra 2009. gada 3. aprīļa rīkojumu (grozīts ar Tieslietu ministra 2011. gada 1. jūlija rīkojumu). Svarīgākais dokuments, kuru ASI padome sagatavoja šajā pilnvaru termiņā, ir Pamati sistēmiskām izmaiņām (*Założenia do zmian systemowych*) (2012. gada marts).

Pašlaik ASI padomes sastāvā ir 23 pārstāvji no zinātnes aprindām un pieredzējuši praktizējoši mediatori, kā arī nevalstisko organizāciju, akadēmisko institūciju un pārvaldes iestāžu pārstāvji.

Padomes pilnvarās visupirms ir ieteikumu sagatavošana par noteikumiem, kas attiecas uz valsts alternatīvās strīdu izšķiršanas sistēmas darbību, kā arī:

ASI sistēmas pielāgošana ES tiesību aktu prasībām,

vienota mediācijas modeļa izveidošana Polijas tiesību sistēmā,

mediācijas procesa standartu veicināšana,

tiesu iestāžu un to darbinieku, tiesībaizsardzības iestāžu un sabiedrības informēšana par ASI mehānismiem kā konfliktu risināšanas metodi,

institucionālās vides izveidošana, kurā var attīstīties noteiktas ASI formas,

citu *ad hoc* projektu īstenošana mediācijas izvēršanai Polijā.

Pastāv liels skaits valdības organizāciju un nevalstisko organizāciju un uzņēmumu, kuriem ir svarīga loma mediācijas veicināšanā un tās iekšējo standartu izstrādē. Šīs organizācijas nosaka savus standartus attiecībā uz apmācību, prasības kandidātiem, kuri vēlas kļūt par mediatoriem, mediācijas metodes, ētikas standartus un profesijas paraugpraksi. Šie noteikumi ir iekšēji, un tie attiecas tikai uz mediatoriem, kuri ir šo organizāciju biedri.

Lielākās asociācijas ir šādas:

Polijas Mediācijas centrs (*Polskie Centrum Mediacji*),

Ģimenes mediatoru asociācija (*Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych*),

Polijas Mediatoru asociācija (*Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów*),

"Partners Polska" mediācijas centrs (*Centrum Mediacji Partners Polska*),

Polijas Šķīrējtiesu asociācija (*Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego*),

Apakšsilēzijas Mediācijas centrs (*Dolnośląski Ośrodek Mediacji*).

Institucionalizētas darbības mediācijas veicināšanai veic arī profesionālas struktūras, tostarp:

Galvenās advokātu kolēģijas mediācijas centrs (*Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej*),

Nacionālās advokātu biedrības komercmediācijas centrs (*Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych*),

atsevišķu reģionālo advokātu biedrību mediācijas centri (*Okręgowa Izba Radców Prawnych*),

atsevišķu reģionālo notāru padomju mediācijas centri (*Okręgowa Rada Notarialna*).

Nevalstiskām organizācijām, statūtos noteikto pienākumu ietvaros, kā arī universitātēm var būt pastāvīgu mediatoru saraksti (*stały mediator*). Informāciju par sarakstiem un centriem sniedz rajona tiesu priekšsēdētāji. Sarakstus ar mediatoriem, kas veic mediāciju krimināllietās un lietās, kuras saistītas ar nepilngadīgajiem, nodrošina rajona tiesu priekšsēdētāji.

Kurās jomās mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācijas ceļā var izšķirt strīdus vairākās jomās. Saskaņā ar Polijas tiesību aktiem mediāciju var izmantot šādās jomās:

civillietās,

komerclietās,

darba tiesību lietās,

ģimenes tiesību lietās,
nepilngadīgo lietās,
krimināllietās,
tiesu-administratīvajās lietās.
Sīkāka informācija par mediāciju ir atrodama Tieslietu ministrijas sagatavotajās un izplatītajās brošūrās un skrejlapās
Pašlaik mediācija visplašāk tiek lietota civillietās un komerclietās. Laikposmā no 2011. līdz 2012. gadam visstraujākais mediācijas izmantošanas pieaugums bija vērojams ģimenes tiesību un komerctiesību jomā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācija ir veids, kā brīvprātīgi izšķirt strīdus un konfliktus, un to veic, pamatojoties uz:
mediācijas līgumu (**ārpustiesas mediācija**),
tiesas lēmumu nodot lietu mediācijai **(tiesas noteikta mediācija**).
Ja puses neizvēlas mediatoru, tiesa var iecelt mediatoru dalībai procesā no personu saraksta, kurām ir atbilstoša kvalifikācija. Krimināllietās un lietās, kurās ir iesaistīti nepilngadīgie, mediatoru ieceļ tiesa.
Uz mediāciju cita starpā attiecas Civilprocesa kodekss un Krimināprocesa kodekss, Procesuālais likums lietās, kurās iesaistīti nepilngadīgie, un Civilprocesa izmaksu likums. Ir pieņemti arī sekundārie tiesību akti, kuros sīkāk reglamentēts mediācijas process noteikta veida lietās.
Attiecībā uz **nepilngadīgajiem** noteikumi paredz:
nosacījumus, kas jāizpilda institūcijām un personām, kuras pilnvarotas veikt mediācijas procesu,
institūciju un personu, kuras pilnvarotas veikt mediācijas procesu, reģistrācijas kārtību,
mediatoru apmācību,
kādā apmērā un saskaņā ar kādiem nosacījumiem mediatori var piekļūt lietas materiāliem,
ziņojuma par mediācijas procesa progresu un iznākumu formātu un apjomu.
Noteikumi **krimināltiesību** jomā paredz:
nosacījumus, kas jāievēro institūcijām un personām, kuras pilnvarotas veikt mediācijas procesu;
institūciju un personu, kuras pilnvarotas veikt mediācijas procesu, iecelšanu un atcelšanu;
kādā apmērā un saskaņā ar kādiem nosacījumiem institūcijas un personas, kuras pilnvarotas veikt mediācijas procesu, var piekļūt lietas materiāliem;
metode un procedūra, kas jāievēro mediācijas procesā.
Ģimenes lietās mediatoriem ir piemērojami papildu nosacījumi attiecībā uz viņu izglītību un pieredzi (psiholoģija, pedagoģiskā izglītība, socioloģija vai tiesībzinātne un praktiskās prasmes mediācijas veikšanā ģimenes lietās).
Īstenošanas noteikumos ir paredzēta mediatoru atlīdzība un atlīdzināmie izdevumi civilprocesā (sk. turpmāk – Kādas ir mediācijas izmaksas?).

Informācija un apmācība

Pamatinformācija par mediāciju Polijā ir atrodama Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē, un tajā ietilpst izvilkumi no tiesību aktiem, kas attiecas uz mediāciju, starptautiskie tiesību akti mediācijas jomā un ASI padomes sagatavotie dokumenti un ieteikumi, kā arī mediācijas idejas popularizēšanai publicēto plakātu elektroniskās versijas. Tiek publicēta arī atjaunināta informācija par darbībām mediācijas veicināšanai un darbībām valsts un reģionālā līmenī saistībā ar Konfliktu risināšanas starptautisko dienu. Šajā tīmekļa vietnē apkopota arī informācija, tiesību aktu tulkojumi un paraugprakse no citām valstīm.
Mediācijas jautājumi ir iekļauti vispārējā juridiskajā izglītībā, kā arī prokuroru un tiesnešu apmācībā, un tie ir iekļauti arī tiesnešu un prokuroru apmācības programmās Tiesnešu un prokuroru valsts skolā (*Krajowa Szkola Sądownictwa i Prokuratury*).
Tieslietu ministrijas pasūtīta mediācijas koordinatoru apmācība, lai sagatavotos mediācijas koordinatoru lomai, ir veikta šādās jomās: komunikācija, komandas vadība un darbs ar mediatoriem.
Mediatori paši izvēlas, kurus no mediācijas centru, universitāšu un citu struktūru piedāvātajiem kursiem tie vēlas apmeklēt.
Tieslietu ministrija uztur statistiku par mediāciju, tai skaitā par:
gadījumu skaitu, kuros tiesa nodevusi lietu mediācijai,
panākto izlīgumu skaitu,
izlīguma nosacījumiem (attiecībā uz mediāciju krimināllietās un mediāciju lietās, kurās iesaistīti nepilngadīgie),
ārpustiesas mediācijas procesu skaitu (attiecībā uz mediāciju civillietās).
Saistībā ar darbībām, kas balstītas uz projektiem, no 2010. līdz 2011. gadam tiesās, vietējās policijas iestādēs un mediācijas centros ir izplatītas brošūras un skrejlapas, kurās iekļauta informācija par dažādajiem mediācijas veidiem un to praktisko īstenošanu. Lai informētu sabiedrību par mediāciju, tika organizēta arī kampaņa televīzijā, radio un vides reklāmu veidā. Tieslietu ministrija regulāri atjaunina un izplata brošūras, skrejlapas un informācijas lapas, tās pievienojot procesuālajiem dokumentiem un plakātiem, un tās bez maksas ir pieejamas arī ministrijas tīmekļa vietnē.
Polija jau piecus gadus ir atzīmējusi Konfliktu risināšanas starptautisko dienu, un tieslietu ministrs organizē valsts mēroga konferenci par šo tēmu. Turklāt vairākās pilsētās reģionālajā un vietējā līmenī notiek mazāka mēroga konferences, pasākumi, semināri un debates, lai atzīmētu šo notikumu.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Informāciju par mediāciju bez maksas izplata Tieslietu ministrija. Saskaņā ar pētījumiem mediācija ir izmaksu ziņā efektīvāka nekā tiesvedība.
Krimināllietās un lietās, kurās iesaistīti nepilngadīgie, **pusēm par mediācijas veikšanu nav jāmaksā** – mediācijas izmaksas sedz no Valsts kases līdzekļiem.
Citu veidu lietās **atlīdzība parasti** tiek noteikta līgumā starp mediatoru un pusēm. Taču mediators var piekrist veikt mediāciju bez maksas.
Civillietās izmaksas sedz puses. Katra puse parasti sedz pusi no izmaksām, ja vien tās nav vienojušās citādi. Mediācijas procesā, kas uzsākts pēc tiesas ierosinājuma, mediatora atlīdzības summa nemantiska rakstura strīdos ir PLN 60 (apmēram EUR 15) par pirmo mediācijas sēdi un PLN 25 (apmēram EUR 6) par katru nākamo sēdi. Ja process ir saistīts ar mantiska rakstura strīdu, mediatora atlīdzība ir 1 % no strīda priekšmeta vērtības (ne mazāk kā PLN 30 (apmēram EUR 7,5) un ne vairāk kā PLN 1000 (apmēram EUR 250)). Mediatoram turklāt ir tiesības uz izdevumu atlīdzību (lai segtu, piemēram, korespondences un tālruņa sarunu izmaksas un telpu īri). Izmaksām tiek pieskaitīts arī PVN.
Ja mediācijas rezultātā tiek panākts izlīgums, pusei, kura lietu bija iesniegusi tiesā, atlīdzina 75 % no tiesas izdevumiem. Laulības šķiršanas un laulāto atšķiršanas lietās tiesas izdevumus atlīdzina 100 % apmērā.
Ārpustiesas mediācijas gadījumā mediatora atlīdzību un izdevumu atlīdzību nosaka mediācijas centrs vai puses vienojas par to pirms mediācijas procesa sākšanas. Puses nevar atbrīvot no mediatora izmaksu segšanas, pat ja tās ir atbrīvotas no tiesas izdevumu samaksas. Mediators abu veidu mediācijas procesos (tiesas un ārpustiesas mediācijā) var atteikties no atlīdzības.

Vai iespējama mediācijas ceļā panāktas vienošanās izpilde?

Civillietās – ja puses ir panākušas izlīgumu, tas tiek pievienots protokolam. Mediators informē puses, ka, parakstot izlīgumu, tās piekrīt to iesniegt tiesai apstiprināšanai. Mediators pārsūta protokolu un izlīgumu tiesai un nosūta protokola kopiju pusēm. Tiesa bez liekas kavēšanās veic procesu, kurā apstiprina mediācijā panākto izlīgumu vai pasludina tā izpildāmību. Tiesa neapstiprina izlīgumu vai nepasludina to par izpildāmu pilnībā vai daļēji, ja izlīgums ir pretrunā

tiesību aktiem, labiem tikumiem, tā nolūks ir apiet likumu, tas ir nesaprotams vai ir pretrunā ar darbinieka likumīgajām interesēm. Mediācijas ceļā panāktam izlīgumam, kuru tiesa apstiprinājusi un pasludinājusi par izpildāmu, ir tāds pats juridiskais spēks kā tiesā panāktam izlīgumam, un tas ir izpildāms.
Ģimenes lietās izlīgums var attiekties uz laulāto samierināšanu, atšķiršanas nosacījumiem, vecāku atbildību, saskarsmi ar bērnu, ģimenes vajadzībām, bērna uzturlīdzekļiem un ar īpašumu un mājokli saistītiem jautājumiem. Pēc vecāku vai laulāto atšķiršanas var vienoties arī par tādiem jautājumiem kā pases izsniegšana, bērna izglītība, kontakti ar citiem ģimenes locekļiem un bērna īpašuma pārvaldība.
Civillietās mediācijas procesa uzsākšana pārtrauc noilguma termiņa tecējumu.
Krimināllietās un lietās, kurās iesaistīti nepilngadīgie, mediācijas ceļā panākts izlīgums neaizstāj tiesas spriedumu un nav saistošs tiesai, tomēr tiesai būtu jāņem vērā tā saturs procesa noslēgumā. Izlīgums var ietvert šādus elementus: oficiālu atvainošanos, morālā kaitējuma kompensāciju un materiālo zaudējumu atlīdzību, sabiedrisko darbu, pienākumus pret personu, kurai nodarīts kaitējums, pienākumus pret sabiedrību kopumā utt.

Lapa atjaunināta: 25/09/2014

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Portugāle

Portugālē mediācija ir viens no mehānismiem strīdu alternatīvai izšķiršanai paralēli arbitrāžai un maza apmēra prasību tiesām (*julgados de paz* – miertiesām). 2013. gada 19. aprīļa Likumā Nr. º29/2013 (“Mediācijas likums”) ir noteikts valsts regulējums mediācijai kā vienam no strīdu alternatīvas izšķiršanas veidiem. Likumā ir noteikti vispārējie principi, ko piemēro mediācijai Portugālē – neatkarīgi no strīda būtības, par kuru notiek mediācija –, un tiesību normas par mediāciju civillietās un komerclietās, mediatoriem un publisko mediāciju. Mediācijas likumā ir ietvertas šādas definīcijas:
“mediācija” ir strīdu alternatīvas izšķiršanas veids, kuru veic publiskas vai privātas struktūras un kuras ietvaros divas vai vairākas strīdā iesaistītas personas brīvprātīgi cenšas ar mediatora palīdzību panākt vienošanos;
“mediators” ir objektīva un neatkarīga trešā persona, kurai nav pilnvaru uzspiest mediācijā iesaistītajām pusēm kādu rīcību un kura palīdz šīm pusēm panākt galīgo vienošanos par strīda priekšmetu.

Mediācijas būtība un mediācijā panāktas vienošanās

Mediācijas izmantošana ir pilnīgi **brīvprātīga**. Mediācijas procedūra ir **konfidenciāla**. Šo konfidencialitāti var atcelt tikai sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, jo īpaši nolūkā aizsargāt bērna intereses, vai gadījumos, kad ir apdraudēta kādas personas fiziskā vai psiholoģiskā neaizskaramība, vai kad tas ir nepieciešams, lai piemērotu vai izpildītu mediācijas procesā panāktu vienošanos, un tikai tādā apmērā, ciktāl tas praksē nepieciešams ieinteresēto pušu aizsardzībai. Tiesa mediācijas sēžu saturu **nedrīkst izmantot kā pierādījumus**.
Mediācijā panākta vienošanās ir **izpildāma**, ar nosacījumu, ka:
tā ir saistīta ar strīdu, kuru var risināt mediācijas ceļā, un tiesību aktos nav noteikts, ka tai nepieciešams tiesas atzinums;
pusēm ir tiesībspēja un rīcībspēja šādas vienošanās panākšanai;
vienošanās ir panākta mediācijā, kas veikta, ievērojot tiesību aktu normas;
vienošanās būtība neskar sabiedrisko kārtību;
tajā bija iesaistīts mediators, kurš reģistrēts mediatoru sarakstā, ko uztur Tieslietu ministrija. Saraksts ir atrodams šeit.
Mediācijas vienošanās, kas panākta mediācijas procesā citā ES dalībvalstī un kas atbilst iepriekš minētajam a) un b) punktam, ir izpildāma, ja tā ir izpildāma arī atbilstīgi minētās valsts tiesību sistēmai.

Jomas, kurās mediācijas izmantošana ir pieļaujama un tiek visbiežāk izmantota

Mediācija ir pieļaujama civillietās, komerclietās, ģimenes lietās, nodarbinātības jomā un krimināllietās. Šajās pēdējās trīs jomās pastāv publiskās mediācijas sistēma, un katrā jomā ir spēkā konkrēti noteikumi.
Miertiesās (*julgados de paz*) ir mediācijas dienests, kurš ir kompetents veikt mediāciju visos strīdos, kuros var izmantot mediāciju, pat ja tie nav piekritīgi miertiesām (*julgados de paz*).

Mediatoru statuss

Mediācijas likumā ir konkrēta nodaļa, kurā noteiktas mediatoru tiesības un pienākumi (23. līdz 29. pants). Mediatoriem ir jādarbojas arī saskaņā ar Eiropas Mediatoru rīcības kodeksu.
Nav nevienas publiskas struktūras, kas būtu atbildīga par mediatoru apmācību; viņus apmāca privātas struktūras, kuras sertificējis Tieslietu politikas ģenerāldirektorāts (*Direção-Geral da Política de Justiça*) saskaņā ar 2013. gada 27. novembra Ministra Īstenošanas rīkojumu (*Portaria*) Nr. 345/2013.

Mediācijas izmaksas

Lai izmantotu **publiskās mediācijas ģimenes lietās pakalpojumu**, katrai lietā iesaistītajai pusei ir jāsamaksā nodeva 50 EUR apmērā, izņemot šādas situācijas:
ir piešķirta juridiskā palīdzība;
lieta ir novirzīta mediācijai ar tiesas lēmumu saskaņā ar civilās aizbildnības procedūras tiesiskā regulējuma 24. pantu (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*);
ja pēc pušu pieprasījuma vai ar pušu piekrišanu lieta ir novirzīta mediācijai ar tiesas lēmumu vai bērnu un jauniešu aizsardzības komisijas lēmumu tiesvedības par bērnu aizsardzību ietvaros.
Publiskās mediācijas krimināllietās pakalpojuma izmantošana ir bez maksas.
Lai izmantotu **publiskās mediācijas nodarbinātības jomā pakalpojumu**, katrai lietā iesaistītajai pusei ir jāsamaksā nodeva 50 EUR apmērā, neskarot juridiskās palīdzības piešķiršanu.
Papildus nodevām par publiskās mediācijas pakalpojumu izmantošanu, **minēto pakalpojumu sniegšanai reģistrētie mediatori arī iekasē nodevas**; summas ir noteiktas, bet tās ir atkarīgas no tā, vai tika panākta vienošanās un kādi pasākumi tika veikti vienošanās panākšanai.
Ja **mediācija notiek miertiesā (*julgados de paz*)**, vienošanās panākšanas gadījumā katrai pusei ir jāsamaksā 25 EUR.
Privātās mediācijas izmaksas nosaka pušu izraudzītais mediators.

Cita noderīga informācija

Par publisko mediāciju atbildīgā valdības struktūra ir Tieslietu politikas ģenerāldirektorāts (*DGPJ*) ar tā Biroju strīdu alternatīvai izšķiršanai (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios – GRAL*). Tieslietu politikas ģenerāldirektorāts. *DGPJ* nesniedz informāciju par to, kā atrast mediatoru, taču tas uztur to mediatoru sarakstus, kuri sniedz publiskās mediācijas pakalpojumus. Atbilstīgi tiesību aktiem par mediāciju, tiklīdz ir pieņemts lēmums izmantot mediāciju, automātiski tiek izraudzīts mediators.

Lapa atjaunināta: 25/01/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis

dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Rumānija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (ASR) procedūra, kuras laikā starpnieks palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Rumānijas valdība un praktizējošie juristi apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Rumānijā starpniecību pārrauga Starpniecības padome, kas tika nodibināta saskaņā ar likumu Nr. 192/2006 par starpniecību. Tā ir pastāvīga juridiska organizācija, kas darbojas sabiedrības interesēs un kuras mītne atrodas Bukarestē.

Likums Nr. 192/2006 nosaka juridisko bāzi starpniecības ieviešanai, saskaņā ar kuru tiek īstenota starpnieka profesija.

Starpniecības padomes locekļus ieceļ starpnieki un apstiprina Rumānijas Tieslietu ministrija.

Galvenie **Starpniecības padomes** uzdevumi ir pieņemt lēmumus šādās jomās:

noteikt starpniecības jomas **mācību standartus**, balstoties uz labāko ārvalstu pieredzi, un uzraudzīt to ievērošanu;

apstiprināt starpniekus un veidot un papildināt starpnieku sarakstu;

apstiprināt starpnieku **mācības plānu**;

pieņemt Ētikas un deontoloģijas kodeksu, kas jāievēro apstiprinātajiem starpniekiem, kā arī noteikumus par viņu disciplināratbildību;

pieņemt **noteikumus** par Starpniecības padomes organizāciju un darbības kārtību;

Izvirzīt **priekšlikumus** par esošo starpniecību reglamentējošo tiesību aktu papildināšanu vai saskaņošanu ar citiem aktiem.

Starpniecības padomes **kontaktinformācija**:

Adrese: *Cuza Vodă 64, sektors 4*, Bukareste

Tālrunis: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Fakss: 004 021 330 25 28

E-pasta adreses: secretariat@cmediere.ro , Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Profesionālo starpnieku asociāciju valsts reģistrs

Starpniecības padome ir izveidojusi Profesionālo starpnieku asociāciju valsts reģistru. Šajā reģistra ir informācija par visām nevalstiskajām organizācijām, kas nodarbojas ar starpniecību un pārstāv starpnieku profesionālās intereses.

Profesionālo asociāciju, kas nodarbojas ar starpniecību, **saraksts:**

Bukarestes Starpnieku asociācija *(Asociaţia Mediatorilor Bucureşti)*;

Turdas Starpnieku centrs *(Asociaţia Centrul de Mediere Turda)*;

Vaslui Starpnieku palātas asociācija *(Asociatia Camera Mediatorilor Vaslui)*;

Vaslui Starpnieku centrs *(Centrul de Mediere Vaslui)*;

Galati Starpnieku asociācija *(Asociatia Mediatorilor Galaţi)*;

Iasi Starpnieku palātas asociācija *(Asociaţia Camera Mediatorilor Iaşi)*;

Iasi Starpniecības un sabiedriskās drošības centrs *(Centrul de Mediere si Securitate Comunitara Iasi)*;

Krajovas Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Craiova)*;

Klužas Starpniecības centrs *(Asociatia Centrul de Mediere Cluj)*;

Neamtas Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Neamt)*;

Sibiu Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Sibiu)*;

Konstantas Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Constanta)*;

Albas Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Alba)*;

Timišoaras Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Timisoara)*;

Maramurešas Starpniecības un arbitrāžas centrs *(Centrul de Mediere si Arbitraj Maramures)*;

Bakau Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Bacau)*;

Kalarasi Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Calarasi)*;

Jalomicas Starpniecības centrs *(Centrul de Mediere Ialomita)*.

Starpnieku kolēģija

Saskaņā ar Likuma Nr. 192/2006 12. pantu **apstiprinātos starpniekus reģistrē Starpnieku kolēģijā**, ko pārvalda Starpniecības padome, un šo informāciju publicē Rumānijas Oficiālā vēstneša pirmajā daļā.

Informācija par Starpnieku kolēģiju ir pieejama arī Starpniecības padomes un Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnēs.

Apstiprināto starpnieku sarakstā ir informācija par:

to dalību profesionālās asociācijās;

iestādi, kur tie ieguvuši profesiju;

apgūto starpniecības mācību programmu;

svešvalodām, kurās tie var veikt starpniecības pakalpojumus;

kontaktinformāciju.

Personas, kas vēlas risināt strīdu starpniecības ceļā, var sazināties ar starpniekiem tiesu iestādēs vai Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē viena mēneša laikā pēc "starpnieku kolēģijas saraksta" publicēšanas.

Starpniecības padomei ir pienākums regulāri (vismaz reizi gadā) atjaunināt **Starpnieku kolēģijas sarakstu** un nodot informāciju tālāk tiesām, vietējām valsts iestādēm un Tieslietu ministrijai.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Likuma Nr. 192/2006 2. pants ļauj pusēm izmantot starpniecību, lai risinātu **civiltiesiskus, krimināltiesiskus vai ģimenes lietu strīdus**, kā arī domstarpības citās jomās, ko nosaka tiesību normas. Starpniecības ceļā var risināt arī **patērētāju pretenzijas** un citus **strīdus, uz ko attiecas neobligātās tiesību normas**.

Savukārt lietas, kas saistītas ar personu tiesībām un obligātajām tiesību normām, nevar risināt starpniecības ceļā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Starpniecības izmantošana ir **brīvprātīga**. Nevienai personai nav pienākuma izmantot starpniecības pakalpojumus, un no starpniecības jebkurā laikā var atteikties. Citiem vārdiem sakot, puses jebkurā laikā var izvēlēties citu strīdu risināšanas veidu: tiesā vai šķīrējtiesā. Ieinteresētās puses var vērsties pie starpnieka pirms vēršanās tiesā, kā arī tiesas procesa laikā.

Tomēr starpniecības jomā ir vairāki valsts normatīvie akti, kas tiesnešiem uzliek par pienākumu noteiktos gadījumos **informēt puses par starpniecības iespēju un tās priekšrocībām.** Dažos gadījumos pusēm, kas izvēlas starpniecību vai citu alternatīvās strīdu izšķiršanas veidu, tiek piedāvāti **finansiāli pabalsti**.

2007. gada 17. februārī Starpniecības padome pieņēma starpnieku **Ētikas un deontoloģijas kodeksu**. Šis kodekss ir saistošs visiem Starpnieku kolēģijā iekļautajiem starpniekiem.

Informācija un mācības

Galvenais informācijas avots par starpniecību Rumānijā ir **Starpniecības padomes** tīmekļa vietne.

Starpnieku mācības nodrošina tikai privātais sektors, taču Starpniecības padome ir atbildīga par mācību sniedzēju apstiprināšanu, lai nodrošinātu, ka visi kursi un mācības atbilst vienotiem standartiem.

Starpniecības padomes oficiālajā tīmekļa vietnē ir atrodams arī **mācību sniedzēju** saraksts.

Mācību kursi notiek regulāri. Šobrīd spēkā ir viena mācību programma, kas nodrošina **starpnieku sākotnējās mācības** (80 stundas). Programma izvirza mācību mērķus, iemaņas, kas jāapgūst līdz programmas pabeigšanai, un vērtēšanas metodes. Astoņiem mācību sniedzējiem, ko apstiprina Starpniecības padome, ir pienākums izstrādāt mācību materiālus un uzdevumus saskaņā ar nacionālās mācību programmas vadlīnijām.

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Starpniecība nav bez maksas; **samaksas apmērs** ir atkarīgs no vienošanās starp privāto starpnieku un iesaistītajām pusēm.

Šobrīd pašvaldību un valsts iestādes nepiedāvā juridisku vai finansiālu atbalstu starpniecības pakalpojumu sniegšanai.

Vai ir iespējama starpniecības rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Direktīva 2008/52/EK rada iespēju pieprasīt, lai starpniecības ceļā panākta rakstveida vienošanās būtu izpildāma. Dalībvalstis Komisijai dara zināmas tās tiesas vai citas atbildīgās iestādes, kas ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.

Rumānija šo informāciju vēl nav paziņojusi.

Lapa atjaunināta: 10/06/2013

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: en | sl.

Mediācija ES dalībvalstīs - Slovēnija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (*ADR*) līdzeklis, ar kura palīdzību starpnieks palīdz strīdā iesaistītajiem panākt vienošanos. Slovēnijas valdība un tiesu praktizējošie speciālisti apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Likums par alternatīvu strīdu izšķiršanu tiesā (ZARSS, Slovēnijas Republikas oficiālais laikraksts Nos 97/09 and 40/12 - ZUJF), ko pieņēma 2009. gada 19. novembrī un kas stājās spēkā 2010. gada 15. jūnijā paredz, ka pirmās instances un otrās instances tiesas pieņem un piemēro programmu alternatīvai strīdu izšķirsanai, lai ļautu pusēm izmantot alternatīvus līdzekļus strīda izšķiršanai komerctiesību, darba, ģimenes un citās civiltiesību nozarēs. Saskaņā ar šo programmu tiesām ir pienākums ļaut pusēm izmantot mediāciju papildus citiem alternatīvās strīdu izšķiršanas līdzekļiem.

Tieslietu un valsts pārvaldes ministrija uztur Mediatoru centrālo reģistru, kas strādā tiesās saskaņā ar Programmu par alternatīvu strīdu izšķiršanu.

Ar mediāciju nodarbojas arī dažas nevalstiskas organizācijas.

Slovēnijas Mediatoru asociācija (mediatoru saraksts),

Juridiskās informācijas centra Mediācijas centrs,

Slovēnijas Mediācijas organizāciju asociācija – MEDIOS (mediatoru saraksts).

Tieslietu un valsts pārvaldes ministrijas paspārnē darbojas Alternatīvās strīdu izšķiršanas padome. Padomi izveidoja 2009. gada martā un tā ir ministrijas centralizēta, neatkarīga, ekspertu struktūra, kurai ir koordinējoša un konsultatīva loma.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācijas izmantošana ir pieļaujama civiltiesību, ģimenes, darba un citos ar īpašumu saistītos jautājumos saistībā ar prasījumiem, kuros ir pieļaujams pušu izlīgums un kurus var izbeigt pašas puses. Mediācija ir pieļaujama arī citos jautājumos, ja vien likums skaidri nenosaka pretējo.

Mediācija tiek visvairāk izmantota strīdos civiltiesību, ģimenes tiesību un komerctiesību jomā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas izmantošana ir brīvprātīga. Likums par mediāciju civillietās un komerclietās (ZMCGZ, Slovēnijas Republikas oficiālais laikraksts Nr. 56/08) runā par mediāciju vispārīgi, proti, gan par mediāciju saistībā ar tiesas procesu, gan par ārpustiesas mediāciju. Tajā noteikti tikai pamatnoteikumi mediācijas procedūrām, kuru sīkāks regulējums notiek pašregulējošu mehānismu veidā. Piemēram, likumā noteikts, kad mediācija sākas un kad beidzas, kas ieceļ mediatoru, mediatora ētikas pamatprincipi, izlīguma forma, kā nodrošināt tā izpildi utt. Puses var atkāpties no likuma noteikumiem, izņemot tos noteikumus, kas regulē mediatora neatkarības principu un mediācijas ietekmi uz noilgumu un termiņiem.

Slovēnijas Mediatoru asociācija ir pieņēmusi mediatoru ētikas kodeksu, taču tas attiecas tikai uz šīs asociācijas biedriem.

Informācija un mācības

Attiecīgu informāciju par mediāciju un, kā sazināties ar mediatoru, var atrast dažādās nevalstisko organizāciju tīmekļa vietnēs. Tās ir:

Slovēnijas Mediatoru asociācija,

Slovēnijas Mediācijas organizāciju asociācija – MEDIOS,

Juridiskās informācijas centra Mediācijas centrs.

Mediatoru mācības piedāvā dažādas nevalstiskās organizācijas un Tieslietu un valsts pārvaldes ministrijas Tiesnešu izglītības centrs.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Pašlaik mediācija tiesā, ko veic saskaņā ar *ZARSS* strīdos, kas izriet no attiecībām starp vecākiem un bērniem un ar darba tiesībām saistītos strīdos par darba līguma izbeigšanu, pusem ir bez maksas, tās maksā tikai savam advokātam. Visos pārējos strīdos, izņemot komercstrīdos, tiesa sedz mediatora maksu par pirmajām trim mediācijas stundām.

Privātas organizācijas iekasē dažādu samaksu par mediāciju.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Mediācijas rezultātā panākts izlīgums nav pats par sevi izpildāms. Taču puses var vienoties, ka izlīgumu sastādīs tieši izpildāma notariālā akta veidā, tiesas izlīguma veidā vai uz izlīgumu balstīta šķīrējtiesas lēmuma veidā.

Noderīgas saites

Slovēnijas Mediatoru asociācija

Juridiskās informācijas centra Mediācijas centrs

Slovēnijas Mediācijas organizāciju asociācija – MEDIOS

Lapa atjaunināta: 23/03/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Slovākija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc strīda izšķiršanai neizmantot mediāciju? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas veids, saskaņā ar kuru mediators palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Slovākijā par mediācijas priekšrocībām ir informēta gan valdība, gan praktizējošie juristi.

Ar ko sazināties?

Slovākijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē ir sadaļa par mediāciju, kas pieejama tikai slovāku valodā.

Kurā jomā mediācijas izmantošana ir pieļaujama un/vai notiek visbiežāk?

Mediācijas mehānismi ir paredzēti Likumā Nr. 420/2004 par mediāciju, ar kuru groza vairākus likumus un kas nosaka:
mediācijas kārtību,
mediācijas pamatprincipus un
mediācijas organizāciju un sekas.
Šo likumu piemēro strīdiem, kas izriet no civiltiesībām, ģimenes tiesībām, komerctiesībām vai darba tiesībām.
Mediācija ir ārpustiesas procedūra, kurā iesaistītās puses ar mediatora palīdzību cenšas atrisināt strīdu, kas izriet no šo pušu līgumattiecībām vai citām tiesiskām attiecībām. Tā ir procedūra, kurā divas vai vairākas strīdā iesaistītās puses to izšķir ar mediatora palīdzību.
Likuma Nr. 160/2015, Civilprocesa kodeksa, kurā izdarīti grozījumi, 170. panta 2. punktā ir noteikts: “Ja tas ir iespējams un lietderīgi, tiesa cenšas izšķirt strīdu izlīguma ceļā vai iesaka pusēm mēģināt panākt izlīgumu ar mediācijas starpniecību.”

Informācija un apmācība

Slovākijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnes sadaļā par mediāciju sniegta informācija par mediāciju slovāku valodā. Plašāka informācija atrodama Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla tīmekļa vietnē.

Cik izmaksā mediācija?

Mediācija ir maksas pakalpojums. Mediatora atlīdzība tiek noteikta individuāli un parasti tiek aprēķināta, balstoties uz stundas likmi, vai ir fiksēta summa. Mediācija ir uzņēmējdarbība, un konkrētas tās izmaksas nav noteiktas.

Vai mediācijas ceļā panāktās vienošanās ir izpildāmas?

Direktīva 2008/52/EK paredz iespēju pusēm, kas mediācijas rezultātā noslēgušas rakstisku vienošanos, lūgt, lai vienošanās tiek atzīta par izpildāmu. Dalībvalstis par to paziņos tiesām un citām iestādēm, kas ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.
Mediācija ir neformāls, brīvprātīgs un konfidenciāls process strīdu risināšanai ārpus tiesas ar mediatora palīdzību. Mediācijas mērķis ir panākt vienošanos, kas ir pieņemama abām pusēm.
Mediācijas rezultātā noslēgtā vienošanās ir jāsagatavo rakstveidā. Šī vienošanās pamatā attiecas pusēm, kas to slēgušas, un ir tām saistoša. Pamatojoties uz šo vienošanos, puse, kurai ir piešķirtas attiecīgās tiesības, var pieprasīt lēmuma izpildi, ar nosacījumu, ka vienošanās ir:
sagatavota notariāla akta formā,
arbitrāžas iestāde to ir apstiprinājusi kā izlīgumu, kas panākts tiesā.
Ja mediācijas ceļā nav iespējams vienoties, lietu var izskatīt tiesā.

Noderīgas saites

Slovākijas Republikas Tieslietu ministrija

Lapa atjaunināta: 19/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mediācija ES dalībvalstīs - Somija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (*ADR*) līdzeklis, ar kura palīdzību starpnieks palīdz strīdā iesaistītajiem panākt vienošanos. Somijas valdības un tiesu praktizējošie speciālisti apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Sociālo lietu ministrija ir atbildīga par starpniecības pārvaldību, vadību un uzraudzību krimināllietās un noteiktās civillietās. Provinču valsts veselības iestādēm jānodrošina, ka starpniecības pakalpojumi ir pieejami un tiek atbilstoši īstenoti visās valsts daļās.
Jūs varat atrast informāciju par starpniecību tīmekļa vietnē Valsts veselības un labklājības institūts (*THL*).
Tiesas atvasinātos starpniecības pakalpojumus pārvalda apgabaltiesas. Apgabaltiesas var lemt par starpniecības uzsākšanu civiltiesiskos strīdos.
Starpniecības mērķis ir palīdzēt strīda pusēm atrast abpusēji pieņemamu risinājumu. Ar starpniecības palīdzību panāktie rezultāti tādēļ parasti drīzāk ir balstīti uz pieņemamo noteiktajos apstākļos, nevis uz stingru tiesību aktu piemērošanu. Plašāka informācija par apgabaltiesām ir pieejama Somijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē. Tāpat ir pieejama arī brošūra par tiesu starpniecību.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Starpniecība tiek izmantota gan civillietās, gan arī krimināllietās.
Starpniecību visbiežāk izmanto civiltiesiskos strīdos – jo īpaši mazsvarīgākās civillietās. Tomēr visus civiltiesiskos strīdus nav jārisina, izmantojot tiesas atvasināto starpniecību. Patērētāju strīdus, piemēram, var atrisināt patērētāju konsultants un **Patērētāju sūdzību izskatīšanas padome** (*Consumer Complaints Board*). Tomēr starpniecībai krimināllietās ir paredzēta īpaša procedūra.
Ar starpniecības palīdzību var risināt civillietas un strīdus, kas iesniegti izskatīšanai vispārējās piekritības tiesās, kā izklāstīts likumā par tiesas atvasināto starpniecību (Likums 663/2005). Tiesas atvasinātās starpniecības mērķis ir strīdā panākt izlīgumu. Tiesas atvasinātas starpniecības priekšnoteikums ir lietas piemērotība starpniecībai un tas, ka starpniecība ir atbilstoša, ņemot vērā pušu prasības. Viena vai abas strīdā iesaistītās puses var iesniegt rakstisku pieteikumu pirms vēršanās tiesā. Pieteikums jāiesniedz rakstveidā, norādot strīda priekšmetu un to, kā atšķiras pušu nostājas. Turklāt jāsniedz pamatojums, kāpēc lieta ir piemērota starpniecībai.
Samierināšanu (starpniecību) var izmantot arī civillietās, kurās vismaz viena no pusēm ir fiziska persona. Civillietas, kurās nav prasību par noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos kaitējumu, tomēr var risināt ar starpniecības palīdzību tikai tad, ja strīds ir mazsvarīgs, ņemot vērā lietas priekšmetu un izvirzītās prasības. To, kas likumā noteikts par samierināšanu kriminālllietās atbilstoši piemēro arī starpniecībai civillietās.
Samierināšanu var izmantot pusēm, kuras personīgi un labprātīgi izteikušas savu piekrišanu samierināšanai. Tām jābūt spējīgām saprast samierināšanas nozīmi un samierināšanas procesā panāktos risinājumus. Tātad pirms puses piekrīt samierināšanai, viņu tiesībām attiecībā uz samierināšanu un viņu vietai samierināšanas procesā jābūt izskaidrotām.

Nepilngadīgām personām piekrišana samierināšanai jādod personīgi. Turklāt nepilngadīgas personas līdzdalībai samierināšanā nepieciešama viņa/viņas aizbildņa vai citu likumīgo pārstāvju piekrišana. Tiesībnespējīgi pieaugušie var piedalīties samierināšanā, ja viņi saprot lietas nozīmi un dod personīgu piekrišanu procesam.
Samierināšanu var izmantot noziegumiem, kas novērtēti kā atbilstoši samierināšanai, ņemot vērā nodarījuma raksturu un metodi, saistību starp aizdomās turamo un cietušo, kā arī citus jautājumus, kas saistīti ar noziegumu kopumā. Attiecībā uz noziegumiem, kuros iesaistīti nepilngadīgi cietušie, nedrīkst izmantot samierināšanu, ja cietušajam nozieguma rakstura dēļ vai viņa/viņas vecuma dēļ nepieciešama īpaša aizsardzība.
Starpniecības iestādes saņem starpniecības pieprasījumus un starpniecības procesā sadarbojas ar dažādām citām iestādēm. Katra starpniecības lieta tiek uzticēta brīvprātīgam starpniekam, kuru izvēlas profesionāļi, kas strādā starpniecības iestādē. Starpnieki uzņemas starpniecības lietas un ar tām saistītos praktiskos uzdevumus sadarbībā ar starpniecības iestādi. Iestādes darbinieki vada un uzrauga starpnieku darbu.

Vai ir jāievēro kādi īpaši noteikumi?

Krimināllietās samierināšana var notikt tikai starp pusēm, kuras personīgi un labprātīgi izteikušas savu piekrišanu samierināšanai, un tām jābūt spējīgām saprast samierināšanas nozīmi un samierināšanas procesā panāktos risinājumus. Civillietās (tiesas atvasinātā starpniecība), starpniecības uzsākšanai nepieciešama visu pušu piekrišana.
Somijā ir starpnieku ētikas valsts kodekss un starpnieku ētikas kodeksi attiecīgās jomās (piemēram, atbilstoši specializācijas jomām – starpnieki ģimenes tiesību, medicīnas, celtniecības jomā).

Informācija un mācības

Brošūra par tiesas atvasināto starpniecību ir pieejama Somijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē.
Valsts veselības un labklājības institūts (*THL*) starpniekiem organizē mācības.
Institūts vāc arī statistisko informāciju par starpniecību krimināllietās un civillietās, uzrauga un veic pētījumus par starpniecības darbībām un koordinē attīstības centienus šajā jomā. Šo darbu atbalsta **Konsultatīvā padome starpniecībai krimināllietās un civillietās** (*Advisory Board on Mediation in Criminal and Civil Cases*).

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Starpniecība krimināllietās ir bezmaksas pakalpojumus. Tas ļauj noziegumā cietušajam un likumpārkāpējam tikties ar objektīva starpnieka palīdzību, lai apspriestu cietušajam nodarīto morālo un materiālo kaitējumu un vienotos par kaitējuma kompensācijas līdzekļiem. (Likums 1016/2005).
Starpniecība attiecīgajām pusēm rada mazākas izmaksas nekā tiesāšanās. Katra puse apmaksā tikai savas izmaksas un tai nav jāsedz oponenta izmaksas. Ja puses vēlas, tās var nolīgt juriskonsultu. Puse var arī lūgt juridisko palīdzību juridiskās palīdzības birojā.
Tiesu starpniecībā kā starpnieks darbojas apgabaltiesas tiesnesis. Starpniecība strīdos ir viens no tiesneša parastajiem uzdevumiem. Ja lietā nepieciešamas īpašas zināšanas kādā jomā, starpnieks ar pušu piekrišanu var nolīgt palīgu, kura honorāru apmaksā puses.
Par tiesu starpniecību tiek iekasēta maksa tāpat kā par visām citām lietām, ko izskata tiesa.

Vai iespējams nodrošināt ar starpniecības palīdzību panāktu izlīgumu izpildi?

Direktīva 2008/52/EK ļauj strīdā iesaistītajiem lūgt, lai ar starpniecības palīdzību panākta rakstiska izlīguma saturu atzīst par izpildāmu. Dalībvalstis dara zināmas Komisijai tās tiesas un citas iestādes, kas ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.
Somija vēl šo informāciju nav paziņojusi.

Saites

brošūra par tiesu starpniecību, Tīmekļa vietne par starpniecību (Valsts veselības un labklājības institūts (*THL*)

Lapa atjaunināta: 09/02/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.
Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.
Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: sv.

Mediācija ES dalībvalstīs - Zviedrija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt izšķirt civiltiesisku strīdu, izmantojot mediāciju? Mediācija ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (ASI) līdzeklis, ar kura palīdzību mediators palīdz strīdā iesaistītajiem panākt vienošanos. Zviedrijas valdība un praktizējoši juristi apzinās mediācijas priekšrocības. Mediāciju var izmantot arī krimināllietās, taču tā nav uzskatāma sodu un ar to nevar aizstāt krimināprocesu. Mediācijas mērķis krimināllietās ir likt pārkāpējam labāk izprast noziedzīgā nodarījuma sekas un sniegt iespēju cietušajam labāk apieties ar pārdzīvoto.

Mediācija civillietās

Ar ko sazināties?

Nav tādas centrālas iestādes, kura būtu atbildīga par mediatora profesijas regulēšanu. Tomēr, lai iegūtu informāciju par mediāciju, var sazināties ar Valsts tiesu administrāciju (*Domstolverket*). Valsts tiesu administrācija ir sagatavojusi sarakstu ar personām, kuras ir izteikušas gatavību veikt mediāciju tiesās, un šo sarakstu var aplūkot vietnē https://www.domstol.se.
Mediāciju komerclietās veic Stokholmas Komercpalāta (*Stockholms handelskammare*) un Rietumzviedrijas Tirdzniecības un rūpniecības palāta (*Västsvenska industri- och handelskammaren*).

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācija ir pieļaujama vairākās jomās, tomēr to visbiežāk izmanto civiltiesību jautājumos.
Mediāciju ir iespējams izmantot arī tiesvedības gaitā.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas izmantošana ir pilnīgi brīvprātīga. Mediatoru darbību neregulē īpaši noteikumi, piemēram, mediatoru rīcības kodekss.

Informācija un mācības

Nav pieejama īpaša informācija par mediācijas mācībām, nav arī valsts mācību iestādes mediatoriem.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Mediācija nav bezmaksas pakalpojums; samaksu veic saskaņā ar vienošanos, ko strīda puses noslēgušas ar privāto mediatoru. Abas puses mediācijas izmaksas sedz vienādās daļās.

Mediācija krimināllietās

Ar ko sazināties?

Kopš 2008. gada 1. janvāra visām Zviedrijas vietējām iestādēm ir pienākums piedāvāt mediāciju, ja nodarījumu izdarījusi persona, kura jaunāka par 21 gadu. Vietējā iestāde vai policija var uzņemties iniciatīvu un uzdot pārkāpējam jautājumu, vai tas ir ieinteresēts izmantot mediāciju.

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediāciju var izmantot attiecībā uz jebkāda vecuma pārkāpējiem un jebkurā procesa posmā. Mediācijas likumā nav noteikts maksimālais vecums, taču kopš 2008. gada 1. janvāra visām Zviedrijas vietējām iestādēm ir pienākums piedāvāt mediāciju, ja nodarījumu izdarījusi persona, kura jaunāka par 21 gadu.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācija nav sods. Ir piemērojami šādi nosacījumi:
abām pusēm mediācijā jāpiedalās brīvprātīgi,
par nodarījumu ir paziņots policijai, un pārkāpējs ir atzinis savu vainu,
mediācijai ir jābūt piemērotai attiecīgajos apstākļos.

Informācija un mācības

Likumā noteikts, ka personām, kas ieceltas par mediatoriem, ir jābūt kompetentām un godīgām. Tām jābūt arī objektīvām.
Papildu informāciju par mediāciju var iegūt vietējās iestādēs vai Noziedzības novēršanas valsts padomē (*Brottsförebyggande rådet*).

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Mediācija ir bez maksas gan cietušajai personai, gan pārkāpējam.

Lapa atjaunināta: 09/11/2020
Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.
Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas en versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Mediācija ES dalībvalstīs - Anglija un Velsa

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc gan strīda izšķiršanai neizmantot mediāciju? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (ASI) process, kurā neitrāls mediators strīdā iesaistītajām pusēm palīdz panākt vienošanos. Anglijas un Velsas valdība un praktizējošie tiesu speciālisti apzinās mediācijas priekšrocības un ir apņēmušies veicināt mediāciju un tās pielietojumu strīdu izšķiršanai kā alternatīvu tiesvedībai tam atbilstīgās lietās. Jūsu lietā var pastāvēt iespēja saņemt finansējumu juridiskās palīdzības ceļā (ja tiek izpildīti parastie kvalifikācijas kritēriji).

Ar ko sazināties?

Tieslietu ministrija ir atbildīga par mediācijas politiku civillietās un ģimenes lietās, ieskaitot mediācijas popularizēšanu Anglijā un Velsā.

Mediācija civillietās

Lai nodrošinātu mediācijas kvalitāti attiecībā uz tiesas norīkotu mediāciju civilstrīdos (izņemot strīdus ģimenes lietās, kas ir Anglijas un Velsas jurisdikcijā), Tieslietu ministrija un Viņas Majestātes Tiesu un tribunālu dienests (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service, HMCTS*) ir izveidojuši divus mediācijas procesus civilstrīdiem, kurus puses var piemērot strīdu izšķiršanai atkarībā no prasījuma vērtības. Maza apmēra prasību mediācijas dienests ir HMCTS ietilpstošs dienests tādu lietu risināšanai, kurām var piemērot maza apmēra prasību procesu, t.i., parasti līdz £10 000 apmērā. Attiecībā uz lietām, kuru vērtība pārsniedz £10 000, Tieslietu ministrija sadarbībā ar Civillietu mediācijas padomi (*Civil Mediation Council, CMC*) ir ieviesusi akreditācijas shēmu, atbilstoši kurai mediācijas pakalpojumu sniedzēji var pieteikties uz iekļaušanu civilstrīdu mediācijas reģistrā , lai atbilstīgās lietās tiesas pie šiem pakalpojumu sniedzējiem varētu nosūtīt puses. *CMC* ir organizācija, kas pārstāv civilstrīdu un komercstrīdu mediācijas pakalpojumu sniedzējus.

Mediācija ģimenes lietās

Attiecībā uz strīdiem ģimenes lietās, mediācijas pakalpojumu sniedzēji ir pašorganizēti, un darbojas vairākas dalīborganizācijas vai akreditācijas struktūras, kurām pieder mediācijas sniedzēji. Šīs struktūras ir apvienojušās Ģimenes lietu mediācijas padomē (*Family Mediation Council, FMC*) nolūkā saskaņot standartus, ko piemēro mediācijai ģimenes lietās. Otra *FMC* funkcija ir pārstāvēt tās dibinātājas dalīborganizācijas un ģimenes lietu mediācijas speciālistus kā kopumu šīs profesijas pārstāvju attiecībās ar valdību
FMC ir nevalstiska struktūra, tomēr tai ir centrālā loma starp tās dalīborganizācijām, kuras visas ir nevalstiskas organizācijas/apvienības un *FMC* dibinātājas biedrorganizācijas. No tām pazīstamākās ir:
Alternatīvās strīdu izšķiršanas grupa (*ADR Group*);
Ģimenes lietu mediatoru apvienība (*Family Mediators Association*);
Valsts mediācija ģimenes lietās (*National Family Mediation*);
Ģimenes lietu mediatoru kolēģija (*College of Family Mediators*);
Ģimenes lietu advokātu organizācija *Resolution*;
Juristu biedrība (*The Law Society*).
Šobrīd valdība neplāno izveidot regulatīvu struktūru mediācijai civillietās vai ģimenes lietās.
Akreditētu mediatoru civillietās varat atrast civillietu mediācijas reģistrā, kas ir pieejams tieslietu tīmekļa vietnē. Reģistrā var atrast mediācijas pakalpojumu sniedzējus, kas darbojas jūsu tuvumā; mediācijas izmaksas aprēķina pēc noteikta izcenojuma, kas ir atkarīgs no strīda mantiskā apmēra. Pusēm, kuras nevar atļauties mediācijas izmaksu segšanu un izpilda attiecīgos kritērijus, ir pieejami bezmaksas mediācijas pakalpojumi, ko sniedz organizācija *LawWorks*. Ar LawWorks var sazināties pa tālruni **01483 216 815** vai *LawWorks* tīmekļa vietnē.
GovUK tīmekļa vietnē (agrāk saukta par DirectGov) ir pieejams ģimenes lietu mediācijas pakalpojumu sniedzēju meklētājs. Ņemiet vērā, ka Ģimenes lietu mediācijas palīdzības līnija vairs nepastāv.
Sīkāku informāciju par juridisko palīdzību, toskait par to, vai jums varētu būt tiesības uz to, var iegūt jaunā Juridiskās palīdzības informācijas dienesta sadaļā "Noskaidro par juridisko palīdzību" *Gov.UK* tīmekļa vietnē. https://www.gov.uk/check-legal-aid

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediāciju var izmantot, lai risinātu plašu loku dažādu strīdu civillietās un komerclietās, –tostarp mājokļu jautājumus, uzņēmējdarbības strīdus, maza apmēra prasības, parāda piedziņas prasības, robežstrīdus, darba strīdus, līgumtiesiskus strīdus, prasības par personas aizskārumu un civiltiesisko atbildību, kā arī strīdus ar trešajām personām, piemēram, par kaitējumu vai uzmākšanos.
Mediāciju var izmantot arī ģimenes strīdos, tostarp attiecībā uz laulības šķiršanu, laulāto nošķiršanu, reģistrētu partnerattiecību izbeigšanu, pieteikumiem saskaņā ar Bērnu tiesību likumu, toskait attiecībā uz saskarsmes tiesībām un dzīvesvietu. Mediāciju var izmantot arī citas personas, ne tikai bijušie dzīvesbiedri vai laulātie. Piemēram, ģimenes lietu mediāciju var izmantot vecvecāki, lai palīdzētu noteikt kārtību, kādā viņi var turpināt uzturēt attiecības ar saviem mazbērniem.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas process civillietās

Mediāciju civillietās nereglamentē likums, un tā nav arī tiesvedības priekšnoteikums. Tomēr civillietās iesaistītajām pusēm ir nopietni jāapsver starpniecība, pirms tās dodas uz tiesu.

Civilprocesa noteikumi nosaka Apelācijas tiesas, Augstās tiesas un apgabaltiesu civillietu departamentos ievērojamo praksi un procesu. Civilprocesa noteikumi ir procesuālais kodekss, kura galvenais uzdevums ir palīdzēt tiesām taisnīgi izskatīt lietas. Šajā galvenajā uzdevumā ietilpst prasība, ka tiesai ir aktīvi jāpārvalda lietas; tas ietver iesaistīto pušu mudināšanu izmantot alternatīvās strīdu izšķiršanas procesu, ja tiesa uzskata, ka tas ir piemēroti un veicina šāda procesa izmantošanu.
Lai gan mediācija ir pilnībā brīvprātīga, Civilprocesa noteikumi paredz apstākļus, kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu par atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summu. Tiesai ir jāņem vērā pirms procesa un tā laikā pieliktās pūles (ja tādas pastāv) nolūkā censties atrisināt strīdu. Līdz ar to, ja uzvarētāja puse iepriekš ir noraidījusi saprātīgu mediācijas piedāvājumu, tiesnesis var nolemt, ka zaudētājai pusei nav jāsedz uzvarētājas puses tiesāšanās izdevumi.

Mediācijas process ģimenes lietās

Pašreiz mediācija ģimenes lietās ir pilnībā brīvprātīgs process. Kopš 2011. gada aprīļa visiem pieteicējiem (ne tikai tiem, kuri saņem valsts finansējumu), pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā saskaņā ar Priekšsēdētāja protokolu par pirmstiesas procesu ir jāapsver mediācijas izmantošana, apmeklējot "mediācijas informatīvo un novērtējuma tikšanos". (MINT) Tikšanās jāapmeklē arī paredzamajam atbildētājam, ja tas tiek uzaicināts. Ja pieteicējs vēršas tiesā, tam līdz ar pieteikumu ir jāiesniedz veidlapa FM1, lai apstiprinātu, ka pieteicējs ir vai nu atbrīvots no MINT, vai ir apmeklējis MINT un mediācija netika atzīta par piemērotu, vai mediācija ir izmantota, taču neveiksmīgi, vai arī ar to nav bijis iespējams atrisināt visus jautājumus.
Pamatojoties uz Ģimenes lietu tiesvedības pārskatu, valdība 2013. gada februārī Bērnu un ģimenes tiesību bilā ieviesa noteikumus ar mērķi jau pastāvošās neobligātās prasības apmeklēt "mediācijas informatīvo un novērtējuma tikšanos" (MINT) nostiprināt kā normatīvu prasību (ar dažiem izņēmumiem, piemēram, ja pastāv pierādījumi par vardarbību ģimenē).
Par normatīvu prasību kļuvusi arī veidlapas FM1 aizpildīšana, kas minēta iepriekš. Paredzēts, ka šie bila noteikumi stājas spēkā un tiek piemēroti no 2014. gada pavasara.
Tāpat kā **Civilprocesa noteikumi**, **Ģimenes lietu procesa noteikumi** (plašs tādu normu kopums, kas attiecas uz tiesas procesu) sekmē alternatīvās strīdu izšķiršanas (ADR) metožu pielietošanu.

Profesionālo standartu ievērošana

Nepastāv īpašs Anglijā un Velsā piemērojams valsts kodekss par mediatoru darbību. Tomēr, lai saņemtu Civillietu mediācijas padomes akreditāciju, civilstrīdu mediatoriem ir jāievēro rīcības kodekss – tam par paraugu izmanto **ES Rīcības kodeksu** . Šī profesija ir pašreglamentējoša, un valdība nekādā veidā nesekmē jebkāda brīvprātīga kodeksa ievērošanu.
Visiem Ģimenes lietu mediācijas padomes dibinātājbiedriem ir jānodrošina, lai šīs padomes biedri (praktizējošie mediatori ģimenes lietās) ievērotu Ģimenes lietu mediācijas padomes Rīcības kodeksu.

Informācija un apmācība

Informācija par mediāciju civillietās, pakalpojumiem un cenām ir pieejama valdības tīmekļa vietnē - Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnes sadaļā par mediāciju civillietās.
Civillietu mediācijas reģistrā var veikt meklēšanu, lai atrastu mediatoru, kurš var sniegt mediācijas pakalpojumus pusēm izdevīgā vietā. Civillietu mediācijas padomes tīmekļa vietnē un tās biedru organizāciju tīmekļa vietnēs ir sīkāka informācija par mediāciju un mediācijas pakalpojumiem.
Ģimenes lietu mediācijas pakalpojumu meklētājā var veikt meklēšanu, lai atrastu jūsu uzturēšanās vietā praktizējošu mediatoru. Ģimenes lietu mediācijas padomes biedru organizācijas sniedz sīkāku informāciju par mediācijas pakalpojumiem.
Civilstrīdu mediatoriem Anglijā un Velsā nav valsts mācību iestādes. Civilstrīdu mediatoru mācības nodrošina privātais sektors, un valsts to neregulē. Šī profesija ir pašreglamentējoša un nodarbojas ar mācību nodrošināšanu tās pārstāvjiem.
Ģimenes strīdu mediatori ir dažādu specializāciju pārstāvji, ieskaitot ar kvalifikāciju juridiskajos, terapeitiskajos vai sociālajos pakalpojumos, un nepastāv juridiska prasība, ka tiem būtu jāiziet kādas īpašas mācības. Tomēr dažādās profesionālās apvienības vai akreditācijas organizācijas uztur pašas savus mācību un profesionālo standartu kopumus, kuros ietvertas mācībām izvirzāmās prasības. Mediatoriem, ar kuriem ir noslēgts līgums par valsts finansētas mediācijas nodrošināšanu, ir jāatbilst īpaši augstiem akreditācijas un mācību standartiem, lai tie varētu noturēt sākotnējās "mediācijas informatīvās un novērtējuma tikšanās" (MINT) un veikt mediāciju.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Mediācijas izmaksas ir atšķirīgas atkarībā no mediācijas pakalpojumu sniedzēja, un parasti valsts tās neregulē. Civillietās mediācijas izmaksas ir saistītas ar strīda priekšmeta vērtību un mediācijas procesa veikšanai nepieciešamo laiku. Izcenojumi mediācijas pakalpojumiem, ko sniedz Civillietu mediācijas tiešsaistes reģistrā ietvertie mediatori, ir pieejami tieslietu tīmekļa vietnē. Labdarības organizācija *LawWorks* sniedz bezmaksas mediāciju personām, kuras nevar atļauties maksas pakalpojumus. Ar *LawWorks* var sazināties pa tālruni 01483216815 vai *LawWorks* tīmekļa vietnē.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Direktīvā 2008/52/EK, kas Apvienotajā Karalistē tiek īstenota atbilstoši Pārrobežu mediācijas (ES direktīva) noteikumiem 2011 (SI 2011 Nr. 1133), ir paredzēts, ka pārrobežu strīdā iesaistītās puses, no kurām vienai pusei pastāvīgā dzīvesvieta strīda laikā ir kādā ES dalībvalstī, var pieprasīt, lai tiktu izpildīta mediācijas rezultātā panākta rakstiska vienošanās. Dalībvalstis Komisijai dara zināmas tās tiesas vai citas iestādes, kas ir kompetentas pieņemt šādus lūgumus.
Informācija par Anglijas un Velsas kompetentajām tiesām it pieejama Viņas Majestātes Tiesu un tribunālu dienesta tīmekļa vietnē.
Tiesā izskatāmā civilstrīdā iesaistītās puses, kuras ir panākušas vienošanos mediācijas rezultātā, var vērsties tiesā, lai tiesnesis juridiski apstiprinātu šīs vienošanās izpildāmību. Kad tiesnesis vienošanos ir apstiprinājis, tā kļūst par juridiski saistošu un izpildāmu "piekrišanas rīkojumu", ja tiesa atzīst, ka panāktā vienošanās ir taisnīga.
Ģimenes strīdos iesaistītās puses, kuras ir panākušas vienošanos pašas, ar advokātu palīdzību vai mediācijas ceļā, var vērsties tiesā, lai šo vienošanos padarītu par juridiski saistošu tiesas ”piekrišanas” rīkojumu, ja tiesu apmierina attiecīgās vienošanās taisnīgums. Tas daudz biežāk attiecas uz vienošanos par finanšu jautājumiem, nekā uz vienošanos attiecībā uz bērniem.

Saites

Civillietu mediācijas padome, Ģimenes lietu mediācijas padome, Civillietu mediācijas tiešsaistes reģistrs, Ģimenes lietu mediācijas pakalpojumu meklētājs, ES Rīcības kodekss mediatoriem Ģimenes lietu mediācijas padomes Rīcības kodekss, *LawWorks* mediācijas tīmekļa vietne

Lapa atjaunināta: 13/06/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: en.

Mediācija ES dalībvalstīs - Ziemeļīrija

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (ASR) procedūra, kuras laikā starpnieks palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Ziemeļīrijas valdība un praktizējošie juristi apzinās starpniecības priekšrocības. Ziemeļīrijā nav valdības departamenta, kas atbildētu par starpniecības pakalpojumiem. Taču ir organizācijas, kas nodrošina starpniecību un konsultēšanu.

Ar ko sazināties?

Ziemeļīrijas Juristu biedrība ir izveidojusi alternatīvu strīdu izšķiršanas dienestu**,** lai nodrošinātu starpniecības pakalpojumus strīdu risināšanā. Šis pakalpojums attiecas ne tikai uz tiem strīdiem, kuri nonākuši līdz tiesai, bet to var izmantot jebkurā strīda posmā.

Strīdu izšķiršanas dienests darbojas ar augstāko instanču tiesu advokātu un zemāko instanču tiesu advokātu ekspertu grupas starpniecību; šie advokāti ir apmācīti, un viņi ir akreditēti rīkoties kā starpnieki strīdu pušu vārdā.

Dažas brīvprātīgo organizācijas, piemēram, *Relate* un *Barnardos*, sniedz dažus konsultāciju un starpniecības pakalpojumus ģimenes jautājumos.

Darba attiecību aģentūra piedāvā arbitrāžas sistēmu strīdos, kas saistīti ar nodarbinātību.

Kurā jomā starpniecība ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Galvenās jomas ir strīdi starp patērētājiem un uzņēmumiem, un starpniecība ģimenes, darba devēju un darba ņēmēju konfliktos, kā arī strīdos starp uzņēmumiem.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Ziemeļīrijas juridiskajā sistēmā nav starpniecības sistēmas, kas būtu balstīta uz tiesu. Tomēr tiesas var pārtraukt lietas izskatīšanu, ja pastāv iespēja, ka strīdu varētu atrisināt starpniecības ceļā – Ziemeļīrijas Tiesu dienests.

Ziemeļīrijas Juristu biedrība izstrādā noteikumus un procedūras strīdu izšķiršanas dienestiem.

Informācija un mācības

Augstāko instanču tiesu advokātus un zemāko instanču tiesu advokātus, kuri ietilpst strīdu izšķiršanas ekspertu grupas sastāvā, māca un akreditē Juristu biedrība.

Kādas ir starpniecības izmaksas?

Starpniecības izmaksas ir atkarīgas no pakalpojuma sniedzēja, un valsts tās neregulē.

Vai ir iespējama starpniecības rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Vienošanos, kas panākta starpniecības ceļā un kuru puses ir parakstījušas, tiesas akceptē kā tiesas procesa atrisinājumu. Ja nav tiesas procesa, šī vienošanās ir izpildāma kā saistošs līgums starp pusēm.

Saites

Ziemeļīrijas Juristu biedrība

Strīdu izšķiršanas dienests

Relate

Barnardos

Darba attiecību aģentūra

Lapa atjaunināta: 06/03/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas en versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Mediācija ES dalībvalstīs - Skotija

Tā vietā, lai dotos uz tiesu, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot mediāciju? Tas ir alternatīvs strīdu izšķiršanas (ASI) process, kurā mediators strīdā iesaistītajām pusēm palīdz panākt vienošanos. Skotijas valdība un praktizējoši juristi apzinās mediācijas priekšrocības.

Apvienotās Karalistes ietvaros Skotijas jurisdikcijā mediācijai ir sava īpaša struktūra un noteikumi.

Ar ko sazināties?

Skotijā par starpniecību atbildīgā iestāde ir Skotijas valdības Tiesību sistēmas nodaļas Konstitūcijas, likumu un tiesu direktorāts.

Svarīgas ar mediāciju saistītas adreses:

Skotijas Mediācijas tīkls, *18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP*

SACRO (organizācija sabiedrības aizsardzībai un pārkāpumu mazināšanai), *29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN*

Skotijas Kopienu mediācijas tīkls, 21 Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE. Attiecības Skotijā, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Attiecības Skotijā, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācija ir pieļaujama jebkurā tiesību jomā. To parasti izmanto ģimenes nesaskaņu vai kaimiņu strīdu gadījumā. Arvien biežāk tirdzniecības un uzņēmējdarbības strīdi tiek risināti ar mediācijas palīdzību. Mediāciju obligāti jāpiedāvā strīdos par **papildu uzturlīdzekļu piedziņu**, un **prasībās par diskrimināciju invaliditātes dēļ** jābūt pieejamai samierināšanas procedūrai.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Skotijā mediācija ir attīstības sākumposmā un tai nav noteikts obligāts tiesiskais satvars. Mediācija nav priekšnoteikums konkrētu tiesas procesu uzsākšanai. Mediācija ir pilnībā brīvprātīga.

Tomēr starpniecības jomā Skotijā pastāv **ētikas kodekss**. Kodeksā ir ņemtas vērā dažādas specializācijas jomas, piemēram, ģimenes tiesības, medicīna, un būvniecība. Skotijas valdība ir izteikusi atbalstu Skotijas Mediācijas tīkla darbībām un Skotijas Mediācijas reģistra (SMR) izveidei. Visiem Skotijas Mediācijas tīkla dalībniekiem Skotijā ir jāievēro mediācijas ētikas kodekss. Skotijas Mediācijas reģistrā pieejamie mediatori un mediācijas pakalpojumi var atbilst arī augstākiem standartiem. Abu šo iniciatīvu tīmekļa vietnēm var piekļūt bez maksas, un tās tiek bieži izmantotas, un mediatoriem, kuri ir atrodami šajās vietnēs, ir jāievēro minētais kodekss.

Kā var piekļūt informācijai par mediāciju

Skotijas Mediācijas tīkla (SMT) tīmekļa vietne sniedz informāciju par mediāciju, savukārt Skotijas Mediācijas reģistra (SMR) tīmekļa vietne sniedz informāciju par iespējām atrast mediatoru Skotijā. Abas šīs tīmekļa vietnes ir publiski pieejamas un ļauj piekļūt visai informācijai bez maksas.

Skotijas Mediācijas reģistrs ir neatkarīgs mediatoru un mediācijas pakalpojumu reģistrs. Tīmekļa vietne sniedz bez maksas informāciju par personām, kuras praktizē visa veida mediāciju. Skotijas Mediācijas tīkls (SMT) pārvalda šo reģistru.
Mediatori vietnē pieejamos datus atjaunina vismaz vienu reizi gadā.
Skotijas Mediācijas reģistra mērķis ir pārliecināt cilvēkus par izvēlēto mediatoru profesionālo kvalifikāciju sniedzot apliecinājumu, ka tie atbilst minimālajiem standartiem. Šos standartus nosaka neatkarīga Standartu padome. Mediatori, kas reģistrēti SMR ir tiesīgi saukt sevi par "Skotijas Mediācijas reģistrā reģistrētu mediatoru", kā arī savam vārdam pievienot SMR logotipu.
Kad atbildīgā organizācija apliecina, ka mediators atbilst organizācijas noteiktiem nozares papildu standartiem, attiecīgās organizācijas "emblēma" var tikt pievienota pie attiecīgā mediatora ieraksta reģistrā.

Informācija un mācības

Kopš 2004. gada SMT tīkls savā tīmekļa vietnē piedāvā **"mediācijas kartes"** pakalpojumu. Attēlotā informācija ir atjaunota vairākas reizes – šo darbu finansē Skotijas valdība. Saite parādās virknē izdales materiālu un tīmekļa vietņu. Šobrīd tas ir sasaistīts ar Skotijas Mediācijas reģistru, nodrošinot vienas pieturas principu kvalificēta mediatora atrašanai.
SMT birojs saņem pieprasījumus arī pa tālruni un informē par atbilstošo mediācijas pakalpojumu.
SMR nosaka mediatora kvalifikāciju, lai pusēm ir pieejama plašāka informācija mediatora izvēlē.
Dažādām mediācijas jomām Skotijā ir **mācību programmas**. Mācību ilgums ir ne mazāks par 30 stundām un ietver šādas tēmas:
mediācijas principi un prakse;
mediācijas procesa posmi;
mediācijas ētika un vērtības;
strīdu (ja tādi ir) juridiskais konteksts;
mediācijā noderīgas komunikācijas prasmes;
pārrunu vešanas prasmes un to pielietošana;
konfliktu ietekme un to risināšanas veidi;
daudzveidība.

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Valsts nenosaka mediācijas izmaksas un tās ir atkarīgas no pakalpojuma sniedzēja.
Indivīdiem sniegtie mediācijas pakalpojumi parasti ir **bez maksas**, ja strīds saistīts ar bērniem, kaimiņiem vai kopienas konfliktiem, papildu uzturlīdzekļu nepieciešamību, kā arī samierinot prasības par diskrimināciju invaliditātes dēļ.
Maksa par privātu mediatoru parasti ir robežās no £200 līdz £2 000 vai vairāk par vienu dienu.

Vai ir iespējama mediācijas rezultātā panāktas vienošanās izpilde?

Direktīva 2008/52/EK nosaka, ka strīda puses ir tiesīgas pieprasīt starpniecības rezultātā panāktās rakstiskās vienošanās izpildi. Dalībvalstis informē tiesas un citas atbildīgās iestādes, ka šādi lūgumi ir jāpieņem.

Noderīgas saites

Skotijas Mediācijas tīkls, Skotijas Mediācijas reģistrs, Standarti, Mediācija Skotijā: Reģistrēti mediatori, Atbildīgās organizācijas

Lapa atjaunināta: 11/10/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.